

ONSDAG 17 MAJ NR 10/2023

ISSN 0356-1275
ISSN 2737-0003

KP

KYRKPRESSEN

KYRKBOKEN – LIVET MELLAN RADERNA

Sidan 8

**Laestadianer bäddar för
utträden ur kyrkan** Sidan 4

**Hon forskar i det andliga våldet
i våra religiösa miljöer** Sidan 18

**Finströms kyrka – en dörr
på glänt till medeltiden** Sidan 20

Har KD någon smärtgräns?

»SFP talar nästan varje dag om sin ribba när det gäller värderingar. Hos KD är det tyst.«

LIV OCH RÖRELSE är det på Ständerhuset i Helsingfors, där det förhandlas om Finlands nästa regering. Och inte bara där, utan också ute på förhandlarnas sociala medier.

Precis som drönare plötsligt dyker upp som element i modern krigsföring, så är pikar på sociala medier det när man bildar regering 2023.

BLAND DE mindre partierna i regeringsförhandlingarna har det varit upprört särskilt bland SFP:s väljare internt, men också utåt mellan SFP och det sannfinländska partiet.

När en av de sannfinländska riksdagsledamöterna, från Karleby med 14 000 röster i ryggen, antydde att SFP enbart är med för att "röra om i kortpacken" väckte det ont blod.

Sannfinländarnas ordförande Riikka Purra har vid mikrofonbordet på Ständerhuset hållit sig till den städade politikerliturgin, men sedan gått hem för att på Twitter håna hur tungt det måste vara att hela tiden vara sådana "världskramare" som man tycks vara i de andra partierna.

En del SFP-rutinväljare frågar som Helsingforsledamoten Eva Biaudet varför SFP överhuvudtaget har satt sig till bords med Sannfinländarna. Och därmed bäddar för att en ny radikalare variant av partiet kan nå regeringsmakten.

FRÅN KRISTDEMOKRATERNA, det andra lilla partiet på Ständerhuset, hörs en öronbedövande tystnad. Ändå torde man även som kristen, demokrat och kristdemokrat kunna förutsätta en städd samtalston och en respekt, mellan människor, mellan politiker.

Riksdagsledamoten Mauri Peltokangas (Sannf) tog till könsord när han skrev om de små partierna på sociala medier. På Kyrkpressen censurerar vi bort hans *f-ord* och ska inte återge det.

Men på Ständerhuset verkar KD:s Sari Essayah från pingstkyrkan och Peter Östman från bönehusens Österbotten mest bara blinka förläget och le blott åt övertrampen – för att det trots allt vankas en väldig glassportion till efterrätt för den som nu väntar snällt.

DET ÄR INTE ens en fråga om värderingar att erkänna att vårt land håller på att skuldsätta sig i en takt som måste bromsas. Men när miljarderna ska sparas in så handlar det om värderingar. Vem är det som ska spara? Ska det gå som i versen om hur den som har lite ska bli fränta – även om det hen har?

Den avgående regeringen ville driva klimatåtgärder, men ansåg att de behövde göras socialt rättvist (frågan är förstas om det lyckades). Enligt samma princip behöver den nya regeringen kunna driva sina mål, skonsamt för de svagaste.

Det har också den evangelisk-lutherska kyrkan slagit fast som nummer ett i sina krav på regeringsprogrammet – *minskade klyftor i samhället för att trygga samhällsfreden*. Ekonomisten Sixten Korkman har varnat i samma ton: att spara kan bli dyrt; samhällskroppen tar skada.

IDEBATTEN verkar det finlandssvenska sociala frisinnet kring SFP vara en stark och medveten moralisk kraft, överraskande kanske mera så än de "kristna värderingar" Kristdemokraterna hänvisar till för att få väljare.

Sannfinländarna bullrar om skuret bistånd, om skadliga invandrare och raljerar om mänskliga rättigheter som tjafs. Här talar SFP om sin ribba nästan varje dag när det gäller värderingar. Hos KD är det tyst. Frågan är om partiet har någon smärtgräns alls.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Jan-Erik Andelin
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskassor. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

I DETTA NUMMER

Strategiboss på domkapitlet

Strategi och nyrekrytering till jobb inom kyrkan – det har Mia Anderssén-Löf tagit under arbete som ny stiftsdekan.

Sid 6

Vi gör det tillsammans!

Språk är ingen skyddande faktor. Våld förekommer också bland finlandssvenska ungdomar, skriver Nina Österholm. Hur kan tonårsföräldrar sova bättre om nätterna?

Sid 11

"Att lämna ett samfund kan vara att få börja från noll"

Viktigt att få tala med andra om hur man har haft det i en jobbig miljö i tajta samfund, anser forskaren Maria Björkmark.

Sid 18

Den lilla pärlan i Finström

För Åsa Ringbom blev Ålands kyrkor ett livsverk, och särskilt för tjust är hon i kyrkan i Finström. "Den har så mycket av allt", säger hon och drömmar om nya utgrävningar.

Sid 20

A portrait of Sebastian Holmgård, a man with short brown hair and a beard, smiling at the camera. He is wearing a dark blue sweater over a light blue collared shirt. The background is a blurred outdoor setting with green trees and a clear sky.

”Jag vill gå genom livet med sund skepsis”

Vem är du? Sebastian Holmgård är aktuell med programmet ”Tänk, tänkare, tänkast”, där han och några barn synar en del sanningar i sömmen. Finns det exempelvis gånger då man får ljuga?

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

På Yle Arenan hittas programmet ”Tänk, tänkare, tänkast” där **Sebastian Holmgård** diskuterar livets gråzoner med barn, allt från lögnen och orättvisor till lycka och livets mening.

– Barn är fantastiska att prata etik och moral med. De är öppna och tycker om att fundera på stora frågor. De har inga svårigheter att förstå koncept som rätt och fel, rättvisa och empati och de är inte alls lika rädda som vuxna ofta är att prata djupa frågor där man kan ha olika åsikter.

I programmet lyckas du få fram att det finns många gråzoner i exempelvis uttalandet ”Du ska inte ljuga”. Hur balanserar du själv som förälder i att ge tydliga rättesnören och ändå visa att allt inte är så enkelt?

– Jag försöker hålla det tydligt för mig själv och för barnen vad olika regler grundar sig på. Många av de regler som barn måste följa i samhället är praktiskt snarare än etiskt betingade. När det gäller moraliska dilemman försöker jag vara öppen med att det inte alltid går att ge ett

enkelt svar. Det finns en ganska stark tradition i vår kultur av att dölja allt som är komplext för barn av rädsla att förvirra dem. Det finns en balansgång där som inte är så lätt.

Hur skulle du svara om ett barn ställde frågor om saker du själv kämpar med, exempelvis: Gick Jesus faktiskt på vatten? Föddes han utan en mänsklig pappa? Gjorde han vatten till vin?

– Det beror förstås på vilket barn det är fråga om. Överlag pratar jag så ärligt jag kan med barn och jag skulle nog i de flesta fall svara som det är, att jag inte tror det. Med mina egna barn försöker jag dock lägga till att många vi känner tror att han gjorde de där sakerna. Jag tror att det är viktigt för dem att se att människor som de tycker om kan tycka olika. Helt vettiga människor kan sitta i en bastu och vara oöverens om huruvida en viss person för 2 000 år sedan kunde gå på vatten eller inte, och sen fortsätta umgås som att det här inte är något konstigt.

Vad är heligt för dig?

– Jag vet inte om jag skulle använda ordet heligt, det låter lite auktoritärt för mig, men jag antar att miljön, allas lika värde och allas rätt att leva fritt så länge de inte skadar någon annan kunde kvala in.

Med barnen i programmet visar du hur komplext livet är, men tycker du att det finns någon absolut sanning som gäller för alla i alla tider?

– Jag tror absolut att det finns absoluta sanningar som gäller i alla kontexter. Dock tror jag att

GÖR: Gymnasielärare i engelska och franska.

FAMILJ: Fru och tre barn, 6,5 och 3 år samt bulldogen Churchill. Bor i Jakobstad.

INTRESSEN: Umgås med familjen, spelar fjol och gitarr och läser så mycket han hinner.

människan dras med begränsningar som gör det ytterst svårt för oss att nå dem och, framför allt, att veta vilka de är när vi hittat dem. För det mesta tror jag att vi får finna oss i att vår verklighet består av sannolikheter, och vi får orientera oss så gott vi kan därefter.

Ni pratar också om rättvisa, ska den som är hungrig få en större kakbit. Har du upplevt någon stor orättvisa i ditt liv? Och har du lätt eller svårt för att förlåta sådant?

– Jag skulle inte säga att jag själv har upplevt stora orättvisor och jag har nog ganska lätt att förlåta och gå vidare från de små oförrätter jag utsatts för. Däremot blir jag lätt väldigt besvärad av de större orättvisor som man får se på nyheterna varje dag. Jag försöker fokusera på de saker som ligger inom min kontroll att påverka, men det är inte alltid så lätt.

Vad vill du inte föra över till dina barn?

– Tusen små saker, och ett par stora. Jag hoppas att de inte ska låta livet gå fullt så långt innan de lär sig att inte noja så mycket över vad alla tycker, att våga lita på att man vet vad man tycker är roligt även om det avviker från mängden. När jag var yngre var jag så säker på att jag hade rätt om de stora frågorna. Jag kunde tänka kritiskt när andra sa vad de tyckte och trodde på, men jag tillämpade inte samma färdigheter för att granska vad jag själv trodde på. Idag försöker jag gå genom livet med en hälsosam skepsis och en medvetenhet om att ”jag kan ha fel om det här”.

I de laestadianska bönehusen som i Punsar och Flynängen i Pedersöre kommer allt flera förrättningar att äga rum i takt med att rörelsens medlemmar lämnar kyrkan.

Laestadianer arbetar på frikyrkomodell

En del av den finlandssvenska laestadianrörelsen håller på att separera från den evangelisk-lutherska kyrkan. Nu utreder rörelsen möjligheten att bilda en egen kyrka på föreningsgrund. Men något gemensamt exodus är inte att vänta.

De nio bönehusföreningarna som bildar stommen i rörelsen har genom sitt centralförbund Laestadianernas Fridsföreningars Förbund, LFF, tillsatt en arbetsgrupp som utarbetar en fördjupad rapport utgående från alternativet att bilda en föreningsbaserad kyrka. Arbetsgruppen ska ha sitt arbete klart i oktober.

– Vi kommer inte att ge något förslag, bara att presentera fakta, säger **Seppo Tupeli**, sekreterare i arbetsgruppen.

Bönehusföreningarna ska sedan ställning till rapporten och till hur den ska implementeras där.

– Vi ska ta hand om våra medlemmar, oavsett om de hör till kyrkan eller inte, säger Tupeli.

Arbetsgruppens arbete svarar mot oron för de medlemmar som redan lämnat kyrkan och strävar efter hålla dem kvar inom bönehusförening-

arna. Hittills har en viss trafik gått i riktning mot den lutherska frikyrkan Missionsstiftet.

– Vi förbereder oss och vill betjäna våra medlemmar i bönehusföreningarna på bästa möjliga sätt. Vi vill försöka lösa de praktiska utmaningarna de har så att de inte ska behöva söka något nytt kyrkosamfund. I framtiden kommer vi att ha både medlemmar som hör till kyrkan och inte gör det, säger **Olav Vikström**, viceordförande för LFF som leder styrelsen tills en ny ordförande väljs.

Något större laestadianskt exodus ur kyrkan väntar varken han eller LFF:s tidigare ordförande **Torvald Hjulfors**.

– Jag skulle säga att processen rullar vidare och jag tror att det kommer att ske en gradvis övergång, säger Hjulfors.

Sedan **Mia Anderssén-Löf** blev vald till kyr-

TEXT OCH FOTOT: **JOHAN SANDBERG**

**TIPSA
OSS!**

Har du ett
nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

sa ramar. Jag följer med vad som händer i kyrkan och det är avgörande för mig och många andra hur samarbetet med den egna församlingen fungerar. Beslutet att lämna kan bli aktuellt när man ser förändringarna i den egna församlingen.

Larsmo församling har nu två manliga präster.

– Personligen har jag inte tagit beslut om, när, var och hur jag lämnar kyrkan eller om jag alls gör det. Men kvinnoprästfrågan kan göra det svårt för mig att stanna. Finns det då ett bra alternativ att gå in i så är tröskeln att lämna kyrkan lägre. Men när det kan tänkas bli vill jag inte spekulera i. Man vet inte vad som händer och vad som är Guds plan.

»Beslutet att lämna kan bli aktuellt när man ser förändringarna i den egna församlingen.«

De första barnen har döpts

De första dopen av barn har redan förrättats i de laestadianska bönehusen Flynängen och Punsar i Pedersöre och Risöhall i Larsmo.

– Barnen har döpts till medlemmar i bönehusförsamlingen. Dopen har förrättats av predikanter som prästvigda i den ingermanländska kyrkan, säger Hjulfors.

Inom rörelsen finns ett antal predikanter som den ingermanländska kyrkan utbildat och prästvigd för tjänst i den. Men de har inga prästrätigheter i Finland.

– De har inte fått tillstånd av kyrkan att döpa. Men dopen har skett utanför den evangelisk lutherska kyrkan eftersom föräldrarna inte hör till kyrkan.

Hur många dop det handlar om kan Hjulfors inte säga.

– Det handlar om en handfull.

Nattvardsfirandet inom bönehusen har skett i samråd med kyrkan.

– Det har fungerat jättebra.

Någon vigselrätt har rörelsen inte.

– Tanken är att man kan ha en borgerlig vigsel med en välsignelseakt i bönehuset efteråt, säger Hjulfors.

Olav Vikström understryker att arbetsgruppen också ska ta reda på vilka förutsättningar rörelsen har att fortsätta verka inom kyrkan.

– Det är inte uteslutet att vi stannar kvar i kyrkan om vi får rum att verka på biblisk grund. Men det kräver sannolikt en kursförändring av kyrkan, säger han.

Stöder alla nio föreningar alternativet att bilda ett samfund på föreningsbas?

– Nej, man kan inte säga att det är enigt. Det är ju heller inte medlemsföreningarna som tar beslutet att gå ut ur kyrkan, utan det gör ju var och en personligen. Frågan för oss handlar om hur vi ska hantera att våra medlemmar väljer att lämna kyrkan. Det finns lite olika syn på vilken väg som en är den bästa framåt. I alla bönehus finns olika tankar men den väg som verkar vara den mest sannolikt är föreningsalternativet.

Påverkar det processen att Daniel Björk ser ut att bli kyrkoherde i Pedersöre processen?

– Själva processen är redan i gång och jag tror att den påverkas mest av kyrkan i stort. Men det kan ju hända att takten med vilken medlemmarna lämnar kyrkan bromsas upp, säger Vikström.

koherde i Pedersöre i augusti 2021 har 251 Pedersörebor utträtt ur kyrkan. Vem som utträtt framgår inte ur statistiken, men en fingervisning är färre än sex utträtt ur församlingen månader innan hon blev vald. Under samma tidsperiod har 36 personer utträtt ur Larsmo församling, där den laestadianska rörelsen också har ett starkt fäste. Sedan januari i år har färre än sex utträtt ur Pedersöre eller Larsmo församlingar.

– I Larsmo har vi nu en väldigt bra relation till kyrkan, så där finns inte samma behov som vi hade i Pedersöre för två år sedan. Men vi vet ju att kyrkans riktning är given på lång sikt. Där kommer man inte att backa. Vi måste förbereda oss på hur vi ska handha sakramenten och hur vi ska registrera våra medlemmar. Vi ska också fundera på vilka tjänster och pastorer vi ska ha och hur vi ska utbilda pastorerna, säger Hjulfors. Han beskriver dem som lämnar kyrkan på samma sätt som de som börjar rösta på Kristdemokraterna, ett fenomen vi skrev om senast nummer av Kyrkpressen:

– Det är ungdomarna som varit snabbast att ta beslut. De är kanske mer radikala. De som är femtio plus har en stor kärlek till kyrkan och vill inte lämna den.

Åldersmässigt passar Olav Vikström in i den yngre kategorin.

– Jag har inte lämnat kyrkan utan jag hör till Larsmo församling. Men samtidigt har jag vis-

FOTO: STINA LINDGÅRD

Så här såg sakristian ut morgonen efter branden.

Sakristian brann i Pernå

Natten till den 2 maj uppstod en brand som antagligen började i elcentralen inne i sakristian i Pernå kyrka.

– Vår församlingsmästare ringde tjugo före tre på natten, hon var då redan på plats, säger **Stina Lindgård**, som är kyrkoherde i Agricola svenska församling, som har verksamhet i Pernå kyrka.

Efter branden var sakristian fylld av sot och rök, liksom kyrksalen.

– Men inget gammalt blev förstört. Vi har till exempel våra mässkrudar på ett annat ställe, så det fanns inga gamla tyger i sakristian, säger Lindgård.

Pernå kyrka har inte ett sprinklersystem – och i detta fall var det kanske bäst så.

– Med tanke på träinredningen hade det kanske inte varit så optimalt. Men det finns ett tunt lager av sot på möblerna och flygeln.

Hur länge kyrkan kommer att vara ur bruk har Stina Lindgård just nu ingen aning om. Allt som skulle ske i kyrkan är avbokat åtminstone till och med sista augusti.

Alla som skulle ha förrättningar i kyrkan har kontaktats och nya arrangemang har vidtagits. Jordfästningar hålls ute vid graven eller i något kapell eller någon kyrka på församlingens område. Högmässorna kommer från och med juni att ordnas i Sockenstugan.

– Vi är tacksamma att branden inte spred sig in i kyrksalen, men den påverkar nog vårt jobb en lång tid framöver, säger Lindgård.

Branden har lämnat sotspår i taket.

Martin Lönnebo blev 93 år

Martin Lönnebo, författare och tidigare biskop i Linköpings stift, avled den 26 april efter en kort tids sjukdom. Han blev 93 år.

Som nybliven pensionär skapade Lönnebo den så kallade Frälsarkransen, ett radband med olika pärlor som representerar olika aspekter av kristen tro. Den används flitigt också i vår kyrka, och blir aktuell för de flesta konfirmander som själva får göra en Frälsarkrans under konfirmandtiden.

Lönnebo var välkänd som författare, predikant och föredragshållare – också i Finland.

FOTO: EMANUEL ERIKSSON

Stiftsdekan Mia Anderssén-Löf håller på och sniffar in sina nya arbetsuppgifter vid domkapitlet i Borgå. Dekanen kopplas ofta samman med teologisk utbildning och fortbildning. Men hon har också fått strategi och framtid på sitt bord.

TEXT OCH FOTO: JAN-ERIK ANDELIN

Strategi och framtid föll på hennes nya skrivbord

När **Mia Anderssén-Löf** kommer på jobb till domkapitlet tänder hon varje dag ett lyktljus på bokhyllan. Det vilar i ett tjockt glas och lyser så att hon alltid ska komma ihåg att hon inte är ensam här, säger hon.

Väggarna i domkapitelshuset är från 1750-talet och tjocka. Stämningen inomhus blir lätt som i en borg med sparsamt dagsljus; den lilla lågan fladdrar i sitt glas.

Stiftsdekanens rum är inte stort. Här i domkapitlets trämörka valv utformas det hur Borgå stift ska ledas.

Efter att ha varit en mycket synlig och aktiv kyrkoherde i Nykarleby och i Pedersöre har det varit tyst om Mia Anderssén-Löf sedan hon började som stiftsdekan i Borgå.

– Jag har kanske lite att växa in i och lära känna mina nya kolleger och våra gränssnitt, säger hon.

En av stiftssekreterarna är också ny i domkapitelshuset och det har varit ett stort ombyte i ett litet arbetslag, säger hon.

Vill se 20 år framåt

Efter att ha börjat som stiftsdekan i augusti ifjol har Mia Anderssén-Löf tagit två större saker på sitt bord.

Att stiftsdekanen ansvarar för utbildning och

fortbildning i stiftet är en *evergreen* som alla känner till, säger hon. Utöver det har hon tagit itu med rekryteringen inom kyrkan. Hon är också nu den som håller i arbetet med att utveckla en ny strategi för Borgå stift.

– Jag har föreslagit den arbetsprocessen. Och jag är handläggare för den och ser till att vi kommer framåt i den takt vi ska.

Att inspirera nya människor att välja att jobba i kyrkan och strategiarbete går in i varandra. Med det följer också framtidsspaning.

– Jag behöver försöka lyssna in var stiftet kommer att vara om 20 år, säger Mia Anderssén-Löf.

I arbetet med stiftsdekanen som pådrivare kommer arbetsgruppen kring strategin att intervjua mellan 35 och 70 personer och att också ta in forskning som tankesmedjor har gjort.

»Jag behöver försöka lyssna in var stiftet kommer att vara om 20 år.«

Söker kyrkans finlandssvenska ton

I arbetet går Svenskfinland och Borgå stift in i varandra och mycket av det man tittar på i strategin gäller kyrklig identitet på svenska.

Domkapitlet har också öppnat en webbenkät som vem som helst är välkommen att svara på fram till tisdagen den 23 maj.

– Nyttan med den är att samla in så många intryck, så många tankar som möjligt så att vi får en välgrundad förståelse av stiftets situation, säger hon.

Enkäten finns på elektronisk länk och tar ungefär tio minuter att fylla i. Den tar upp hur medlemmarna i Borgå stift upplever stiftet, deras del av församlingslivet och det kyrkliga livet. Hur ser medlemmarna på sin identitet?

Arbetsgruppen vill ha reda på vad de som svarar har för tankar inför framtiden.

– Vad behöver kyrkan och församlingen utveckla? Vad oroar dem och vad ger dem hopp? En fråga som jag är särskilt nyfiken på är vilka ord människor förknippar med Borgå stift, säger Mia Anderssén-Löf.

Strategin kommer att presenteras som en delrapport vid stiftsfullmäktige i juni, för att slutligt klubbas i samma organ i februari 2024.

– Strategin kommer att föreslå ett tänkesätt,

Mia Anderssén-Löf ritade upp strategiarbetet i stiftet.

Strategi för stiftet

Borgå stift ska få en strategi våren 2024. I arbetsgruppen sitter biskop Bo-Göran Åstrand, förvaltningsexperten Siv Sandberg, ex-riksdagsledamoten Ulla-Maj Wideroos, kyrkoherdarna Anders Lindström och Mari Puska och Stefan Myrskog från Kyrkostyrelsen. Enkäten finns på webbadress <https://www.borgastift.fi/strategi/>

ett sätt att närma sig, lite på samma sätt som som konfirmandplanen *Ett stort under*.

Mia Anderssén-Löf hoppas att stiftstrategin ska kunna visa på en samsyn i stiftet och på de gemensamma utmaningarna inför framtiden.

– Det kan tillföra den här styrkan av att till vilken församlingen jag än far, var jag än rör mig, så känner jag igen något av den här tonen, ackordet.

Ett finlandssvenskt kyrkligt sound? Ja, det tycker Mia Anderssén-Löf är en fin bild.

Men samtidigt är en polarisering på gång.

Vi skriver här i samma tidning om laestadianer som utreder hur de ska lämna kyrkan.

– Ja ... säger Mia Anderssén-Löf och håller en lång paus ... det låter ju lite dystert och gör ont när du frågar så där. Jag hoppas att vi når varandra. Men i en hälsosam gemenskap måste det finnas frihet att gå om det inte känns bra. Oron över vad följderna kan bli får inte vara ett hinder att föra en diskussion. Varje levande kropp måste göra det, säger hon.

Kommer du själv att vara ute och inspirera för den här strategin?

– Ja. Jag vill så gärna stå i dialog. Och det betyder att jag måste vara på fältet nu. Hittills har min bästa kontaktyta varit fortbildningar för olika yrkesgrupper, men jag hoppas också kunna besöka församlingarna inom ramen för strategiarbetet.

Men den offentliga Mia Anderssén-Löf har varit lite i kulisserna ett tag.

– Det har kanske blivit lite stopp i maskin för min del sedan jag kom hit, säger hon. Att flytta och komma in i en ny vardag har tagit sin tid. Jag bloggade förr och skrev krönikor, men det har stannat av. Men jag hoppas få mer rytm i det, för att också där ha en samtalsyta.

FOTO: SOLF FÖRSAMLING

Solfs församling väljer kyrkoherde i augusti

Både **Camilla Svevar** och **Johan Kanckos** är behöriga för kyrkoherdetjänsten i Solfs församling. Det är församlingsmedlemmarna i Solf som väljer kyrkoherden, men domkapitlet placerar Camilla Svevar i första förslagsrum.

– Då kyrkoherdetjänsten i Solfs församling ledig-anslogs kunde jag se mig själv leda församlingen genom en både spännande och skrämmande tid, säger Camilla Svevar, som nu är kyrkoherde i Replots församling.

Hon talar om den utredning om sammanslagning som är på gång inom Korsholms kyrkliga samfällighet.

– Eftersom jag redan är kyrkoherde i Replots församling, som hör till samma samfällighet, skulle ett byte av församling för mig innebära att flytta tyngden från den ena foten till den andra, säger Svevar.

Hon har bott i Solf och säger att hon känner till församlingen, församlingsborna och orten.

– Och naturligtvis skulle det vara skönt att kunna sätta mindre energi på arbetsresorna, eftersom vägen till jobbet skulle förkortas avsevärt.

Johan Kanckos är tf. kaplan i Esbo svenska församling.

– Det började med att man kontaktade mig från Solfs församling för att sondera intresse för kyrkoherdetjänsten.

Han känner sig kallad till trakten.

– Jag vill ställa mig till förfogande för Solfs församling. Jag tänker mig att i en församling med bara en präst behövs en mångsidig präst med bred erfarenhet, något som jag upplever mig ha samlat på mig efter nästan 20 år som präst i både Korsholm och Esbo, säger Johan Kanckos.

Valdagen är den 13 augusti 2023. Valproven hålls den 23 juli för Camilla Svevar och den 30 juli för Johan Kanckos.

Skogmans fond delade ut 10 000 euro

Kristinestads svenska församling har tillsatt en arbetsgrupp vars uppgift är att dela ut understöd ur Gunvor och Bo Skogmans minnesfond.

I år gick det största understödet, 1 900 euro, till **Catarina Olin** för att ordna en föreläsning med **Simon Häggström**, svensk kriminalkonstapel och författare och expert på människohandel.

Det nästa största bidraget, 1 200 euro, gick till **Peter Åbacka** för Cross Road Bus – en buss som har som mål att möta människor med evangelium, hjälp och gemenskap.

Svenska församlingen i Tallinn fick 1 200 euro för att ordna söndagsskola och läger.

1 000 euro för vardera donerades till förmån för en konsert med **Nina Åström** och en Israelkonferens vid Frank Mangs center.

”100 procent viktiga” är kyrkböckerna för den som forskar i sin släkt, säger historikern **Alexandra Ramsay**. I de gamla skrifterna hittar hon både stränga ordvändningar men samtidigt också präster som brydde sig om de små i sin hjord.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Plus i boken – Alexandra Ramsay är hemma i kyrkböckerna

Flickan hette Sofia och var född i 1852 i en fiskarfamilj på en bakgård neråt hamnarna i Helsingfors. I kvarteren ska *sjöbusar* ofta ha kunnat ha ett vilt och våldsamt leverne med kort stubin; det här var på den tiden i stadskärnans utkant.

Släktforskaren och historikern Alexandra Ramsay tar Sofia som ett exempel på hur människoöden och livsvillkor går att följa genom vårt lands viktigaste historiska dokument om enskilda personer – kyrkböckerna. Här blir också prästernas betydelse tydlig.

År 1865 och 1866 blir Sofias föräldrar varnade av prästen för att de är våldsamma och vanvårdar den 14-åriga dottern.

Anteckningen är gjord i *kommunionboken*. I dess kolumner är föräldrarna ingalunda hopplost gudlösa kyrkskolkare utan går tvärtom i kyrkan ganska ofta. I kommunionboken, ofta kyrkböckernas huvudbok, antecknas varje gång de har tagit emot nattvarden.

– Kyrkböckerna är 100 procent viktiga när man ska släktforska. Vill man veta vem som är vems barn så är det den absolut säkraste källan, säger Alexandra Ramsay.

Prästerna ofta på de svagas sida

I 1680 års svenska kyrkolag stadgas för första gången om att församlingarna ska börja med folkbokföring.

– Och det förbättrades hela tiden. År 1721, när Sverige i det stora nordiska kriget hade förlorat människor i krig och svält, blev man noggrannare med att räkna befolkningen. Och särskilt anteckna vad folk dog av, för att kanske kunna göra någonting åt det, säger Alexandra Ramsay.

I kyrkböckerna antecknas med tiden förutom vem som tillhörde hushållet också hur man har klarat sig i läsförhör, om man kunde läsa och skriva och senare till och med vaccinationer.

I öppna kolumner antecknas sjukdom, handikapp, moraliska förseelser eller domar för brott. Här kunde också antecknas när en person hade absolverats för en synd och fått Guds förlåtelse.

Behövde kyrkan själv den här informationen eller betjänade man bara kronan?

– Kyrkan behövde den också. Själavården, läs- och skrivkunnigheten och kunskapen om Guds ord var en del av deras uppgift, och att övervaka moralen. Men det kom också till skärningspunkter: hur mycket skulle prästen underrätta de världsliga myndigheterna om det han visste?

Alexandra Ramsay har många exempel på att prästerna också skyddade sina får.

Om höstarna skulle den världsliga maktens mantalslängder – grunden för vem som skulle betala skatt eller tas ut till militärtjänst – sammanställas. Då kunde prästerna ofta vara med och tala för de fattigas och mindre bemedlades sak, säger hon.

Också ifråga om samlevnadsmoralen har Alexandra Ramsay belägg ur forskning om att prästerna utgjorde en buffert.

– Sex utanför äktenskapet var förbjudet i lag till 1926 men få fall av *lönskaläge* och *hor* slutade ändå i rättssalen. Prästerna tog själva hand om saken genom ett enskilt samtal, säger Alexandra Ramsay.

Rättegång kunde det snarast bli för att någon annan ville det. En gravid flickas släkting-

»Till 1740-talet kommer man. Men längre bakåt har kyrkböckerna ofta brunnit.«

ar kunde vilja ha hjälp med att barnet skulle få försörjning. Eller så kunde en rättegång vara ett sätt att bli av med tjänstefolk eller underlydande som upplevdes som besvärliga.

Hur heltäckande finns kyrkböcker kvar, från till exempel från 200 år tillbaka?

– Om vi räknar från 1810 så finns det mesta kvar. Det kan ha varit någon enskild kyrkobränd och då förstördes kyrkböcker. Mer besvärliga är Stora ofreden och Lilla ofreden på 1700-talet.

– Då brändes kyrkor och papper kom bort. De kunde grävas ner i något kärr där de inte klarade sig. Tumregeln i Finland är att man kommer ungefär till 1740-talet men längre bakåt har kyrkböckerna ofta brunnit, säger Alexandra Ramsay.

Isvenskspråkiga trakter brann prästgårdars särskilt i den åländska skärgården under 1808–09 års krig.

I kyrkbränder bland annat i Åbo 1827, på Sveaborg 1855, i Helsing 1893 eller i åländska Sund 1921 kan material ha gått upp i eld.

Efter branden i Sankt Lars kyrka i Helsing (Vanda) kunde man ändå senare hitta kopior av kyrkböckerna och rekonstruera en hel del, säger Alexandra Ramsay.

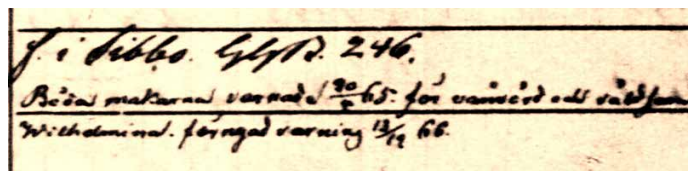
I församlingarna tror hon det ofta var prästfruarna som skötte om att fylla i kyrkböckerna; större församlingar kunde ha anställda skrivare.

Mormonerna gjorde mikrofilmer

Alexandra Ramsay rör sig vant i entréhallen till Riksarkivet i Helsingfors. Här i innandömena av det här huset i stadsdelen Kronohagen förvaras i dag en stor del av landets kyrkböcker.

Kyrkböcker i original får släktforskare inte längre bläddra i. Ända sedan 1950-talet är de fotade på mikrofilmer och mikrokort.

– Församlingarna måste inte ge sina kyrk-

Anteckning i dåtida folkbokföring 1865: Sofias föräldrar upprepat varnade för att flickan är vanvårdad.

Forts. på följande sida. ►

5 ^{te} Stadsdelen											
Födelse-		Vaccination.	Inanläsning.	ABC-boken.	Dr Luthers Lilla Kateches med Förklaring.						Bilvit Admitterad.
dag.	år.				1.	2.	3.	4.	5.	6.	
18/11	1800										1866
9/12	1836										1866

I kommunionboken antecknades fru och barn och hemadress, men också läskunskap, vaccinationer eller besök till kyrka, nattvard och bikt.

– Det blir plus i boken för kyrkan. Den har varit så mångsidig, säger historikern och släktforskaren Alexandra Ramsay. Hon har i årtal jobba med och bläddrat i kyrkböckerna som historisk skatt.

10	Sofia Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	31	8	3	274
9	Johanna Alexandra, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	1	2	1	138
7	Carlson Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	32	3	2	68
10	Maria Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	43	3	1	121
10	Eva Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	35	12	1	136
11	Karna Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	2	3	1	68
12	Sofia Wilhelmina, Siskardottu, ogift. Kungset	19	-	3	111.55
12	Katharina Charlotta, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	28	6	1	992
13	Katharina Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	44	8	1	397
13	Katharina Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kungset	31	2	2	291
13	Katharina Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kungset	29	10	2	238
13	Karna Sofia, Sönders och Sönders f. gift. Kolsa	1	2	2	144

Fiskardottern Sofia från de fattiga bakgårdarna utmed Nylandsgatan i Helsingfors blev sedd – och antecknad av sin präst. Ännu 150 år senare vill forskaren som utrett hennes öde vara diskret mot nulevande släktingar. Kyrkpressen publicerar inte hennes efternamn.

böcker till Riksarkivet. Så jag har läst gamla, riktiga kyrkböcker i till exempel Pernå, säger Alexandra Ramsay.

I ett jätteprojekt lät mormonkyrkan i USA åren 1948–55 mikrofilma över 10 miljoner uppslag i finländska kyrkböcker. Mormoner kan döpa sig i döda anhörigas ställe om de anhöriga inte varit mormoner, och är därför ofta ivriga släktforskare. I den vevan fick finländska arkiv också för 80 år kopior av filmerna.

Gamla handstilar i kyrkböckerna är svårlästa för en nybörjare. Frivilliga har därför genom åren gjort så kallade "svarta böcker" där man dechiffrerat gamla handstilar och skrivit rent äldre kyrkböcker från 1600- och 1700-talet. Senare har man också matat in information ur kyrkböcker i sökbara databaser som hela tiden utvecklas och utökas på nätet.

Vilken bild av kyrkan har du fått av att bläddra i kyrkböcker? Det är kontroll, men också omsorg. Plus eller minus?

– Plus. Kyrkan var så mångsidig. Prästgårdarna har också en så intressant kulturhistoria som ofta har blivit förträngd.

Sträng fördömande vokabulär

Fiskardottern Sofia hade inget lätt liv. Den som har råkat forskat i hennes öde har nästan fått följa henne i en annan av kyrkböckerna i en församling, *barnboken*.

Den praxisen hade församlingarna i dåvarande Borgå-Viborgs stift och en del församlingar i Åboland. Barnboken var en skild förteckning över barn som ännu inte hade blivit konfirmerade.

Sofia blev aldrig konfirmerad. I boken står det om henne när hon är 14 år gammal: "Stammar, varnad för liderlighet 13.12.1866."

– Jag blir så upprörd! Vilken 14 åring har ett

– Släktforskning har fått många familjer att föra samtal som har behövt föras, säger Alexandra Ramsay.

"liderligt" beteende? Jag skulle tro att hon blev sexuellt utnyttjad. I kyrkboken använder prästen alltid en bestämd sträng vokabulär. Men han hade kanske inget bättre ord för det.

Hobby som exploderat

Kyrkböcker, domböcker och en hel mängd andra liknande dokument har i dag digitaliserats och finns på nätet. Släktforskning, som tidigare var någonting som bara en liten elit sysslade med i finare familjer, har sedan 1970-talet exploderat till en varmanshobby över hela världen, säger Alexandra Ramsay.

– Det har också lett till att man har slutat skäm-

»Människor har slutat skämmas över 'anspråkslös bakgrund'«

mas över så kallad "anspråkslös bakgrund", att det bara finns pigor och drängar i ens familj. Människor har fått en identitet och hittat sina rötter. Och inom familjer har man kanske fört viktiga samtal som har behövt föras.

Prästen såg, och skrev ner

Sofia från Nylandsgatan kommer aldrig längre än till barnboken och lär sig möjligen aldrig läsa och skriva. Bara ett av hennes fem syskon konfirmeras och lever till vuxen ålder. I barnboken antecknas att Sofia flyttar till stadens fattighus.

– Det låg i Kronohagen, ungefär i backen på Snellmansgatan där Soc&kom ligger i dag, säger Alexandra Ramsay.

Där dör Sofia 19 år gammal en tidig höstdag i september 1871. Då antecknas hon först med en snabb anteckning i en kladd, en bok där prästerna bara gjorde snabba, osorterade anteckningar i sin brådska. Också de böckerna kan finnas bevarade och vara värdefulla källor de också.

Och till sist skrev någon rent Sofias namn med fin handstil i en annan av de klassiska kyrkböckerna, *dödsboken*. Där införs också med sirliga bokstäver hennes dödsorsak: *lungrot*.

Alexandra Ramsay tror att den som har fört bok över det man i församlingen visste om Sofias korta liv var Helsingfors svenskspråkiga församlings kyrkoherde Arvid Snellman.

Till skillnad från andra präster i församlingen var han uppenbart socialt engagerad. Men det var inte mycket han heller kunde göra för Sofia, säger Alexandra Ramsay.

– Men hon blev sedd.

Alexandra Ramsay är aktiv i föreningen Helsingfors släktforskare. Den är grundad 1973 och firade i vår sitt 50-årsjubileum.

Hjälp mig sova bättre!

ETT SÄKERT värtecken i Helsingforsförorten Bocksbacka är att det brinner några skräpkorgar, det kommer ny graffiti i lekparken och glassplitter på stigarna. I vår har vi också hunnit med en knivincident på en större skolgård – kvällstid, så nu väntar vi med spänning på skolavslutningen. Typiskt norra Helsingfors, tänker du kanske. Tyvärr hör jag inga roligare tongångar från resten av stan heller. Ungdomar blir hotade och bestulna mitt på ljusa dagen och det förekommer våldsamt beteende – redan under skoltid. Man kommer hem med blåmärken på armar och ben, söndrade ytterkläder som andra elever rivit i under rasten.

Det är här mina observationer. Fakta från polisen säger att våldsbrottsligheten bland personer under 18 år har ökat i Finland åren 2015–2021. Ökningen är mest alarmrande bland 12–14-åringar, hela 134 procent. Det här är siffror som håller en blivan-

de tonårsförälder vaken ganska länge om natten.

”Språk är ingen skyddande faktor. Tyvärr ljuger vi nog för oss själva ifall vi tror våld inte förekommer bland svenskspråkiga ungdomar. Våld skiljer inte på var du bor eller går i skola, det finns på alla nivåer i samhället.” Det sa specialungdomsarbetare Jannika Elfving vid Helsingfors stad när jag intervjuade henne i vintras. Hon möter svenskspråkiga ungdomar bland annat i skolor och på ungdomsgårdar. Jag försöker fråga om tv-spel och sociala medier och andra bovar, men Elfving tips är att börja med sig själv: ”Det bästa vuxna kan göra är vara ett gott exempel. Du kan inte svära åt ungdomarna i butiken fastän de kanske irriterar dig med sitt uppförande. Vuxna är alltid en förebild för de ungas beteende.”

Men varifrån kommer det ökade våldet? Är det något i vår egen kultur som håller på att slå tillbaka? Är det en reaktion på att vi stressar och triggar barn och unga

»De skapar fred där våld håller på och tar sig in.«

mer än tidigare? Är det marginalisering och ojämlikhet? Polisen vet inte, men vi märker förhoppningsvis alla att något måste göras.

GEMENSAMT ANSVAR, kyrkans årliga storinsamling, lyfter i år fram våldet bland ungdomar. Jag har tittat på alla kampanjvideor på webben och läst alla artiklar, och i helgen gav min kör en välgörenhetskoncert på samma tema – insamlingsmålet har personligen aldrig tidigare känts så angeläget. De insamlade medlen fördelas mellan flera olika mottagare, däribland föreningen Stationens barn som jobbar med ungas utmanande livssituationer. De medlar, de lyssnar och försöker verkligen förstå vad som pågår mellan ungdomarna de möter. Ofta kommer de tillsammans fram till en lösning som bär vidare för alla de inblandade. De skapar fred där våld håller på att ta sig in.

Har du inte egna tonåringar så tänk på min – och stöd årets insamling för Gemensamt Ansvar! Jag vill inte ligga vaken om nätterna och oro mig, jag vill tro att vi tillsammans kan vända på samhällstrender!

Nina Österholm jobbar med information i Helsingfors församlingar.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten ”Jag hamnade på” hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

En strand i skymningen

Det sägs att det är lättare att vara närvarande i nuet när man är borta från sin vardagliga miljö. När man är på en okänd plats finns det så mycket nytt att se och upptäcka. Jag önskar jag kunde hålla kvar den vakenheten även i vardagen och se på mina vanliga rutiner med nya ögon. För det finns ju mycket vackert också i det lilla, en helt vanlig onsdag.

Malin Aho

MATS FONTELL

En resa genom tid och rum

IMIN hemstad Borgå finns en hög plats som heter Kokon. Här finns en slalombacke på vintern och motionstrappor som öppnar om våren. När man tagit sig upp på den rätt höga kullen så har man fantastisk utsikt över stiftsstad, ån med båtarna och Domkyrkan omgiven av vackra Gamla stan.

HIT KOM vi en gång på utfärd med församlingens ungdomar. Det var Kristi himmelsfärds dag och med oss hade vi en Jesusdocka som vi själva tillverkat. Jesusdockan hade kläder och huvud med hår och skägg men var konstruerad i mycket lätt material. Den stora gasballong vi också hade med oss skulle klara av att lyfta vår Jesus mot himlen.

Vår andakt blev ganska oförglömlig. Vi läste i Bibelns Apostlagärningar om Jesu himmelsfärd. Om hur en skara förvirrade lärjungar bevittnar ännu ett av Guds oförklarliga under. Om hur deras mästare och älskade vän likt Karlsson på taket, dock utan propeller, lämnar fast mark och stiger allt högre upp mot molnen.

Lite lik en vit duva släppte jag Jesusdockan från mina händer och majestätiskt steg den allt högre upp mot kvällshimlen. Alldeles tysta följde ungdomarna med himmelsfärden fram till att vi bara såg en liten prick av vår docka och sedan ingenting.

»Lite lik en vit duva släppte jag Jesusdockan från mina händer och majestätiskt steg den allt högre upp mot kvällshimlen.«

JAG HAR aldrig varit intresserad av att förklara eller försöka förstå Guds underverk. Kanske mest för att jag tycker vi omges av skaparens underverk varje dag. Jag går ofta genom skogen till sjön som jag kallar vår förlängda bakgård. Där lägger jag mig ner på berget och tittar upp mot himlen. På molnen, fåglarna och någon insekt som har vägarna förbi. Än idag bekänner vi att Mästaren en gång inför sina efterföljare steg upp till himlarna. Och inte bara det. Också att han ska återvända i makt och härlighet som han lovat. Det är onekligen spännande men framför allt hoppfullt.

Mats Fontell är ledande ungdomsarbetsledare i Borgå domkyrkoförsamling och trubadur. **Han väntar på** att få sjösätta sin segelbåt som är den mest rofyllda platsen på jorden.

Hans tips: Våga tro att du räcker som du är, att ganska bra är tillräckligt bra.

SÖNDAG 21.5.2023, Sjätte söndagen efter påsk

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

har det latinska namnet **Exaudi (Hör, Herre)**. Före sin himmelsfärd utlovade Kristus den heliga Anden som gåva till de sina och uppmanade dem att invänta uppfyllelsen av detta löfte. Den utlovade heliga Anden skapar gemenskap mellan den Herre som stigit upp till himlen och den församling som lever här på jorden. Temat för söndagen är **Väntan på den heliga Anden**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

1 Kung. 19:8–13

ANDRA LÄSNINGEN

Apg. 1:12–14

EVANGELIUM

Joh. 7:37–39

”På högtidens sista och största dag ställde sig Jesus och ropade: ”Är någon törstig, så kom till mig och drick.”

Läs mera i Joh. 7:37–39.

Psalmförslag

117
922
110
115

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

”Gud, tack för att våren och värmen äntligen är här. Jag lägger mig ner i det skönt doftande gräset och ser upp mot din gränslösa himmel. Herre Jesus, tack för att du är uppståndelsen och livet. Du omger mig på alla sidor och jag är helt i din hand.”

Bönen är skriven av Mats Fontell.

SÖNDAG 28.5.2023, Pingstdagen

Nästa söndag

kulminerar väntan på den heliga Anden. Pingstens bibeltexter talar om den heliga Anden som löfte och gåva. Anden har blivit sänd till oss som försvarare, hjälpare och tröstare. Genom Anden är Kristus ständigt närvarande i sin kyrka. Temat för söndagen är **Den heliga Andens utgjutande**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 31:31–34

ANDRA LÄSNINGEN

Apg. 2:1–13

EVANGELIUM

Joh. 14:15–21

”Jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan hjälpare, som skall vara hos er för alltid: sanningens ande.”

Läs mera i Joh. 14:15–21.

Psalmförslag

106
855
118
119

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Sommaren är här!

Sommarkafé, utfärder, grillkvällar och bastubad – kolla in sommarens församlingsprogram på dessa sidor!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR

Esbo domkyrka sö 21.5 kl. 10: tvåspråkig mässa på de stupades dag. Jäntti, Malmgren.

Olars kyrka sö 21.5 kl. 17: mässa med lovsånger. Ertman, Kronlund. Kvällste.

Olars kyrka on 24.5 kl. 19: ungdomsmässa. Kanckos, Brunell.

Karabacka kapell sö 28.5 kl. 10: mässa med sommarsalmer. von Martens, Brunell, Leppänen. Kören EsVoces medverkar. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 28.5 kl. 12.15: konfirmation av påsklägrets konfirmander. Ertman, Oskar Virros, Brunell, Malmgren.

Södräk kapell on 31.5 kl. 17: grillkväll med andakt. von Martens, Sandberg, Tore Ahola.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn

Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fr. Familjeklubbar fortsätter till och med to 22.6 som normalt.

Familjeläger: Nu tar vi familjetid! på Solvalla, Nouxvägen 82, veckoslutet

25–27.8. Alla sorters familjer, också över generationsgränser är välkomna till lek och motion, välbefinnande och naturrandlighet, bl.a. paddling, väggklättring och spårning. Kontakt: Helena, helena.aitti-lindberg@evl.fi, 040 763 6250. Pris och info samt elektronisk anmälningssida hittas på esboforsamlingar.fi/familjelager

Unga: Må 22.5 kl. 17 Sode ungdomskväll; chill, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda.

Symamsellerna: Må 22.5 och ti 30.5 kl. 16–19 träffas handarbetsgruppen som

stickar och handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Torsdagsträffens sommarkafe: To 1.6 kl. 13–14.30 i Sockenstugan, Kyrkbacksv. 2. Välkommen att njuta av en kopp kaffe/te och ta del av program. Tema 1.6: Vi sätter i gång sommaren! Följande sommarkafe: 15.6, 29.6, 13.7 och 27.7.

Midsommarfest: Fr 23.6 kl. 16–18 i Esbo domkyrkas församlingsgård. Musik, program, andakt och en bit mat. Ertman, Wallenius, Kronlund, Malmgren, Hartikainen. Kontakta diakoni.esbosvenska@evl.fi eller diakon Nina, nina.wallenius@evl.fi, 050 432 4323 om du behöver taxiskjuts.

Musik: Försommarkonsert med kammarkören Novena fr 26.5 kl. 19 i Sökö kapell. Novena sjunger in sommaren med musik av Mozart, Mårtenson och Tauro. Dir. och sång: Nina Kronlund, Markus Malmgren;

orgel och piano. Fritt inträde.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtals-hjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13. Obs! Från och med 1.6 betjäning per telefon må–to kl. 9–12 och e-post. Fr stängt. Kansliet är öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on–to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espoo@evl.fi

GRANKULLA

Sö 21.5 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst på de stupades minnesdag. Jona Granlund, Anna-Kaisa Tuomi, Heli Peitsalo. Efteråt

uppvaktning vid de stupades gravar.

Ti 23.5 kl. 9.30–12: Familjelyktans vårfest i kyrkans lekpark, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl.13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Vi sjunger vårsånger!

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

On 24.5 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 25.5 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 19.30: Granidagens konsert i kyrkan. Jussi Syrén & The Groundbreakers. Fritt inträde.

Sö 28.5 kl. 12: Pingstdagens högmässa, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Graziakören medverkar. Kaffe i nedre salen.

Tis 30.5 kl. 9.30–10.30: Brödutdelning i kyrkans aula.

Ti 6.6 kl. 9–13: Sommarklubb för 3–7-åringar i lekparken. Förhandsanmälan till daniela.hilden@evl.fi. Sommarklubben är öppen tis–fre 6–9.6 och mån–fre 12–16.6.

Må 5.6: SOMMARUTFÄRD till Högholmen ordnas för familjer i samarbete med

Grankulla svenska och finska församling-
en. Förhandsanmälning till kauniaisten.
suom.srk@evl.fi senast 26.5.
Mera info: Daniela Hildén 050 443 0045.
**Utfärd till Svartholmen, norr om Drumsö
9.8.2023:** Taxibuss från Grankulla kl. 9.15
och tillbaka till Grankulla strax efter kl. 15.
Färjan från Edesviken (c 15 min). Guidning,
lunch, kaffe, andakt, möjlighet till en kort
pilgrimsvandring. Anmälningar senast 31.7
till carola.wikstrom@evl.fi eller 050 343
6885.

KYRKSLÄTT

To 18.5 kl. 12: Mässa i S:t Mikael kyrka
Sö 21.5 kl. 11: Tvåspråkig gudstjänst i S:t
Mikael kyrka
Ti 23.5 kl. 12: Tisdagsträff i Veikkola för-
samlingshem
Ti 23.5 kl. 19: Tvåspråkig mässa i Taizéan-
da i Haapajärvi kyrka
On 24.5 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikae-
ligården
To 25.5 kl. 10: Vårutfärd till Borgå för an-
mälda
Lö 27.5: FMS Missionsfest i Karis för an-
mälda
Sö 28.5 kl. 18: Kvällsmässa i S:t Mikael kyrka
Ti 30.5 kl. 13.30: Seniorträff på Hörnan
Tisdagar: Matutdelning på diakonikans-
liet, boka tid på förhand via Diakonihjäl-
pen 050-4784227.
www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 21.5 kl 11 Gudstjänst: i Svenska Hem-
met, kyrkkaffe, Kim Rantala, Paula Sirén,
Anu Mäkiläinen, flöjt
Tis 23.5 kl. 10-11.45 Familjelyktan: OBS!
Vi träffas på Tallipihan kahvila, Kuninka-
ankatu 4, vårens sista träff, anmälningar
till ungdomsarbetsledare Kaisa Niinimäki,
tfn 050 337 2922
Tis 23.5 kl. 12.30-15.30 Tisdagsklubben:
för eleverna i årskurs 3, vårens sista träff,
Mäntykatu 6
Ons 24.5 kl. 18.30 A-män bastukväll:, De
Gamlas Hem, Aleksanterinkatu 19, för-
handsanmälan senast mån. 22.5 till kyr-
koherde Janne Heikkilä, tfn 040 649 1442
Sön 28.5 kl 11 Gudstjänst: i Svenska
Hemmet, Janne Heikkilä, Paula Sirén
**Sön 28.5 kl 18 ”Sommerstimning mit
Herrn Beethoven”**, konsert i Viinikka
kyrka, TASO stråkkvartett: Riitta Savilahti,
Miikka Vilermo, Soile Nymark och Jan
Varpanen, fritt inträde

Ons 31.5 kl 18.30 A-män bastukväll:, vå-
rens avslutning, Luhtaanranta lägergård,
Luhtaanrannatie 62, 33560 Tammerfors,
Kim Rantala (ingen förhandsanmälan)
**Måndag, onsdag, torsdag kl. 15-18 och
tisdag kl. 16-18. Telefonjour för familjer
om neuropsykiatriska syndrom:** (bl.a.
ADHD, autism) samt inom utmanande
beteende med barn och ungdomar, lös-
ningsinriktad neuropsykiatrisk coach och
barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804
8587. OBS! Ingen telefonjour 22.-25.5

VANDA

FRE 19.5 kl.10-11 Musiklek: för ca 1-4
åringar med vuxen i Dickursby kyrka.
FRE 19.5 kl.14-15.30 Babyrytmik: för ca
3-11mån med vuxen i Dickursby kyrka.
SÖ 21.5 kl.10 Tvåspråkig högmässa: på
de stupades dag i Helsing kyrka S:t Lars.
Kristian Willis, Anders Ekberg.
SÖ 21.5 kl.11:30-13 Söndagsträff: för unga
vuxna i Dickursby kyrka.
Ti 22.5 kl.13-14 Seniorcafé: i Dickursby
kyrka.
**ONS 23.5 kl.18-19 Sångstund för alla
åldrar:** i Dickursby kyrka.
TO 24.5 kl.16.30-18.00 Kör för alla: på
Bygård, Tavastby. Ny sånggrupp för både
nybörjare och erfarna sångare.
FRE 26.5 kl.10 Familjeandakt: i Dickursby
kyrka
FRE 26.5 kl.14-15.30 Babyrytmik: för ca
3-11mån med vuxen i Dickursby kyrka.
**FRE 26.5 kl.11-15 Fredagsgruppens
vårutfärd:** till Hanaböle träsk.
LÖ 27.5 kl.9.30 Utfärd: till Missionsdagen
i Karis.
SÖ 28.5 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka.
Anu Paavola och Anders Ekberg.
ONS 31.5 kl.14.30-15.30 Allsång: på
Folkhälsanhuset. Gunnar Weckström och
Anders Ekberg.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
Söndag 21.5, högmässor: kl 10 i S:t Jacobs
kyrka, tvåspråkig, kl 12 i Johanneskyrkan.
Tisdag 23.5, middagsbön och diakonijour:
kl 12 i Johanneskyrkan.
Tisdag 23.5, sinnesromässa: kl 18 i Jo-
hanneskyrkan.
Onsdag 24.5, veckomässa: kl 18 i Johan-
neskyrkan.

Söndag 28.5, pingstdagen, högmässor: kl
10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyr-
kan. S:t Jacobskören, Roströsten, Tomas
vokalsemble och Passionärerna med-
verkar.

**Tisdag 30.5, middagsbön och diakoni-
jour:** kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 1.6, veckomässa: kl 18 i Johan-
neskyrkan.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé: måndagar och fredagar kl
9.30-12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30-12.30
i S:t Jacobs kyrka. Obs! Inget familjecafé
19.5 i Hörnan, 25.5 i S:t Jacob eller 26.5 i
Hörnan. 25.5 pilgrimsvandring i S:t Jacob
och 26.5 nallegudstjänst i Johanneskyrkan
(se närmare information nedan).

Musiklek: måndagar och fredagar kl 10 i
Hörnan, tisdagar kl 10 i Arabiastrandens
invånarhus, utrymmet Käätöpaikka,
torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Obs!
Ingen musiklek 19.5 i Hörnan, 25.5 i S:t
Jacob eller 26.5 i Hörnan.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

**Mera info om familjecaféet, babyryt-
miken och musikleken:** ger Stella Wahl-
ström, 050 578 1444.

Pilgrimsvandring för barnfamiljer: 25.5
kl 10 utanför S:t Jacobs kyrka. Efteråt
gudstjänst i kyrkan och servering. Tema:
Förundran.

Nallegudstjänst: 26.5 kl 10 i Johanneskyr-
kan. Tema: Förundran.

Fritids: måndag-torsdag kl. 13-16.30 för
åk 3-6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel
Åberg, 050 408 4637.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyr-
kan. 30.5 spelar Christoph Berlet och
Dag-Ulrik Almqvist.

UNGDOMAR

Välsignelse av församlingens hjälpledare:
25.5 kl 18 i Johanneskyrkan.

Följ oss på instagram: @johannesung-
dom.

Ungdomsverksamhetens egen hemsida:
johannesungdom.wordpress.com.

UTSTÄLLNINGAR

Heroines. Fotokonst. Konstnär: Uzi Va-
ron. Johanneskyrkans krypta, 4 - 25.5.
Heroines är konstnärens tolkning av
kända kvinnokarakterer ur historien och
den västerländska kulturtraditionen, såväl
ur Kalevala som ur romersk och biblisk
kontext.

**Mera info om församlingens
verksamhet finns på vår hemsida:**
helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannes-
forsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i
Matteuskyrkan.

Utfärdsdag till Lekholmen 8.6: Vi tar
båten tillsammans och spenderar en
sommardag på församlingarnas lägerö.
Utfärden förverkligas i samarbete med
den engelska församlings-gemenskapen.
Mera info och anmälningar senast 1.6 till
carita.riitakorpi@evl.fi / 050 380 3986.

Söndagsgudstjänst på Lekholmen 2.7: Vi
tar båten ut till Lekholmen tillsammans
och firar gudstjänst i Lekholmens kapell.
Mera info följer!

BARN OCH FAMILJ

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10
(från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11
och 11:30 (för 0-1-åringar) i Matteuskyr-
kan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi,
050-5967769.

Familjeläger på Lekholmen tillsammans med Johannes och Petrus församling:

Familjeläger 1 18-20.8, Familjeläger 2
25-27.8. Lägeravgift vuxna 50 euro,
barn 2-17 år 30 euro, gratis för under 2
år. Anmälningar senast 7.6 till catarina.
barlund-palm@evl.fi eller helenaholl-
merus@evl.fi.

Lekistisdagar: Varje sommartisdag ordnar
holmledarna barnprogram på Lekholmen.
Det kan vara allt från pyssel och bakning
till cirkusskola eller skattjakt runt holmen.
Välkommen hit och njut av sommaren!
Mera info på www.lekholmen.fi

Fadderdagen 4.6: Boka in en dag med
ditt fadderbarn och gör en utfärd till Lek-
holmen.

MUSIK

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i
Matteuskyrkan. Körledare: niels.burg-
mann@evl.fi, (09) 2340 7326. Sista öv-
ningen 23.5.

Matteus VOICE: Vi övar igen på hösten
2023. Kontakt Daniela Strömsholm da-
niela.stromsholm@evl.fi / 09 2340 7324.

GEMENSKAP

Sommarutfärd 14.6: Start kl. 8.30 från
Matteuskyrkan. Besök till Svartå slott
samt det nya konstmuséet Chappe i Eke-
näs. Restauranglunch och andakt i Ekenäs
kyrka. Pris: 50 euro. Anmälningar senast
31.5 till diakoniarbetare Carita Riitakorpi:
050-380 3986 / carita.riitakorpi@evl.fi

PETRUS

**Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
VARMT VÄLKOMMEN PÅ GUDSTJÄNST!**

Petrusmässa och vårfest 21.5: Kl. 11
i Petruskyrkan. Välkommen med och
fira hela församlingens gemensamma
Petrusmässa och vårfest! Eget program
för barnen under predikan. Vi sjunger
tillsammans in våren och har lunch och
kaffe efteråt i församlingssalen! Efter
serveringen avtackas kyrkoherden i
Petrus församling, Daniel Björk. Han har
meddelat att han söker en kyrkoherde-
tjänst i Österbotten, planen är att flytta
norrut redan i sommar. Välkommen på
Petrusmässan med hela familjen, en-
sam eller med en vän. Du är speciellt
välkommen om du blir konfirmerad i
sommar!

Högmässa 28.5: Kl. 10 Munksnäs kyrka,
Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe.
Metsärranta.

Puls-gudstjänst 28.5: kl. 15.30 i Pet-
ruskyrkan. Puls är en avslappnad
söndagsgudstjänst med undervisning,
gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt.
Barnkyrka och CoolKids för barnen.

Sommarpuls: Välkommen på sommar-
söndagar vid Petruskyrkan kl. 15.30 i juni
och augusti. Avslappnad söndag med
undervisning, bibelläsning och gemen-
skap. Ingen sommarpuls på midsommar.
I juli ordnas bön och undervisning på
zoom kl. 15.30-16.30.

BARNFAMILJER

**Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook
för aktuell info!**

EVENEMANG

Sommarcafé 13.6: Välkommen på som-
marcafé till Petruskyrkan kl. 13. En ef-
termiddag med kaffe och gemenskap. Vi
ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15.
Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel.
09 23401115 / 050 3442711

Bibeldagar i Houtskär 18-21.6: Temat
för bibeldagarna är ”I beredda gär-
ningar – med Josua, David och Ester”.
Bibeldagarna är för hela familjen och

ESBO

Sommarkonsert

**Försommarkonsert med kam-
markören Novena fr 26.5 kl. 19:**
i Sökö kapell. Novena sjunger in
sommaren med musik av Mo-
zart, Mårtenson och Tauro. Dir.
och sång; Nina Kronlund, Markus
Malmgren; orgel och piano. Fritt
inträde.

ordnas på Skärgårdsskolan i Houtskär. Bibelstudiehållare: Kaplan Ronny Thylin, Petrus församling. Programmet innehåller seminarier för vuxna, barnprogram för barnen med SLEF:s sommararbetare och aktiviteter för hela familjen. Pris vuxna 240 €/barn 13–16 år 180 €/barn 4–12 år 120 € (familjerabatt tillgänglig). Anmälningar via slef.fi. Mera info: Tuomas Anttila, tuomas.anttila@slef.fi, 0408467552

ÖVRIGT

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!
Du kan alltid skicka in dina böneämnen: pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

To 18.5, Kristi Himmelsfärdsdag

– kl. 10 Högmässa i Ekenäs, hjälpledarvålsignelse.

Sö 21.5 De stupades dag

– kl. 10 Högmässa i Ekenäs
– kl. 10 Gudstjänst i Tenala
– kl. 12 Gudstjänst i Bromarv
– kl. 12 Gudstjänst i Snappertuna
Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 9 i Ekenäs och i samband med gudstjänsterna i Tenala, Bromarv och Snappertuna.

Sö 28.5:

– kl. 10 ”Mässa med alla” i Ekenäs. Om-sorgsskribans konfirmation.

KONSERTER

Birger's Ragtime Band sö 21.5 kl. 19: i Ekenäs kyrka. Dir. Birger Lindström, voc. Carolina Wendelin. Robert de Godzinsky medv. Fritt inträde, program 20€.

VÄRJIPPO

för barnfamiljer sö 28.5 kl. 14–16: i Skepparträdgården. Ponnyridning, repstegsklättring med sele, besök av brandkåren, ansiktsmålning, servering, sångstund m.m. Väderreservasjon.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 19.5:

– kl. 18.00 **Israelisk dans:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 21.5:

– kl. 10.00 **Högmässa, de stupades dag:** Ingå kyrka. Hellsten, Storbacka. Kransnedläggningar vid hjältegravarna kl. 11.30 Ingå gravgård, kl. 12.00 Degerby gravgård och kl. 12.30 Västankvarn gravgård.

Må 22.5:

– kl. 13.00–15.00 **Pysseklubb:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 23.5:

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 24.5:

– kl. 13.00–15.00 **Grillfest:** Strandvägen 11. Musik med Perre Korander (sång) och Erkki Niinimäki (gitarr). Lindell, Kakko.
– kl. 13.–16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Fri samvaro. Nylund.
– kl. 14.00 **Missionssyfoerenigen:** Prästgården. Björklöf, Lindell.

To 25.5:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– kl. 11.30–13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

– kl. 14.30 **Minnesträning och stödgrupp för anhöriga i samarbete med Nylands Minneslots:** Strandvägen 11. Tilläggsinformation: Petra Karjalainen, tel. 0400 321239. Lindell.

– kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Sö 28.5:

– kl. 10.00 **Konfirmationsmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Ahlfors.

Må 29.5:

– kl. 13.00–15.00 **Einsteinklubb:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 30.5

– kl. 10.00–15.00 **Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 31.5:

– kl. 13.15–16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1–6. Fri samvaro. Nylund.

To 1.6:

– kl. 10.00–12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

Ons 7.6:

– kl. 9.00–17.15 **Församlingutfärd till Somero. Start från kyrkans parkering kl 9. Vi besöker Somero:** kyrkan och begravningsplatsen, Hovila gård samt stenladugården med minnen från förr, Someros kulturgalleria, Modebutiken Helmi med kläder å la 1950-tal och butiken Pellava-enkeli. Information och anmälan senast den 26.5 till Birgitta Lindell 040 555 2090 eller birgitta.lindell@evl.fi.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Söndag 21.5

– kl. 10 Högmässa i Karis kyrka.

– kl. 12 Högmässa i Pojo kyrka.

De stupades dag 21.5

Kransnedläggning vid hjältegravarna: Pojo kl. 9.15, Karis kl. 11.30 och Svartå kl. 12.15. Traditionsmusikkåren medverkar i Karis och Svartå.

Ons 24.5 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

Pingstdagen sö 28.5

– kl. 10 Högmässa i Karis kyrka, mässan kan också ses via YouTube-kanalen.

– kl. 12 Högmässa i Pojo kyrka.

– kl. 16 Högmässa i Svartå kyrka.

To 1.6 kl. 19–20 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Närmare information om församlingens alla evenemang: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

21.5 kl. 11.00 Tvåspråkig gudstjänst på de stupades dag: i Virkby kyrka. Lohja Brass medverkar. Kransnedläggning vid hjältegravarna. Kyrkkaffe, kyrktaxi.

28.5 kl. 13.00. Ekumenisk bönestund:

vid Virkby Kastmäki källa (delvis på svenska). Busstransport tur-retur från Virkby kyrka, under bönestunden kan man inte parkera vid närheten av källan eller vid vägkanten. Efter bönestunden

HELSINGFORS

Sinnesromässa i Johanneskyrkan

Tisdag 23.5 kl 18: ”Mässan riktar sig till alla som upplever att något tär på deras livslust”, säger Pia Kummel-Myrskog, präst i Johannes församling. Det kan vara ensamhet, ångest, missbruk eller trötthet. Den riktar sig även till dig som vill träna din sinnesro, hitta fördjupad tro eller mod att gå vidare.

Sinnesromässan har planerats av Johannes församling tillsammans med Nisse, sedan länge nykter alkoholist, tack vare gemenskapen AA. I mässan kommer Nisse att dela med sig av sina erfarenheter som nykter alkoholist.

EKENÄSNEJDENS SVENSKA För barn!

Värjippo för barnfamiljer sö 28.5

Kl. 14–16: i Skepparträdgården. Ponnyridning, repstegsklättring med sele, besök av brandkåren, ansiktsmålning, servering, sångstund m.m. Väderreservasjon.

berättar Simo Jouhi om Kastmäki källas historia i Virkby kyrka (på finska). Pannkaffeservering.

TUSBY

Aftonandakt 21.5. kl 18: i Rusutjärvi leirikoti (Hämeentie 44). Vårtema, sånger med Klemetskog Kyrkosångare. Kvällsmål. Välkomna!

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Fr 19.5. kl. 19 Vårkonsert: Varia Voce & Fantasm, dir. Jarkko Yli-Annala

Sö 21.5 kl. 10 Gudstjänst: Emsalö

Kl. 12.15 Högmässa Domkyrkan: Serell, Smeds, Söderström

Sö 21.5 kl. 13.30 Uppvaktning vid hjältegravarna på de Stupades dag: Eisen-traut-Söderström, Sidoroff, Juhana Sihvo, Leo Kylätasku, trumpet hedersvakter vid stora korset och vid Karelen

Ti 23.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5
To 25.5 kl. 9 Smultronvandring på Pel-linge: Buss från Runebergsg. 24. Retur från S:t Olofs kapell ca kl. 15. Pris 20 € som samlas in i bussen. Anmäl dig till ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi eller tfn 040 747 2232.

Sö 28.5 kl. 10 Gudstjänst: Kullo bykyrka
kl. 12.15 Vigningsmässa i Domkyrkan: Prästvigning biskop B-G Åstrand, Eisen-traut-Söderström, Tollander, Cornicines Borgoenses, Hätönen, Chimes-klockor, Mässan strömmas.

Ti 30.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5
To 1.6 kl. 12 Orgelkvart: Borgå domkyrka

kl. 19 Sommarkonsert i Domkyrkan: Ljust före solen, Heikki Hattunen, tenor & Tommi Niskala, orgel, – Salmenkangas – Rossini – Kuusisto – Pylkkänen

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 21.5 kl. 11.30 Uppvaktning på de stupades dag: Gamla kyrkan. Tvåspråkig andakt.

Sö 21.5 kl. 12.30 (OBS tiden) Högmässa: Sibbo kyrka.

On 24.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 24.5 kl. 12 Ättaeuroslunch för dag-lediga: Kyrkoby församlingshem. Terminsavslutning.

To 25.5 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda.

Lö 27.5 kl. 10–19: Missionsseminarium: Karis. Förhandsanmälan. Buss från Söderkulla kyrka kl. 8.15.

Sö 28.5 kl. 17 Irländsk mässa: Sibbo kyrka. Mässan är skriven och tonsatt av Liam Lawton och den förrättas av Camilla Ekholm. Övriga medverkande: sångare från Östra Nylands kyrkokörskrets, solister och band. Eric-Olof Söderström dirigerar.

On 31.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard. Terminsavslutning.

Busstidtabellen för sommarutfärden till Helsingfors 6.6: 7.30 Norra Paipis, 8.00 Församlingshemmet i Kyrkoby, 8.20 Söderkulla Lärdomsvägen. Hemfärd från H:fors ca kl. 16.

”Vi saknar kristenheten i Turkiet”

Många i Istanbul söker ärligen Gud, även om de har en annan religion än vi, konstaterar Tua och Torsten Sandell. De har återvänt till Finland efter många år i Turkiet.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM Tua och Torsten Sandell återvände till Finland i december efter att ha vistats i Istanbul i Turkiet sedan mars 2014. Torsten Sandell jobbade som forskare vid ett universitet och som ledare för religionsforskningsinstitutet Elrim.

– Arbetet kretsade mycket kring undervisning i kristen tro för lokala kristna från olika kyrkor men också religionsdialog med muslimer, säger han.

Tua Sandell var aktiv i församlingen.

– Jag fungerade i praktiken som diakonissa, mentor och ”mamma” för unga kristna.

Tua jobbar nu som diakonissa i Petrus församling och Torsten arbetar den här våren som resepredikant i SLEFS hemlandsarbete. Från juni kommer han att arbeta inom Al Massira International som global koordinator av bibelgrupper.

Vilka likheter och olikheter har ni lagt märke till mellan den finska och turkiska kulturen?

– Många i Istanbul söker ärligen Gud, även om de har en annan religion än vi. Sekulariseringen är inte lika långt hunnen som i Finland och man är intresserad av vad utlänningar tror på, säger Torsten.

– Vi har många gånger blivit överväldigade av turkisk gästvänlighet. Vi lyckas aldrig bjuda tillbaka lika mycket som vi får! säger Tua.

På vilket sätt har ert arbete begränsats av att ni vistas i ett land med muslimsk majoritet?

– Turkar överlag är religiösa. Nästan alla tror att det finns en gud, att det finns en högre makt som styr våra liv, de tror också på ett liv efter döden. Vi har fått föra många intressanta samtal om tro och religion. Man accepterar fullt ut att vi européer är kristna men blir ändå smått förvånad över att vi tar vår tro på allvar. Svårigheter uppstår om en turk vill bli kristen. Det är inte okej för oss att ”evangelisera”, säger Tua.

– Vi får vara kristna men islam är ändå närvarande överallt. Vi får välja vilken attityd vi har till det. Böneutropet fem gånger om dagen kan bli en påminnelse att be till Jesus, tillägger hon.

På vilket sätt har ni känt er kallade och ledda i ert uppdrag? Och har det någon gång känts extra svårt?

– Vi har känt oss mycket kallade och ledda i

Torsten och Tua Sandell på Elrim-institutet i Istanbul. De återvände till Finland i december 2022.

FOTO: PRIVAT

vårt uppdrag. Vårt behov av Herrens ledning har varit stort i en situation där det mesta i omgivningen är främmande och bönen har blivit viktigare än förr. Det var fint att få chansen att jobba utomlands efter decennier i det finländska arbetslivet, säger Torsten.

– Vi har fått djupa vänskapsrelationer under våra år i landet. Det svåraste har varit när vänner vänt oss ryggen. I några fall har vi kunnat återupprätta relationen flera år senare. Vi ser tydligare än någonsin att förlåtelse och försoning behövs på den här jorden, den förlåtelse som Kristus ger oss, som i sin tur öppnar vägen till försoning mellan människor, konstaterar de gemensamt.

Hur har ni upplevt människorna i Istanbul?

– Människorna i Istanbul är varma och gästvänliga. Det är lätt att komma i samspråk med främlingar, speciellt då de inser att vi talar turkiska. För att vara en stad med ca 20 miljoner invånare är Istanbul tryggt, kriminaliteten är låg. På områden där turister rör sig måste man vara mer på sin vakt men på vår lilla gränd fungerade grannarnas kontroll som ett slags trygghet, beskriver de.

Vad kommer ni att sakna?

– I början av maj gjorde vi ett återbesök. Vi åt färska jordgubbar, vi fick känna vårens mjuka värme och njöt av blomprakten, men framför allt träffade vi vänner, både kristna och muslimska. I söndagens gudstjänst fick vi sjunga och be på turkiska, säger Tua.

Torsten höll också en predikan på turkiska under återbesöket.

– Vi saknar den lilla kristenheten i landet som tar sitt gudsförhållande på stort allvar. Vi gläds över att den växer trots många utmaningar, säger han.

»Vi har känt oss mycket kallade och ledda.«

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Från vänster Mari Johnson, Sini Aschan och Heidi Salminen vid Lärkkulla. FOTO: PRIVAT

Det helande samtalet

Tre anställda i Vanda svenska församling går just nu en utbildning i själavård, vilket i förlängningen ska gagna församlingsmedlemmarna.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

VANDA – Jag har lärt mig extremt mycket. Själavård är förvånansvärt helande. Jag har gått tillbaka och sett saker som jag själv behöver bearbeta, säger projektkoordinator **Mari Johnson**.

Hon och kollegerna **Heidi Salminen**, diakon, och **Sini Aschan**, ungdomspastor, är nu halvvägs i den specialutbildning i själavård som Borgå stift ordanar. Utbildningen är treårig och består av när- och distansstudier samt praktik.

Präster och diakoner har automatiskt en själavårdande uppgift.

– Men kursen stöder det arbete vi redan gör, säger Sini Aschan.

Aschan har jobbat mycket med själavård innan hon blev präst.

– Jag trodde jag kunde mycket, men insåg att oj, det är mycket nytt också. Det är tankearbete jag inte haft möjlighet att göra tidigare, sådant som tar tid och energi, kanske för att det är sa-

»Allt man säger och allt som händer i rummet ska vara helande.«

ker som går under huden och därför kan vara tunga att bearbeta.

Heidi Salminen upplever det också som givande att jobba med sig själv.

– Kursen har varit ögonöppnande för mig, jag har förstått mitt eget liv på ett annat sätt, och sett saker från andra synvinklar, säger hon.

Till nytta för medlemmarna

Efter avslutad utbildning vill de satsa på själavård i någon form för församlingsmedlemmarna.

– Det kan vara genom musik, en stödgrupp eller gudstjänst, det måste inte vara enbart samtal, säger Heidi Salminen.

– Vi gör också olika slutarbeten, och de kunde exempelvis ha med ork, utbrändhet och självmedkänsla att göra, sådant folk kämpar med i vardagen, säger Sini Aschan.

Inom själavården ryms hela upplevelsespektret av kriser, skilsmässor, död, tro, skam och skuld.

– Sådant som belastar människan genom olika faser under hela livet, säger Aschan.

– I själavård måste man kolla inåt; om du har bearbetat dina egna saker kan du stå stadigt när du möter klienten, säger Mari Johnson, som tidigare också varit diakoniarbetare i Matteus församling.

Inom terapi jobbar man mycket med att diagnostisera utifrån olika metoder, förklarar Sini Aschan, medan själavård är samtalsbetonat. Själavården kan ha en beröringspunkt med det andliga, såsom bön och bikt, men måste inte ha det, säger hon.

– Själavård är ett helande samtal. Allt man säger och allt som händer i rummet ska vara helande. Klienten ska känna sig sedd, hörd och buren, säger Aschan.

– Själavård kan också vara en andlig vägledning, och att man vandrar med en människa en tid, säger Mari Johnson.

De upplever att det finns ett förtroende för personer i präst- eller diakonkrage, och också ett behov av att prata.

– Det är väldigt vanligt att folk på gatan börjar prata med mig för att jag är präst. Det dyker upp samtal i förbifarten med människor, och så ska det få vara. Det är svårt att få prata med någon i dag, och köerna till psykologhjälp är långa. Man ska kunna komma till kyrkan och prata om man behöver det, säger Aschan.

– Och man måste inte ha någon speciell orsak eller någon diagnos eller remiss. Som diakoniarbetare tänkte jag att första hjälpen främst var ekonomisk. Men ofta var det i stället någon som sa: Jag vill bara prata. En del ville prata om en specifik sak endast en gång och sedan kunde de lämna det, säger Mari Johnson.

Om du behöver prata!

Om du behöver prata kontakta någon inom diakonin eller någon av prästerna i din församling.

Det går också att ringa eller mejla till församlingens allmänna nummer och adress, så förmedlar kanslipersonalen ditt önskemål vidare.

Kontaktuppgifterna för dig i Vanda är: vanda-svenska@evl.fi eller tfn (09) 830 6262 (må–fr kl. 9–12).

E-postadresserna i församlingen: fornamn@evl.fi, efternamn@evl.fi.

Via evl.fi/kyrkanssamtalstjanst hittar du också samtalsstöd via telefon eller chat. Ring 0400 22 11 90, öppet alla dagar klockan 20–23.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Fr 19.5. kl. 19 Vårkonsert: Varia Voce & Fantasm, dir. Jarkko Yli-Annala

Sö 21.5 kl. 10 Gudstjänst: Emsalö

Kl. 12.15 Högmässa Domkyrkan: Serell, Smeds, Söderström

Sö 21.5 kl. 13.30 Uppvaktning vid Hältegravarna på de Stupades dag: Eisentraut-Söderström, Sidoroff, Juhana Sihvo, Leo Kylätasku, trumpet hedersvakter vid stora korset och vid Karelen

Ti 23.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

To 25.5 kl. 9 Smultronvandring på Pellinge: Buss från Runebergsg. 24. Retur från S:t Olofs kapell ca kl. 15. Pris 20 € som samlas in i bussen. Anmäl dig till ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi eller tfn 040 747 2232.

Sö 28.5 kl. 10 Gudstjänst: Kullo bykyrka

kl. 12.15 Vigningsmessa i Domkyrkan: Prästvigning biskop B-G Åstrand, Eisentraut-Söderström, Tollander, Cornicines Borgoenses, Hätönen, Chimes-klockor, Mässan strömmas.

Ti 30.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

To 1.6 kl. 12 Orgelkvart: Borgå domkyrka

kl. 19 Sommarkonsert i Domkyrkan: Ljuset före solen, Heikki Hattunen, tenor & Tommi Niskala, orgel, – Salmenkangas – Rossini – Kuusisto – Pylkkänen

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 21.5 kl. 11.30 Uppvaktning på de stupades dag: Gamla kyrkan. Tvåspråkig andakt.

Sö 21.5 kl. 12.30 (OBS tiden) Högmässa: Sibbo kyrka.

On 24.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 24.5 kl. 12 Ättaeuroslunch för daglediga: Kyrkobys församlingshem. Terminsavslutning.

To 25.5 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda.

Lö 27.5 kl. 10–19: Missionsseminarium: Karis. Förhandsanmälan. Buss från Söderkulla kyrka kl. 8.15.

Sö 28.5 kl. 17 Irländsk mässa: Sibbo kyrka. Mässan är skriven och tonsatt av Liam Lawton och den förrättas av Camilla Ekholm. Övriga medverkande: sångare från Östra Nylands kyrkokörskrets, solister och band. Eric-Olof Söderström dirigerar.

On 31.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard. Terminsavslutning.

Busstidtabellen för sommarutfärden till Helsingfors 6.6:

7.30 Norra Paipis, 8.00 Församlingshemmet i Kyrkobys, 8.20 Söderkulla Lärdomsvägen. Hemfärd från H:fors ca kl. 16.

BORGÅ Konsertserie

Sommarkonsert i Borgå domkyrka

Årets Sommarkonsertserie inleds **1.6 kl. 19** med konserten ”Ljuset före solen” av Heikki Hattunen, tenor, och Tommi Niskala på orgel som framför stycken av Salmenkangas, Rossini, Kuusisto – och Pylkkänen.

Varje torsdag under juni, juli och augusti bjuds det på högklassig musik i Borgå Domkyrka fram till 17.8.

Dessutom bjuder församlingen på orgelkvarter varje **tisdag och torsdag kl. 12.**

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 19.5 kl.10–11 Musiklek: för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 19.5 kl.14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–11mån med vuxen i Dickursby kyrka.

SÖ 21.5 kl.10 Tvåspråkig högmässa: på de stupades dag i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis, Anders Ekberg.

SÖ 21.5 kl.11:30–13 Söndagsträff: för unga vuxna i Dickursby kyrka.

TI 22.5 kl.13–14 Seniorcafé: i Dickursby kyrka.

ONS 23.5 kl.18–19 Sångstund för alla åldrar: i Dickursby

kyrka.

TO 24.5 kl.16.30–18.00 Kör för alla: på Bygård, Tavastby. Ny sånggrupp för både nybörjare och erfarna sångare.

FRE 26.5 kl.10 Familjeandakt: i Dickursby kyrka

FRE 26.5 kl.14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–11mån med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 26.5 kl.11–15 Fredagsgruppens vårutfärd: till Hana-böle träsk.

LÖ 27.5 kl.9:30 Utfärd: till Missionsdagen i Karis.

SÖ 28.5 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka. Anu Paavola och Anders Ekberg.

ONS 31.5 kl.14:30–15:30 Allsånger: på Folkhälsanhuset. Gunnar Weckström och Anders Ekberg.

BORGÅ Gemenskap

Sommarcafé för barnfamiljer

Ni som är hemma med barn är välkomna på sommarcafé, måndag **29.5, 5.6 och 12.6 kl. 10–12** på Domprostgårdens lekgränd, inomhus vid regn, Finnbyvägen 6.

Kom och njut av en mysig stund tillsammans med andra i samma livssituation.

Vi bjuder på något smått och gott.

VANDA Seniorer

Sommarsamling i Bagarstugan

Tisdagen före midsommar **20.6 kl. 13–14.30** är alla seniorer välkomna på sommarsamling i den vackra miljön vid Bagarstugan i Helsing kyrkobys.

Det blir andakt, kaffe och bulle, samt sommarsånger där alla får sjunga med.

BORGÅ Unga

Borgådagarna – jubileumsläger för ungdomar och unga vuxna

Borgå stift fyller 100 år i år och därför ordnas ett jubileumsläger fredagen **26.5** med Drop-in och mat från **kl. 18**. Kommer man till Borgå tidigare är det möjligt att chilla i domprostgården från kl. 15.

Kl. 20 blir det metallmessa i Borgå domkyrka och efteråt kvällshäng på Domprostgården. På lördag blir det lite allvar på domkapitlet, lek och äventyr runtomkring i Borgå, pizzakväll med biskopen i biskopsgården och såklart en hel del skoj, härlig gemenskap och tid med Gud.

Dagarna avslutas på söndag **28.5 kl. 12.15** med högmässa i Domkyrkan och kyrkkaffe med jubileumsbakelse.

Läs mer om anmälan på Borgå stifts webbsida [Borgå stift 100 jubileumsläger för unga-evl.fi](http://Borgå%20stift%20100%20jubileumsläger%20för%20unga-evl.fi).

BORGÅ Natur

Årets första Smultronvandring går till Pellinge

Kom med på naturpromenad **25.5** med Gunnel Englund som leder oss i naturen som just vaknat till liv efter vårens utdragna kyla. Vi umgås och äter god mat tillsammans på Pellinge kursgård. Dagen avslutas med andakt i S:t Olofs kapell.

Buss från Runebergsgatan 24 startar **kl. 9**. Retur från S:t Olofs kapell ca **kl. 15**.

Pris 20 € som samlas in i bussen. Anmäl dig till ulrika.lindholm-nonen@evl.fi eller tfn 040 747 2232.

SIBBO Sångare

Irländsk mässa

Välkommen på irländsk mässa söndagen **28.5 kl. 17** i Sibbo kyrka.

Mässan är skriven och tonsatt av Liam Lawton och den förrättas av Camilla Ekholm.

Övriga medverkande: sångare från Östra Nylands kyrkokörskrets, solister och band. Eric-Olof Söderström dirigerar.

KOLUMNEN

JAKOB EDMAN

När vi möter det annorlunda

JAG HAR nyligen kommit tillbaka efter en helg i Helsingfors med en grupp ungdomar från vår församling. Under helgen besökte vi bland annat olika församlingar och funderade en hel del på olikheter, gemenskap, förnyelse och tradition. För egen del har det varit avgörande att få möta andra kristna sammanhang än mitt eget. Genom att bli bekant med andra församlingar, samfund och tänkare från andra kristna traditioner har jag fått utmanas och växa i min tro. Jag har fått se att kyrkan är större än den egna församlingen och de frågor som är brännande hos oss. Något av detta hoppades vi att våra ungdomar skulle få upptäcka.

»Väljer vi att älska också då vi inser att vi tänker olika?«

NÄR VI möter människor som inte liknar oss eller kommer från en annan bakgrund än vi, så möts vi av frågan hur vi ska hantera det. Väljer vi att hålla distansen, betrakta med en kritisk blick och hålla fast vid en övertygelse om att vi själva nog vet bäst och gör rätt? Eller väljer vi att närma oss andra med ett öppet sinne och en villighet att lära oss, utmanas och förändras i mötet med det nya? Det betyder inte att vi gör avkall på det egna – gång på gång kom vi under helgen tillbaka till att vi befinner oss i olika sammanhang och har olika förutsättningar. Men samtidigt strävade vi efter att under vår resa upprätthålla en öppenhet för att det i varje sammanhang och hos varje person finns något vi kan lära oss. Så att både vår förståelse för andra ökar och så att vi själva kan göra saker lite bättre. Under helgen föddes många fina diskussioner kring vad vi kunde förbättra i vårt eget sammanhang.

NÄR VI på riktigt vågar möta det annorlunda så kommer det förr eller senare att bli utmanande. Då är kärleken enda vägen framåt. Som en av de personer vi samtalade med under helgen uttryckte det när vi diskuterade tradition, förnyelse och olikheter: "Vi behöver älska tills det gör ont." I sin översteprästerliga förbön ber Jesus att de som tror på honom ska bli ett. Det avgörande här är att inse att det handlar om enhet, inte enhetlighet. Vad är skillnaden? Jo, enhetlighet handlar om att göra den andre lik mig själv, medan enhet handlar om gemenskap trots olikheter. Och den gemenskapen är det bara kärleken som kan åstadkomma. Väljer vi att älska också då vi inser att vi tänker olika och gör olika? Det är enda vägen framåt. Särskilt om vi vill ta Jesu ord på allvar: "Alla ska förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek."

Jakob Edman är församlingspastor i Jakobstad.

Kolumnen är inlämnad från de lokala sidorna för Pedersöre.

Amanda Ahlgren är med i planeringen av ett jubileumsläger för unga i Borgå, när stiftet fyller 100 år. FOTO: UNSPLASH OCH PRIVAT

Ett läger för stiftets unga

Snart stundar ett läger för unga för att fira att Borgå stift fyller 100 år. – Jag hoppas deltagarna får fina minnen och nya vänner, säger Amanda Ahlgren.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Amanda Ahlgren är med och planerar det som går under namnet Borgådagarna, det vill säga ett jubileumsläger för ungdomar och unga vuxna i slutet av maj, för att fira att Borgå stift fyller hundra.

– Läget ordnas för unga i hela stiftet. Vi kommer att ha varierande program såsom metallmessa, pizzakväll med biskopen och allt möjligt roligt, säger Amanda Ahlgren.

Rebecka Stråhlman, sakkunnig i ungdomsarbete vid Kyrkans central för det svenska arbetet, är också med och planerar satsningen.

– En viktig förenande faktor i Borgå stift är just det som är riktat till unga, exempelvis Höstdagarna och Ungdomens Kyrkodagar, och därför är det viktigt att man också under jubileumsår-

»Församlingen har alltid varit en trygg plats för mig att komma till.«

et ordnar något som förenar unga i Borgå stift, säger hon.

– Under jubileumsdagarna, stiftsdagarna i oktober, så finns inget program specifikt för unga, så det här jubileumsläget blir därför ungas gemensamma stiftkalas, tillägger hon.

Amanda Ahlgren är Borgåbo och har sedan konfirmationsåldern varit aktiv i domkyrkoförsamlingen och deltagit i just Höstdagarna och Ungdomens Kyrkodagar.

Vad gör att du vill engagera dig?

– Det är nog för gemenskapen och alla människor jag fått lära känna i församlingen. Församlingen har alltid varit en trygg plats för mig att komma till.

Tjugotvååriga Amanda Ahlgren studerar till socionom i Åbo, med inriktning på kyrkans ungdomsarbete, och just nu gör hon sin praktik i Åbo svenska församling. Hon har bland annat fått vara med och ordna verksamhet för ungdomar och deltagit i ett läger för hjälpledare.

Har församlingsarbetet bjudit på några överraskningar?

– Mycket har nog varit så som jag tänkt mig det, eftersom jag varit så aktiv i många år. Jag trivs jättebra här!

Vad hoppas du att deltagarna under Borgådagarna ska få erfara?

– Jag hoppas de ska tycka om gemenskapen, få nya vänner och få ha ett roligt veckoslut med vänner och med Gud.

– Jag hoppas vi får hit många ungdomar från hela stiftet, och att de får många nya minnen. Borgå är en viktig plats i vårt stift, så det skulle vara roligt om de får bekanta sig med stan och gå runt i gamla stan till exempel. Jag uppskattar själv gamla stan och att Borgå är litet och mysigt.

Borgådagarna

Ett läger för ungdomar och unga vuxna 26–28.5 i Borgå. Sista anmälningssdag var 12.5. Om du blir intresserad hör dig för om platser finns kvar. Delta gärna i det program som är öppet för alla, som metallmässan och högmässan!

Programmet: Deltagarna inkvarteras vid Borgå folkakademi. Fredag 26.5 inleds med drop in och mat från kl. 18. Möjlighet att chillar i domprostgården från kl. 15 för tidiga anländare. Kl. 20 metallmessa i domkyrkan och efteråt kvällshäng på domprostgården. På lördag blir det lite allvar på domkapitlet, lek och äventyr runtomkring i Borgå, pizzakväll med biskopen och såklart skoj, gemenskap och tid med Gud. Dagarna avslutas på söndag med högmessa och kyrkkaffe med jubileumsbakelse.

Mer information fås av Rebecka Stråhlman, rebecka.strahlman@evl.fi, 040-6881558.

Arrangörer är Borgå svenska domkyrkoförsamling, Kyrkans central för det svenska arbetet, domkapitlet i Borgå stift, Församlingsförbundet och Borgå folkakademi/Akan.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Den stora och osynliga målgruppen

KOLUMN
Malin Lindholm
är förtroendevald
i Johannes försam-
ling och studerar
pedagogik.

SÅ DU är ny i dessa sammanhang, vad fick dig att komma hit? En fråga jag fått många gånger de senaste månaderna, då jag inlett min karriär som beslutsfattare i Johannes församling och Helsingfors gemensamma kyrkofullmäktige. Mitt svar? Jag, en millennial Helsingforsbo, kände mig inte riktigt representerad bland beslutsfattarna i kyrkan. Att ställa upp i församlingsvalet kändes således som ett bra sätt att försöka ändra på det.

För att vara ärlig var kyrkans verksamhet också ganska obekant för mig. I flera år har kyrkan representerats av en vacker byggnad jag ser på hemvägen. In i Johanneskyrkan brukade jag stiga en gång om året för att gå på julkonsert. I min bubbla är en liknande relation till församlingen väldigt normal.

I SLUTET av 2022 var 28-åringarna den största åldersgruppen inom den evangeliska lutherska kyrkan i Helsingfors. 20–29-åringarna är den största åldersgruppen bland helsingforsarna som hör till kyrkan, näst mest medlemmar finns i åldersgruppen 30–39-åringar. Enligt den empiriska undersökningen jag utfört under mina första månader som förtroendevald korrelerar denna statistik inte med vardagen i församlingen.

Det i sin tur är inte så underligt. Millennialernas förhållande till kyrkan har analyserats i projektet *En kyrka för millennialerna*. Enligt millennialerna är kyrkan en bra sak i samhället, kyrkan gör gott och är en pålitlig granne man kan få hjälp av i stunder av nöd. Samtidigt upplevs kyrkan som en föråldrad institution, vars regler och ställning i jämställdhets- och jämlikhetsfrågor inte är i enlighet

med dagens värld. Millennialerna är intresserade av att utforska andlighet – men det är något eget man själv definierar, inte ett givet mönster man ska passa in i.

Dagens kyrka är inte uppbyggd enligt millennialernas eller generation Z:s behov och världsbild. Logiskt i sig, då kyrkans anor och traditioner har sin grund i andra tider. Men likaså är det logiskt att dessa generationer inte lockas till kyrkan på samma sätt som tidigare.

I EN hurdan församling vill en millennial då vara delaktig? Kanske är det en församling som erbjuder möjligheter att utforska värderingar och andlighet på ett annat sätt än vid en söndagsgudstjänst? Kanske är det att skapa innehåll på kanaler unga använder, som Instagram och TikTok? Kanske är det att använda en mer inklusiv terminologi? Kanske är det ett aktivt klimatarbete?

Framför allt är det en församling som känner en ödmjukhet inför att de yngre generationerna har en lite annan världsbild. Den världsbilden kan var och en bekanta sig med för att lite bättre kunna beakta den stora och osynliga målgruppen. För att kyrkan ska ha en koppling till samhället också i framtiden är det dessutom ytterst relevant.

»Dagens kyrka är inte uppbyggd enligt millennialernas eller generation Z:s behov och världsbild.«

Hallå där Hugo Korhonen!

Han vill gärna ta med sina faddrar till hoppborgen.

HUGO KORHONEN är nio år och han har tre faddrar.

– Två av dem bor i Kina, så dem ser jag ungefär en gång om året när de besöker Finland. Då brukar vi ofta äta tillsammans. Men det skulle också vara roligt att gå på museum eller till en marknad där det finns hoppborg. Men om vi alla hoppar samtidigt så flyger jag säkert ut ur borgen eftersom jag är minst.

Hans tredje fadder är en rolig typ som brukar skämta mycket med Hugo.

– Han har lärt mig att man måste steka grodorna ordentligt om man inte vill att de hoppar ur stekpannan.

Varför tror du att barn får faddrar vid dopet?

– Det är nog för att föräldrarna ska ha en gratis barnvakt de kan be om hjälp av. Och för att man ska få mera födelsedagspresenter.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Boka in en dag med ditt fadderbarn! Fadderdagen söndag 4.6.
Läs mera på hemsidan fadderdagen.fi.

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan.

Uppvaktning av hjältegravar: 21.5 kl. 12 på Vilan, kl. 13 vid Östersundom kyrka. Juho Kankare är med från Matteus.

Utfärdsdag till Lekholmen 8.6: Vi tar båten tillsammans och spenderar en sommarkväll på församlingarnas lägerö. Utfärden förverkligas i samarbete med den engelska församlings-gemenskapen. Mera info och anmälningar senast 1.6 till carita.riitakorpi@evl.fi / 050 380 3986.

Söndagsgudstjänst på Lekholmen 2.7: Vi tar båten ut till Lekholmen tillsammans och firar gudstjänst i Lekholmens kapell. Mera info följer!

Barn och familj

Musiklektisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 och 11:30 (för 0-1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stroms-holm@evl.fi, 050-5967769.

Familjeläger på Lekholmen tillsammans med Johannes och Petrus församling:

Familjeläger 1 18-20.8, Familjeläger 2 25-27.8. Lägeravgift vuxna 50 euro, barn 2-17 år 30 euro, gratis för under 2 år. Anmälningar senast 7.6 till catarina.barlund-palm@evl.fi eller helena.hollmerus@evl.fi.

Lekistisdagar: Varje sommartisdag ordnar holmledarna barnprogram på Lekholmen. Det kan vara allt från pyssel och bakning till cirkusskola eller skattjakt runt holmen. Välkommen hit och njut av sommaren! Mera info på www.lekholmen.fi

Fadderdagen 4.6: Boka in en dag med ditt fadderbarn och gör en utfärd till Lekholmen.

Musik

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326. Sista övningen 23.5.

Matteus VOICE: Vi övar igen på hösten 2023. Kontakt Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi / 09 2340 7324.

Gemenskap

Sommarutfärd 14.6: Start kl. 8.30 från Matteuskyrkan. Besök till Svartå slott samt det nya konstmuseet Chappe i Ekenäs. Restauranglunch och andakt i Ekenäs kyrka. Pris: 50 euro. Anmälningar senast 31.5 till diakoniarbetare Carita Riitakorpi: 050-380 3986 / carita.riitakorpi@evl.fi

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefondittis o tor 10-14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 21.5, högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, tvåspråkig, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 23.5, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 23.5, sinnesromässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Onsdag 24.5, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 28.5, pingstdagen, högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan. S:t Jacobskören, Roströsten, Tomas vokalensemble och Passionärer-na medverkar.

Tisdag 30.5, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 1.6, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé: måndagar och fredagar kl 9.30-12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30-12.30 i S:t Jacobs kyrka. Obs! Inget familjecafé 19.5 i Hörnan, 25.5 i S:t Jacob eller 26.5 i Hörnan. 25.5 pilgrimsvandring i S:t Jacob och 26.5 nallegudstjänst i Johanneskyrkan (se närmare information nedan).

Musiklekt: måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus, utrymmet Kääntöpaikka, torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Obs! Ingen musiklekt 19.5 i Hörnan, 25.5 i S:t Jacob eller 26.5 i Hörnan.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleken: ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

Missa inte! Pilgrimsvandring för barnfamiljer: 25.5 kl 10 utanför S:t Jacobs kyrka. Efteråt gudstjänst i kyrkan och servering. Tema: Förundran.

Nallegudstjänst: 26.5 kl 10 i Johanneskyrkan. Tema: Förundran.

Fritids: måndag-torsdag kl. 13-16.30 för åk 3-6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637.

Musik

Missa inte! Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan. 30.5 spelar Christoph Berlet och Dag-Ulrik Almqvist.

Ungdomar

Välsignelse av församlingens hjälpleare: 25.5 kl 18 i Johanneskyrkan.

Följ oss på instagram:

@johannesungdom.

Ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.wordpress.com.

Utställningar

Heroines. Fotokonst. Konstnär: Uzi Varon. Johanneskyrkans krypta, 4-25.5. Heroines är konstnärens tolkning av kända kvinnokarakterer ur historien och den västerländska kulturtraditionen, såväl ur Kalevala som ur romersk och biblisk kontext.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

Ta med gänget till Lekis!

Kom ut på en härlig skärgårdsutflykt med ditt arbets-team, ämnesförening, syjunta, innebandylag eller bara ett kompisgäng till Lekholmen i sommar. Det finns möjlighet att grilla, bada bastu, spela volleyboll eller bara njuta av underbar miljö och skärgårdsfeels.

Man kan välja mellan förmiddags- och eftermiddagspaket! (11-16 eller 16-19) Båten kostar 12/6 €. Man kan välja att köpa mat från holmen eller ta med sig eget!

Lekholmen är de svenska församlingarnas lägerö, en ö som i generationer betytt så mycket för det svenska i Helsingfors. Ta chansen och återupplev gamla minnen eller skapa nya på Lekis i sommar!

För bokningar - kontakta Holmungsledarna via Lekholmenonline@gmail.com

Fira Fadderdagen på Lekholmen!

Söndagen 4.6 öppnar församlingarnas egen sommarö - välkommen ut på dags-besök till skärgården!

Holmen bjuder på glass, grillmat och program för alla besökare.

Båttidtabell:

9.45 Fiskehamnen / **10.25** Degerö / **11.10** Lekis

11.40 Nordsjö / **12.00** Lekis

13.45 Fiskehamnen / **14.30** Degerö / **15.10** Lekis

15.10 Lekis till Nordsjö (15.35)

16.05 Lekis till Degerö (16.50) / Fiskehamnen (17.30)

Båtbiljett: 12 € vuxna 6 € ungdomar, barn under sju år gratis.

Närmare info och kajplatser på lekholmen.fi

MATTEUS Förlossning**Föda utan rädsla-kurs**

Förlossningsförberedande kurs som riktar sig till både den födande och stödpersonen ordnas **28.5 kl. 14–18**. Kursen ger förståelse för hur kroppen och känslorna samverkar under födandet samt praktiska verktyg att använda under förlossningen. Anmälningar (senast 25.5) och frågor: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi / 09 2340 7324.

PETRUS Vår- och avskedsfest**Petrusmässa och avtackande av kyrkoherde Daniel Björk**

Välkommen med och fira hela församlingens gemensamma Petrusmässa och vårfest i Petruskyrkan **21.5 kl. 11!** Vi sjunger tillsammans in våren och har lunch och kaffe efteråt i församlingssalen. Efter serveringen avtackas kyrkoherde Daniel Björk. Han har meddelat att han söker en kyrkoherdetjänst i Österbotten. Kom med och avtacka honom och fira gudstjänst tillsammans. Eget program för barnen under predikan. Välkommen på Petrusmässan med hela familjen, ensam eller med en vän.

JOHANNES Ny mässa**Sinnesrommässa tisdag 23.5 kl. 18 i Johanneskyrkan**

– Mässan riktar sig till alla som upplever att något tär på deras livslust. Det kan vara ensamhet, ångest, missbruk eller trötthet. Den riktar sig även till dig som vill träna din sinnesro, hitta fördjupad tro eller mod att gå vidare, säger Pia Kummel-Myrskog, präst i Johannes församling.

ATSo-kören deltar i mässan

Sinnesromässan har planerats av församlingen tillsammans med Nisse, sedan länge nykter alkoholist, tack vare gemenskapen AA.

– Där delar vi våra styrkor, erfarenheter och förhoppningar för att hjälpa varandra. AA:s andliga program för tillfrisknande och erfarenheterna hos andra alkoholister kan ta bort behovet av alkohol, säger Nisse.

I mässan kommer Nisse att dela med sig av sina erfarenheter som nykter alkoholist.

– I våra diskussioner har vi sett att vi båda betonar vikten av gemenskap, säger Kummel-Myrskog. Det hjälper att träffa andra människor. I mässan ber vi Gud om hjälp att göra vad vi kan, att acceptera det vi inte kan göra något åt, och om vishet att inse skillnaden. Nattvardsmässan är enkel.

Sinnesromässor har firats i Sverige sedan 1990-talet och firas regelbundet på Åland. I övriga Svenskfinland är mässan fortfarande ganska ovanlig.

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb:
@johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vån. 2), Hönan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgratan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indragatan 1, utrymmet "Käätöpaikka"

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Petrusmässa och vårfest 21.5: Kl. 11 i Petruskyrkan. Välkommen med och fira hela församlingens gemensamma Petrusmässa och vårfest! Eget program

för barnen under predikan. Vi sjunger tillsammans in våren och har lunch och kaffe efteråt i församlingssalen! Efter serveringen avtackas kyrkoherden i Petrus församling, Daniel Björk. Han har meddelat att han söker en kyrkoherdetjänst i Österbotten, planen är att flytta norrut redan i sommar. Välkommen på Petrusmässan med hela familjen, ensam eller med en vän. Du är speciellt välkommen om du blir konfirmerad i sommar!

Högmässa 28.5: Kl. 10 Munksnäs kyrka, Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kyrkkaffe. Metsäranta.

Puls-gudstjänst 28.5: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen.

Sommarpuls: Välkommen på sommarsöndagar vid Petruskyrkan kl. 15.30 i juni och augusti. Avslappnad söndag med undervisning, bibelläsning och gemenskap. Ingen sommarpuls på midsommar. I juli ordnas bön och undervisning på zoom kl. 15.30–16.30.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Evenemang

Missa inte! Sommarcafé 13.6: Välkommen på sommarcafé till Petruskyrkan kl. 13. En eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Missa inte! Bibeldagar i Houtskär 18–21.6: Temat för bibeldagarna är "I beredda gärningar – med Josua, David och Ester". Bibeldagarna är för hela familjen och ordnas på Skärgårdsskolan i Houtskär. Bibelstudiehållare: Kaplan Ronny Thylin, Petrus församling. Programmet innehåller seminarier för vuxna, barnprogram för barnen med SLEF:s sommararbetare och aktiviteter för hela familjen. Pris vuxna 240 €/barn 13–16 år 180 €/barn 4–12 år 120 € (familjerabatt tillgänglig). Anmälningar via slef.fi. Mera info: Tuomas Anttila, tuomas.anttila@slef.fi, 0408467552

Övrigt

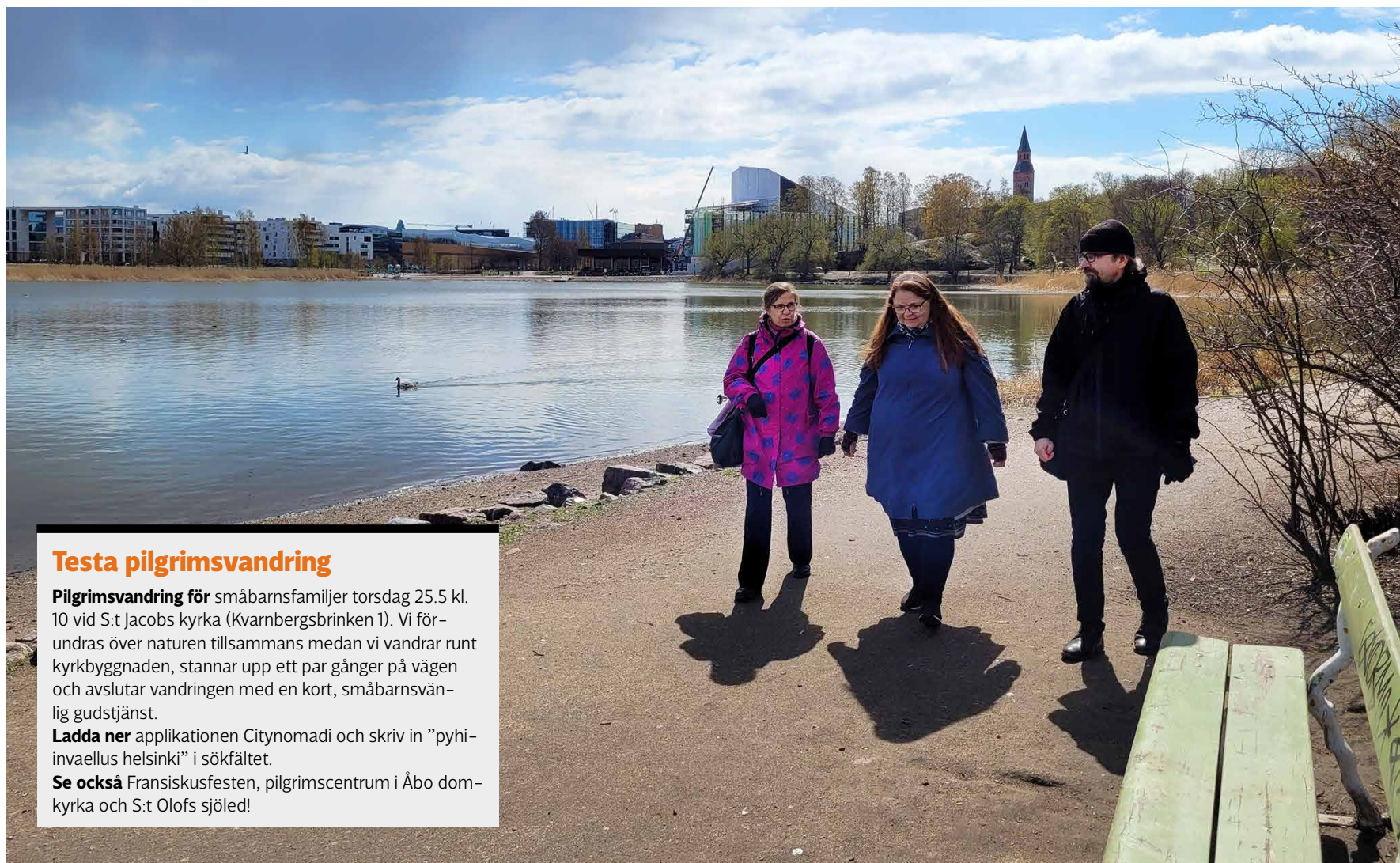
Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen! **Du kan alltid skicka in dina böneämnen:** pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkhöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Testa pilgrimsvandring

Pilgrimsvandring för småbarnsfamiljer torsdag 25.5 kl. 10 vid S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbrinken 1). Vi förundras över naturen tillsammans medan vi vandrar runt kyrkbyggnaden, stannar upp ett par gånger på vägen och avslutar vandringen med en kort, småbarnsvänlig gudstjänst.

Ladda ner applikationen Citynomadi och skriv in "pyhiinvaellus helsinki" i sökfältet.

Se också Fransiskusfesten, pilgrimscentrum i Åbo domkyrka och S:t Olofs sjöled!

Maria Repo-Rostedt, Helene Liljeström och Markus Kartano uppmanar oss att vila i steget och odla långsamhetens kultur i sommar.

På vägen finns vår djupaste längtan

Pilgrimsvandring är populärt. Mobilapplikationen Citynomadi hjälper vandraren hitta lugnet.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

HELSINGFORS – När jag ger mig ut på vandring lämnar jag vardagslivet och mina roller hemma. På vägen är jag bara mig själv och det hjälper mig att se vem jag är och att hitta min djupaste längtan.

Så beskriver församlingspastor **Maria Repo-Rostedt** hur det känns att ge sig ut på pilgrimsvandring. Tillsammans med **Helene Liljeström**, tf kyrkoherde med många kilometer pilgrimsled bakom sig, och webbprästen **Markus Kartano**, som bland annat jobbar med pilgrimsapplikationer för

mobilen, befinner vi oss på en improviserad pilgrimsfärd runt Tölöviken i Helsingfors.

– Här borde vi absolut dra upp en pilgrimsled som man kunde följa med hjälp av mobilen, säger Kartano och genast börjar sällskapet spotta ur sig idéer för möjliga rastplatser och meditationsteman mitt i centrala Helsingfors. Man enas om att Medborgarplatsen är en utmärkt startpunkt eftersom pilgrimer inte vandrar i en bubbla utan ser och bryr sig om varandra längs med vägen.

– Pilgrimen går, men går inte förbi, säger Helene Liljeström som bland annat vandrat till Santiago de Compostela och många nordiska pilgrimsleder. Med tiden har det blivit en del av hennes identitet: en gång pilgrim alltid pilgrim. Samtidigt påminner hon om att det inte finns någon perfekt pilgrimsled eller vandringstil.

– Man får skavsår, det händer saker. Vandringen är en bild av livet och livet är inte perfekt. Men det finns inte heller några regler för hurdan en vandring måste vara, det finns inget koncept eller ett enda rätt sätt. Lyssna på dig själv när du ger dig ut på vägen, säger Liljeström.

Vart är alla på väg?

Stiftets jubileumsvandring är fullbokad och det ploppar upp nya vandringsleder över hela landet. Varför?

– Jag tror att det är en motreaktion mot all stress vi upplever i dag. Istället för att ha bråttom tar man sig framåt i lugnt tempo, i enkelhet, i takt med sig själv och naturen, säger Maria Repo-Rostedt.

Många vandrare har en tydlig fråga eller ett val framför sig, som de hoppas få klarhet i under pilgrimsvandringen. Andra söker stillhet och en möjlighet att öppna sig för Gud, för en djupare and-

lighet eller för att lära känna sig själva.

– Om du vill kan du lyssna på texter, korta meditationer med mera, på de rutter som hittas via appen Citynomadi. Det finns också häften med skrivna texter längs en del rutter, så man måste inte gå med telefonen i handen ifall den stör, säger Markus Kartano men tillägger att telefonapplikationen kanske ändå kan vara bra för den som inte har så bra lokalsinne.

– Som en Google Maps för pilgrimer.

»Andlighet börjar där vi har tid att förundras.«

Pilgrimslederna som hittas via appen ligger på Fölisön, i Nybonas, Nox m.fl. På Svartholmen, som ligger intill Fölisön, finns också en svensk vandring riktad till barn. Maria Repo-Rostedt har varit med och skrivit texter till den. Hon tycker det är särskilt spännande att vandra tillsammans med barn.

– De bidrar med sin egen dimension, uppfattar och tolkar ofta på sitt eget sätt som också ger något till oss vuxna. Andligheten börjar där vi har tid att förundras tillsammans.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Vi saknar kristenheten i Turkiet”

Många i Istanbul söker ärligen Gud, även om de har en annan religion än vi, konstaterar Tua och Torsten Sandell. De har återvänt till Finland efter många år i Turkiet.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM Tua och Torsten Sandell återvände till Finland i december efter att ha vistats i Istanbul i Turkiet sedan mars 2014. Torsten Sandell jobbade som forskare vid ett universitet och som ledare för religionsforskningsinstitutet Elrim.

– Arbetet kretsade mycket kring undervisning i kristen tro för lokala kristna från olika kyrkor men också religionsdialog med muslimer, säger han.

Tua Sandell var aktiv i församlingen.

– Jag fungerade i praktiken som diakonissa, mentor och ”mamma” för unga kristna.

Tua jobbar nu som diakonissa i Petrus församling och Torsten arbetar den här våren som resepredikant i SLEFS hemlandsarbete. Från juni kommer han att arbeta inom Al Massira International som global koordinator av bibelgrupper.

Vilka likheter och olikheter har ni lagt märke till mellan den finska och turkiska kulturen?

– Många i Istanbul söker ärligen Gud, även om de har en annan religion än vi. Sekulariseringen är inte lika långt hunnen som i Finland och man är intresserad av vad utlänningar tror på, säger Torsten.

– Vi har många gånger blivit överväldigade av turkisk gästvänlighet. Vi lyckas aldrig bjuda tillbaka lika mycket som vi får! säger Tua.

På vilket sätt har ert arbete begränsats av att ni vistas i ett land med muslimsk majoritet?

– Turkar överlag är religiösa. Nästan alla tror att det finns en gud, att det finns en högre makt som styr våra liv, de tror också på ett liv efter döden. Vi har fått föra många intressanta samtal om tro och religion. Man accepterar fullt ut att vi européer är kristna men blir ändå smått förvånad över att vi tar vår tro på allvar. Svårigheter uppstår om en turk vill bli kristen. Det är inte okej för oss att ”evangelisera”, säger Tua.

– Vi får vara kristna men islam är ändå närvarande överallt. Vi får välja vilken attityd vi har till det. Böneutropet fem gånger om dagen kan bli en påminnelse att be till Jesus, tillägger hon.

Torsten och Tua Sandell på Elrim-institutet i Istanbul. De återvände till Finland i december 2022.

FOTO: PRIVAT

På vilket sätt har ni känt er kallade och ledda i ert uppdrag? Och har det någon gång känts extra svårt?

– Vi har känt oss mycket kallade och ledda i vårt uppdrag. Vårt behov av Herrens ledning har varit stort i en situation där det mesta i omgivningen är främmande och bönen har blivit viktigare än förr. Det var fint att få chansen att jobba utomlands efter decennier i det finländska arbetslivet, säger Torsten.

– Vi har fått djupa vänskapsrelationer under våra år i landet. Det svåraste har varit när vänner vänt oss ryggen. I några fall har vi kunnat återupprätta relationen flera år senare. Vi ser tydligare än någonsin att förlåtelse och försoning behövs på den här jorden, den förlåtelse som Kristus ger oss, som i sin tur öppnar vägen till försoning mellan människor, konstaterar de gemensamt.

Hur har ni upplevt människorna i Istanbul?

– Människorna i Istanbul är varma och gäst-

vänliga. Det är lätt att komma i samspråk med främlingar, speciellt då de inser att vi talar turkiska. För att vara en stad med ca 20 miljoner invånare är Istanbul tryggt, kriminaliteten är låg. På områden där turister rör sig måste man vara mer på sin vakt men på vår lilla gränd fungerade grannarnas kontroll som ett slags trygghet, beskriver de.

Vad kommer ni att sakna?

– I början av maj gjorde vi ett återbesök. Vi åt färska jordgubbar, vi fick känna vårens mjuka värme och njöt av blomprakten, men framför allt träffade vi vänner, både kristna och muslimska. I söndagens gudstjänst fick vi sjunga och be på turkiska, säger Tua.

Torsten höll också en predikan på turkiska under återbesöket.

– Vi saknar den lilla kristenheten i landet som tar sitt gudsförhållande på stort allvar. Vi gläds över att den växer trots många utmaningar, säger han.

»Vi har känt oss mycket kallade och ledda.«

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Gudstjänst på De stupades dag: sö 21.5 kl 11 i kyrkan. Björklund, Nordqvist-Källström och Wargh. Korallkören medverkar. Efter gudstjänsten blir det kransnedläggning vid hjältegravan.

Extra föreningsmöte: on 24.5 kl 18 i Sockenstugan. Korsholms musikskolas understödsförening r.f. kallar till extra föreningsmöte för andra behandling av förslag till ändring av föreningens namn och ändring av föreningens stadgar.

Konfirmationsmässan för Vinterskriftskolan: lö 27.5 kl 11 i kyrkan. Lindblom, Rannanpää, Saarijärvi och Nordqvist-Källström.

Pingstdagens högmässa: sö 28.5 kl 11 i kyrkan. Häggblom och Nordqvist-Källström.

Högmässa: sö 28.5 kl 13 i Smedsby församlingssgård. Häggblom och Nygård.

Sommarklubben: 5-7.6 kl 9-13. Sommarklubben är för barn i lågstadiet och för dem som till hösten börjar skolan. Samling vid Smedsby församlingssgård, Niklasvägen 3 kl 9 varje morgon. Utelekar, pyssel och lunch. Pris: 15 €. För anmälan och info kontakta barnledarna Henna, tel 044 712 9425 eller Sanna, tel 044 356 0531.

KVEVLAX

Gudstjänst på Kristi himmelsfärdsdag: to 18.5 kl.10. Fredrik Kass, Rodney Andrén

Gudstjänst på de stupades dag: sö 21.5 kl.10. Fredrik Kass, Rodney Andrén, manskören. Efteråt följer uppvaktning vid hjältegravarna.

Mathjälpen: ti 23.5 och ti 30.5 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 046 2312.

Föräldra-barngrupp: on 24.5 och 31.5. kl. 9.30 i dagklubben. Nina Andrén.

Konfirmandträff: lö 27.5 kl. 15. Samling i FH. Kl. 18 info för föräldrar och konfirmander i kyrkan.

Högmässa: sö 28.5 kl.10. Fredrik Kass, Rodney Andrén.

REPLIT

17.5 kl. 13 Mathörnan: i Björkögården, gäst Frank Isaksson.

18.5 kl. 18 Musikgudstjänsten "Kör över Kvarken": Replot kyrka. Mixturen (Sve), dir. Marianne Skoglund, Korallkören (Korsholm), dir. Michael Wargh, Skärikyrkans kör, dir. Heidi Lång. Svevar, Lång.

SOLF Äventyr

Chillarnas utfärd till ZIP Adventure Park den 6 juni

Välkommen med till äventyrsparken ZIP Adventure Park den **6 juni!** Utfärden är tänkt för de skolbarn som under året deltagit i Chill på vinden (dvs. åk 4-6).

Bussen startar **10.30** från församlingshemmet i Solf. Vill man åka med egen bil så är det samling kl. **10.45** utanför parken. Det finns åtta banor i olika höjder, den högsta är på 10 meters höjd! Klättringen

beräknas ta ca 3 timmar, men reservera mera tid för t.ex. instruktioner, fastsättning av klättersela och korvgrillning. Församlingen betalar bussen och bjuder på grillkorv, men barnen måste själva betala klättringen. Priset är 25 euro och betalas på plats.

För anmälan och mera information, ta kontakt med Olof Jern **senast 29.5**, tel 050 364 8258.

21.5 kl. 10 Gudstjänst med uppvaktning: Replot kyrka. Svevar, Lång.

21.5 kl. 12.30 Gudstjänst med uppvaktning: Björkö kyrka. Svevar, Lång.

28.5 kl. 10 Pingstdagens gudstjänst: Replot kyrka. Svevar, Lång.

28.5 kl. 12.30 Pingstdagens högmässa: Björkö kyrka. Svevar, Lång. Kyrkkaffe i Björkögården.

Pingstdagens högmässa: sö 28.5 kl 10 med Rune Lindblom och Patrik Vidjeskog. Kyrkkaffe.

"Chillarnas" utfärd till ZIP Park: ti 6.6. Bussen startar 10.30 vid församlingshemmet. Församlingen bjuder på buss och grillkorv, deltagarna betalar själv klättringen (25 €) på plats. För anmälan och info kontakta Olof Jern: 050 364 8258 senast 29.5.

MALAX

Lö 27.5 kl. 13: Auktion i Övermalax församlingsshem. Möbler, husgeråd. m.m. Visning från kl. 12.

On 31.5: Syföreningarnas utfärd till Jakobstad. Bussen startar kl. 9.00 från Petalax församlingsshem och kör via Kyrkhemmet och församlingsshemmet i Övermalax. Anmälan senast 25.5 till diakon Anne Bjurbäck tel. 050 338 1059.

Må-fr 5-9.6: Dagsläger för barn i åldern 7-12 år, i Bergö församlingsshem. Pris 25 €, skjuts ordnas.

REPLIT De stupades dag

Uppvaktning

På de stupades dag, **söndag 21.5**, följer sedvanlig uppvaktning vid de stupades gravar efter gudstjänsterna som hålls **kl. 10** i Replot kyrka och **kl. 12.30** i Björkö kyrka. Välkommen!

KORSHOLM Hjältegrav

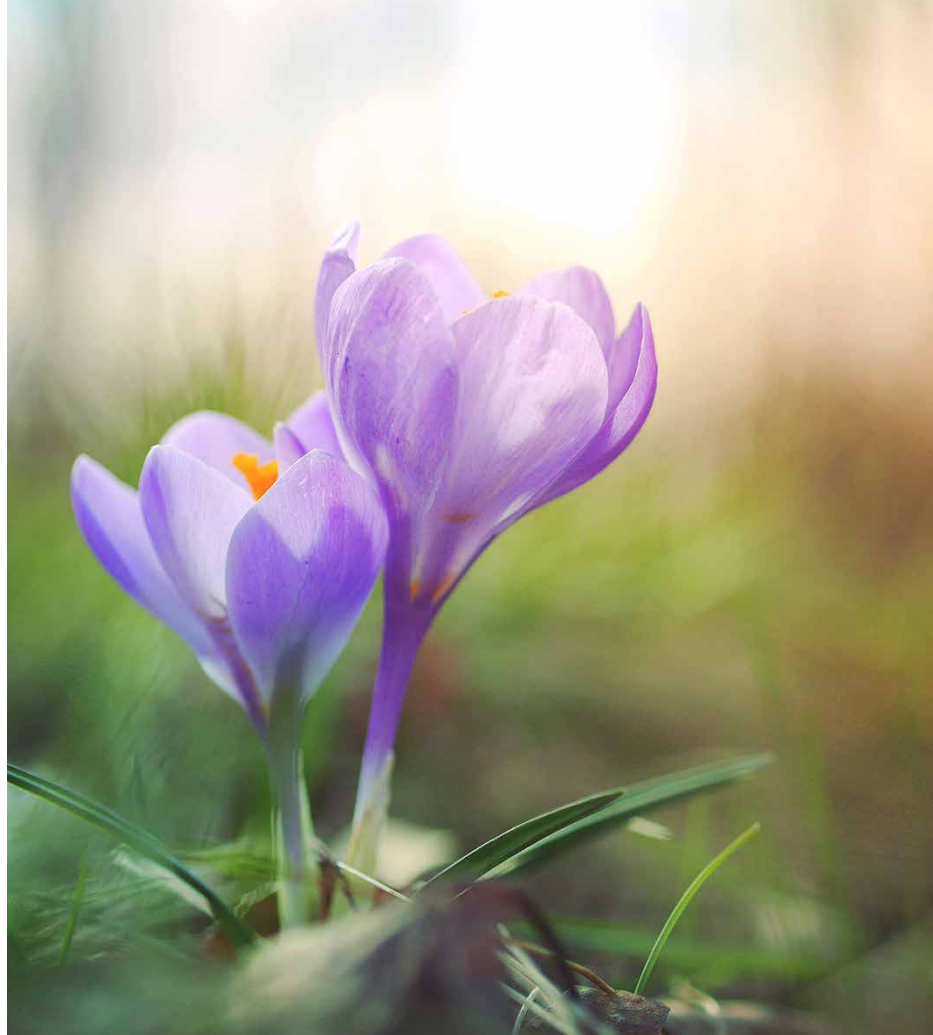
Gudstjänst på De stupades dag

De stupades dag firas varje år den tredje söndagen i maj. Dagen firas till minne av dem som stupade i krig 1939-1945.

I Korsholms svenska församling firas De stupades dag med gudstjänst **sö 21.5 kl. 11** i Korsholms kyrka. Kyrkoherde Mats Björklund och Ann-Christine Nordqvist-Källström leder gudstjänsten och Korallkören med dir. Michael Wargh medverkar med sång. Alice Lillas är Korsholms kommuns representant.

Efter avslutad gudstjänst blir det kransnedläggning vid hjältegravan. Varmt välkommen att ära dem som äras bör.

Anmälan till Jenni Broo, 050 441 8292, senast 22.5!

Bergö

To 18.5 kl. 10: Gudstjänst på Kristi himmelfärdsdag, kl. 10 i kyrkan. OBS tiden!

Sö 21.5 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Kyrktaxi, ring Storbäck 040 777 4951 för att boka.

Sö 28.5 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

To 18.5 kl. 10: Högmässa på Kristi himmelfärdsdag, kl. 12 i Petalax kyrka. OBS tid och plats!

Sö 21.5 kl. 10: Messu kirkossa. Kunnia-käynti sankarihaudoilla/Uppvaktning vid de

stupades gravar.

Sö 28.5 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan.

Petalax

To 18.5 kl. 10: Högmässa på Kristi himmelfärdsdag, kl. 12 i Petalax kyrka.

Fr 19.5 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet. Dragning i syföreningens lotteri.

Sö 21.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kransnedläggning vid de stupades gravar.

Sö 28.5 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

KVEVLAX Barn

Anmälan till dagklubben i Kvevlax församling

I dagklubben träffas 3–5-åriga barn på måndag och fredag kl. 9–12. Vi leker inne och ute, pysslar, äter mellanmål, har samling och sago-stund.

Dagklubben är främst till för barn som bor i Vassor, Kuni, Kvevlax, Koskö, Petsmo, Västerhankmo och Österhankmo. Det går bra för vår del att kombinera kommunal dagvård ett par dagar i veckan med dagklubben. Höstens dagklubb börjar 1.9.

Barnen ska ha fyllt 3 år för att kunna börja. Terminsavgiften är 55 €. (De som nu går i dagklubben och önskar fortsätta behöver inte anmäla sitt barn igen)

Välkomna att ta kontakt! (sms till 044 356 2316 eller per mail till dagklubbenkvevlax@gmail.com)

KOLUMNEN

RUNE LINDBLOM

Våren som (aldrig) kom

HOPPET ÄR en konstig sak. Hoppet innehåller längtan, oro och glädje i lika stora delar.

Jag längtar till det jag hoppas på, jag är orolig för hur länge eller ens om det kommer att bli, och jag kan redan vara glad över bara hoppet om att det ska bli.

HAR MAN behövt prata väder har det funnits mycket att tala om denna "vår". Som alltid hoppades jag på en tidig vår. Att snön skulle ha smält bort och det blivit ovanligt varmt för säsongen egentligen genast efter sportlovet. Jag säger alltid att människor inte är tänkta att leva så långt norrut, inte i vårt klimat. Visst började solen sakta värma, alltid ett säkert och oundvikligt tecken på att det börjar våras. Men gång på gång har mina förhoppningar frusit, och ibland snöat bort.

På jobbet har känslorna i kyrkoåret speglat samma berg- och dalbana som temperaturgrafen och hoppet. Inför påsken jublar lärjungarna med alla andra när Jesus rider in i Jerusalem på åsnan, och faller i full förtvivlan när han korsfästs bara några dagar senare. De och jag ropar båda att "det skulle ju inte gå så här" när snön faller efter valborg.

»Sakta nynnär jag på 'jag tror, jag tror på sommaren' och tittar på den sista hårt packade snöhögen.«

JAG DELAR lärjungarnas förvirring efter påsken och osäkra "Vad ska vi göra nu?" när tiden går mot pingst. Jag har tagit fram motorcykeln, men har vinterdäck på bilen ännu alltför långt in i maj. Den ena bilen fick sommardäck när allt verkade gå mot sommar, men jag har inte vågat köra den många morgnar i rädsla för halka efter nattfrosten.

SAKTA NYNNAR jag på "jag tror, jag tror på sommaren" och tittar på den sista hårt packade snöhögen som vägrar smälta på nordsidan av huset. Så här är det att leva i hoppet. Man VET att det kommer att bli bra, men vägen dit är fylld av längtan, oro och försiktiga försök till att glädjas över det som nog kommer.

Men efter alla dessa besvikelser och kalla vindar från nord har nu äntligen värmen kommit – hoppas jag.

Rune Lindblom är kaplan i Korsholms svenska församling, inbiten motorcyklist som lever upp till sommaren.

Vid Inremissionshemmet i Larsmo samsas allt i samma byggnad, sovplatser, undervisningssal och matsal. Intill finns slussen som reglerar Larsmosjöns djup. FOTON: PRIVAT

På läger till Larsmo

När lägersäsongen är som mest hektisk är det svårt att hitta en ledig lägergård. För konfirmander från Korsholm och Solf är lösningen Inremissionshemmet i Larsmo.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM & SOLF – Orsaken till att vi åker till Inremissionshemmet i Larsmo är att det är en dryg timme från Korsholm. Tidigare hade vi konfirmandläger i Sverige, men om någon behöver evakueras så är det ett stort projekt från Sverige, säger **Rune Lindblom** som är kaplan i Korsholms svenska församling.

I Korsholms svenska församling har läger ordnats i Larsmo i några år vid det här laget, nu senast vinterskriftskolan. I sommar kommer konfirmandgrupper från både Korsholm och Solf att åka till Larsmo.

– Alla vill ha sina konfirmandläger i början av sommaren, med tanke på se-

mestrar bland annat. Det betyder att alla lägergårdar är upptagna just då. Korsholms kyrkliga samfällighet har ingen egen lägergård, och då har vi inte förtur till någon plats.

Miljön är trevlig vid Inremissionshemmet, anser han.

– Det finns volleybollplan, grillkåta och bastu, och gården ligger vid vatten, men nackdelen är slussarna intill som reglerar Larsmosjöns djup. Plötsligt befinner vi oss vid en fors där det inte går att simma. Men det finns en allmän badstrand en och en halv kilometer bort dit vi brukar göra utflykter.

Lägerdeltagarna inkvarteras i olika stora rum i första våningen. På övre våningen finns matsal och undervisningssal.

– Alla rum i övre våningen är på linje efter varandra, med tygskärmar som avdelare, så vi kan tyvärr inte ha två olika lektioner samtidigt, men det går ändå, säger Lindblom.

Maria Nykvist är värdinna vid In-

remissionshemmet, som upprätthålls av Luthersk Inremission rf. Den kristna lägergården kan hyras av privatpersoner, föreningar och församlingar för allt från läger och utbildningsdagar till födelsedagsfester och dop.

»Många säger att de blir lugna när de kommer hit.«

– Folk brukar tycka att det är ett fint ställe och att naturen, med vatten och skog, är fin. Ofta är lägerdeltagarna också hungriga när de är här så de tycker det är god mat, säger Maria Nykvist.

Inremissionshemmet är de facto lite som ett hem, konstaterar hon.

– Det är hemtrevligt, kanske lite gammalmodigt, men i stället inte sterilt. Många säger att de blir lugna när de kommer hit. Kanske inte alltid konfirmanderna, men det hör ju till, säger hon roat.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. **Redaktör:** Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Malin Backman, Ly Liljedahl, Hanna Wester, Anna-Maria Nyström hör till Vänmammornas styrelse. Barnen heter Ines och Elis Öst, Minea Liljedahl, Ted Wester, Lydia och Cleo Nyström.

Skapar nätverk för mammor

Jakobstads svenska församling samarbetar med en nybildad förening för mammor i staden med omnejd. Föreningen Jakobstads Vänmammors mål är att skapa nätverk och minska ensamheten bland mammor.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

JAKOBSTAD – Vi är mammor som söker nya kontakter med andra i samma situation, säger Ly Liljedahl.

Vänmammorna samarbetar med församlingen så att de gör reklam för varandra och mammorna får använda församlingens utrymme för sina evenemang.

– Men föreningens verksamhet är religiöst obunden, säger Hanna Wester, föreningens ordförande.

Även om föräldrar och inte bara mammor nämns i föreningens stadgar handlar det i praktiken om mammor.

Verksamheten omfattar idag närmare tvåhundra mammor som i något skede varit med i en av de cirka tjugo grupper mammorna är indelade i.

– Det är ingen ledd verksamhet i grupperna. Grupperna har en vänmamma som sammankallar till de första träffarna, men därefter handlar det om medlemmarnas egen aktivitet och initiativ.

Vänmamman är inte gruppleddare utan hon är gruppens informationskanal, säger Hanna.

Inom grupperna väljer man själva vad man gör och om man träffas med eller utan barn.

– I vår grupp träffas vi två, tre gånger i månaden, ungefär varannan vecka, säger Malin Backman.

Förutom grupperna ordnar föreningen sporadiskt olika evenemang som ledd verksamhet. Man behöver inte höra till en grupp för att delta i evenemangen. Man kan också komma ensam.

– Ursprungligen var tanken att hjälpa nyinflyttade mammor, både från utlandet och från andra orter, att få vänner. Men det visade sig att behovet var lika stort bland de som vuxit upp i nejden, säger Hanna.

Idén kom när barnrådgivningen inte längre ordnade mammagrupper under coronapandemin.

Ly Liljedahl har vuxit upp i Jakobstad, men bodde en tid på Åland innan familjen återvände. Anna-Maria Nyström är från Ekenäs och flyttade till Jakobstad från Stockholm.

– Jag hade någon studiekamrat i staden när vi flyttade hit, men det är via föreningen jag har fått mitt sociala nätverk, säger Anna-Maria.

Vänmammorna tar emot anmälningar till nya grupper **senast den 21 maj**. Nästa gång man kan anmäla sig är senare i höst och runt årsskiftet.

Nyanmälda mammor placeras i en grupp enligt språk, barnens ålder och övriga önskemål.

»Det är via föreningen jag fått mitt sociala nätverk.«

Kan man varken svenska eller engelska kan det vara svårt att få ut något ur verksamheten. Föreningens område är Jakobstad med omnejd, men bor man långt utanför stan kan man inte förvänta sig att få en grupp i sin hemby.

Kontakt med Vänmammorna och information om föreningens evenemang får man via Instagram: [vanmammor-jakobstad](#).

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

Fr 19.5 kl. 19.00: in da House i Församlingscentret ungdomsutrymmet, Nylund-Wentus, Mård.

Sö 21.5 kl. 11.00: Uppvaktning vid krigargravarna.

Sö 21.5 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester. Ulla Nyströms gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Sö 21.5 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Undervisning, Bergspredikan, del 3, Edman. Lovsång, barnfokus, servering.

Ti 23.5 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

To 25.5 kl. 9.30: Småbarnens vårandakt i Jakobstads kyrka, Edman, Borgmästars, Tallgren.

To 25.5 kl. 19.00: Vardagspaus – för kvinnor i Bonäs prästgård. Vandring. Englund.

Fr 26.5 kl. 19.00: in da House i Församlingscentret ungdomsutrymmet, Nylund-Wentus, Mård.

Sö 28.5 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Krokfors, Edman, Wester, Borgmästars, Mård, Nylund-Wentus, Chorus Novus. Välsignelse av hjälpledare. Gudstjänstgrupp: Ungdomar. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Ti 30.5 kl. 10.00: Öppen sommarklubb främst för barn 0-5 år i sällskap med en vuxen i Församlingscentrets lekpark, Tallgren. Enkel servering, frivillig avgift. Ingen anmälan.

Ti 30.5 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

KRONOBY

Kronoby

Gudstjänst: Sö 21.5 10.00 i Kronoby kyrka, Wallis, Uunila, Scoutkåren Brobyggarna. Uppvaktning vid hjältegravarna, Kronoby hornkapell, dir. Mikael Fröjdö.

Mässa: Sö 28.5 18.00 i Kronoby kyrka, Wallis, Isaksson, Uunila.

Terjärv

Gudstjänst: Sö 21.5 13.00 i Terjärv kyrka, Saitajoki, Smedjebacka, Stig Dahlvik, trumpet. Uppvaktning vid hjältegravarna.

Mässa: Sö 28.5 10.00 i Terjärv kyrka, Saitajoki, Borgmästars, Terjärv kyrkokör.

Nedervetil

Gudstjänst: Sö 21.5 10.00 i Nedervetil kyrka, Isaksson,

PEDERSÖRE Konsert

Ungdomar ger konsert för välgörenhet i Esse

Ungdomar i Esse ordnar en välgörenhetskonsert med tema "Tillsammans kan vi hjälpa"

lördagen den **27.5 kl. 18** i Esse församlingshem.

Det blir sånguppträdanden av ungdomarna och servering efteråt. De insamlade medlen går till Gemensamt Ansvar för att stöda förebyggande av våld i skolorna och unga som har det svårt.

Varmt välkommen!

Smedjebacka, Nedervetil hornorkester, dir. Jan-Erik Nygren. Uppvaktning vid hjältegravarna.

Mässa: Sö 28.5 10.00 i Nedervetil kyrka, pred. Annica Smeds, lit. Erik Vikström, Smedjebacka, Nedervetil kyrkokör.

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

Sö 21.5 kl. 10 Gudstjänst: Salo, Forsman, sång Lars-Victor Öst. Kyrkvård: Finholm.

Må 22.5-ti 23.5 Pastorskansliet är stängt: p.g.a. personalens planeringsdagar.

Ti 23.5 kl. 18-20 Vår försäljning i Holm missionsstuga och bönehus: försäljning av loppissaker, hembakt, plantor, kaffeservering. Det finns möjlighet att delta

utomhus med eget loppisbord (5€). Ingen förhandsanmälan, eget bord med!

On 24.5 Syföreningarnas vårutfärd: till Himango. Guidning i Himango, besök i kyrkan och Kissankello. Pris 40 €, lunch, eftermiddagskaffe och bussfärd ingår i priset. Bussen kör enligt följande kl.: 8.45 Strandis busshållplats, 8.55 Holm bönehus, 9.05 Näs Bönehus och 9.15 Bosund gamla bönehus. Anmälan senast 17.5 till Carina Lassila 040 868 6954.

To 25.5 kl. 19 Karasamling vid prästgården: Robin Heikkilä medverkar. Bastun är varm från kl.18.

Sö 28.5 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, sång Viktor & Victoria Asplund. Kyrkvård: Kaptens södra.

Ti 30.5 kl. 11-20 Bibelträdgårdsdag: vid prästgården. Försäljning av växter, betongföremål. hembakt, servering, fotoutställning m.m. Ulf Axell deltar med sång och musik kl. 14 och 18. Det finns också möjlighet att gå bönestigen och söka stillhet i lilla kapellet.

LARSMO Anmälan

Tältläger för juniorer och miniorer

Lägren hålls i Fagnäs **26.6 – 28.6** för juniorer (åk 4-6) och

29.6 – 30.6 för miniorer (åk 1-3).

Lägren leds av församlingens barn- och ungdomsledare. Barnen sover i egna tält utomhus eller inne i prästgården. Elektronisk anmälan under tiden 15.5 – 28.5, via ett formulär på församlingens hemsida, där hittar ni också mera information. Max 50 barn ryms med per läger.

JAKOBSTAD Sommaraktivitet

Öppen sommarklubb och sommarläger för barn

Jakobstads svenska församling ordnar läger för barn och unga på Pörkenäs i juni. Program på lägren är bl.a. lekar, bibelberättelsestund, simning, pyssel, uteaktiviteter. Barnläger 1 den 12-13.6 är för barn som gått åk 1-2 och förskolan. Barnläger 2 den 13-15.6 är för barn som gått åk 3-5. S.o.S-läger (Sexor och Sjuor) 15-16.6 är för unga som gått åk 6-7. Info: Annette Tallgren 040 310 0419. Anmäl senast 26.5 via www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

Församlingen inbjuder till öppen sommarklubb tisdagar 30.5, 6.6, 13.6 och 20.6 kl. 9-12 i Församlingscentrets lekpark. Verksamheten riktar sig främst till barn 0-5 år i sällskap med en vuxen; äldre syskon är välkomna. Samling kl. 10. Enkel servering, frivillig avgift. Ingen anmälan. Vid regn hålls klubben inomhus. Tillgång till skötrum och wc. Mera information ger Annette Tallgren 040 310 0419.

On 31.5 kl. 17–19 Växtförsäljning: vid Bosund missionsstuga.

NYKARLEBY

Gudstjänster

To 18.5 kl 10 Högmässa: Nkby församlingshem, Smeds, Lönnqvist
Sö 21.5 kl 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist, Nkby manskör, kransnedläggning vid de stupades gravar
– kl 11 Andakt m kransnedläggning: Munsala gravgård, Edman
– kl 12 Gudstjänst: Nkby fh, Edman, Ringwall, kransnedläggning
– kl 19 Nattvardsgudstjänst: Pensala bönehus, Albert Häggblom, Niclas Nylund
Sö 28.5 kl 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Smeds, Lönnqvist
– kl 12 Högmässa: Nkby församlingshem, Smeds, Lönnqvist

Grupper och samlingar

To 18.5 kl 13 Vandring: Vexala, start från Härihallon, Härihallantie 264, Skrifvars/Koskinen, ruttens längd ca 5 km, avslutning med nattvard vid stranden, egen matsäck med, frivilligt bidrag till FMS.
Lö 20.5 kl 6 Fågelskådning: Fäboda, start med bilar fr Nkby torg, ta med matsäck, kikare och lämpliga kläder, grillmöjligheter finns, Jukka Sandvik, samarrangemang Nkby Hälsa o Trafik.
– kl 18 Psalmafton: Nkby församlingshem, Gustav Björkstrand, Birgitta Sarelin (KU)
Sö 21.5 kl 18 Ekumenisk bön o lovsång: Hirvlax baptistkyrka, Jonas Björkstrand
To 25.5 kl 17.00 Föräldrasamling: Munsala församlingshem, skriftskola 1
Sö 28.5 kl 14 Söndagssamling: Jeppo bönehus, Magnus Dahlbacka, Pensala strängband

PEDERSÖRE

Gudstjänster och samlingar

Lö 20.5 kl. 10–14 Gårdsloppis och öppet hus: Purmo prästgård
– kl. 10–13 Nya drängstugans öppning: Purmovägen 305.
Sö 21.5 kl. 10 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Österbacka, Östman, Manskören. Ström-

ning i Youtube. Kransnedläggning
– kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Granlund, Malmsten-Ahlsved, Karakören. Trumpet, Samuel Forsblom. Kransnedläggning
– kl. 10 Gudstjänst: Purmo kyrka. Portin, Ellfolk-Lasen. Kransnedläggning
– kl. 15 Sammankomst: Flynängens bönehus
– kl. 18 Gemenskapskväll: Bennäs kyrkhem, Alaric Mård. Program för barnen, servering
Må 22.5 kl. 18 Stick & brinn: vid Uffes i Purmo: Pizza, stickning, gemenskap. Alla betalar sin egen pizza
On 24.5 kl. 9.30 Barnens vårandakt: Esse kyrka. Portin, Malmsten-Ahlsved
To 25.5 kl. 14 Sångstund: Essehemmet. Eklund
Fr 26.5 kl. 18 – lö 27.5 kl. 18 Bönedygnet: Purmo kyrkhem. Kom in och be en stund när det passar. Bönestationer. Nattetid bön hemma
Lö 27.5 kl. 18 Vägörehetskonsert "Tillsammans kan vi hjälpa": Esse församlingshem. Sång av ungdomar, servering. Insamling till Gemensamt Ansvar
– kl. 19 Lovsång & förbön: Purmo kyrka. Emilia och David Lövsund. Portin. Bönedygnet avslutning
Sö 28.5 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Strömning i Youtube
– kl. 13 Högmässa: Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey
– kl. 14 Möte: Emaus bönehus. Jan Nygård
– kl. 18 Ung mässa: Purmo kyrka. Österbacka, Pandey, Edman

Grupper

Varje vecka:

To kl. 19 Bön: Purmo kyrkhem

KOLUMNEN

JAKOB EDMAN

När vi möter det annorlunda

JAG HAR nyligen kommit tillbaka efter en helg i Helsingfors med en grupp ungdomar från vår församling. Under helgen besökte vi bland annat olika församlingar och funderade en del på olikheter, gemenskap, förnyelse och tradition. För egen del har det varit avgörande att få möta andra kristna sammanhang än mitt eget. Genom att bli bekant med andra församlingar, samfund och tänkare från andra kristna traditioner har jag fått utmanas och växa i min tro. Jag har fått se att kyrkan är större än den egna församlingen och de frågor som är brännande hos oss. Något av detta hoppades vi att våra ungdomar skulle få upptäcka.

»Väljer vi att älska också då vi inser att vi tänker olika?«

NÄR VI möter människor som inte liknar oss eller kommer från en annan bakgrund än vi, så möts vi av frågan hur vi ska hantera det. Väljer vi att hålla distansen, betrakta med en kritisk blick och hålla fast vid en övertygelse om att vi själva nog vet bäst och gör rätt? Eller väljer vi att närma oss andra med ett öppet sinne och en villighet att lära oss, utmanas och förändras i mötet med det nya? Det betyder inte att vi gör avkall på det egna – gång på gång kom vi under helgen tillbaka till att vi befinner oss i olika sammanhang och har olika förutsättningar. Men samtidigt strävade vi efter att under vår resa upprätthålla en öppenhet för att det i varje sammanhang och hos varje person finns något vi kan lära oss. Så att både vår förståelse för andra ökar och så att vi själva kan göra saker lite bättre. Under helgen föddes många fina diskussioner kring vad vi kunde förbättra i vårt eget sammanhang.

NÄR VI på riktigt vågar möta det annorlunda så kommer det förr eller senare att bli utmanande. Då är kärleken enda vägen framåt. Som en av de personer vi samtalade med under helgen uttryckte det när vi diskuterade tradition, förnyelse och olikheter: "Vi behöver älska tills det gör ont." I sin översteprästerliga förbön ber Jesus att de som tror på honom ska bli ett. Det avgörande här är att inse att det handlar om enhet, inte enhetlighet. Vad är skillnaden? Jo, enhetlighet handlar om att göra den andre lik mig själv, medan enhet handlar om gemenskap trots olikheter. Och den gemenskapen är det bara kärleken som kan åstadkomma. Väljer vi att älska också då vi inser att vi tänker olika och gör olika? Det är enda vägen framåt. Särskilt om vi vill ta Jesu ord på allvar: "Alla ska förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek."

Jakob Edman är församlingspastor i Jakobstad.

NYKARLEBY Psalmer

Psalmafton med Gustav Björkstrand

Lördagen den 20 maj ordnas en psalmafton kl. 18 i Nykarleby församlingshem med professor och biskop emeritus Gustav Björkstrand, som nyligen fick det Tollanderska priset av Svenska litteratursällskapet för sin bok om finlandssvenska psalmer och psalmförfattare. Björkstrand berättar på ett intressant och uppskattat sätt om författarna och om hur psalmerna kom till. Birgitta Sarelin står för ackompanjemanget. Kyrkans ungdom är medarrangör och efteråt blir det servering mot en frivillig avgift. Välkommen med!

Ungdomar lyfte blicken

Sedan hösten har en fortsättningsutbildning för hjälpledarna pågått i Jakobstads svenska församling. Avslutningen bestod av besök till Matteus och Petrus församlingar i Helsingfors.

TEXT: **JOHAN SANDBERG**

JAKOBSTAD Utbildningen av konfirmerade ungdomar till hjälpledare vid läger har skett i många år och i årets grupp deltar aderton ungdomar. I fortsättningsutbildningen, i hjälpledarskolning två, har tolv ungdomar deltagit.

– Under hjälpledarutbildning ett träffar vi ungdomarna på fredagskvällarna före ungdomssamlingen och lär oss om ledarskap och fördjupar oss i kristen tro. Många har gillat hjälpledarskolningen och velat fortsätta fördjupa sig, säger församlingspedagog Alaric Mård.

Idén till hjälpledarskolning två har kommit från Kaul, Kyrkans akademi för unga ledare, som flera församlingsanställda varit engagerade i. Kaul, som riktade sig till unga i hela stiftet, ligger för tillfället i vila.

– I nivå två har vi ordnat utbildningen under fyra helger, precis som i Kaul. Vi har märkt att våra ungdomar tycker om att vara på läger där man bygger relationer på ett helt annat sätt.

Höstens två helger ordnades i kyrkhemmet i Bennäs och i prästgården i Bonäs. Temat vid den första helgen var vem jag är och hur jag kan använda mina styrkor. Helg två handlade om relationer, hur vi relaterar till varandra och möter människor som har det svårt.

Vårens två helger ordnades på Pörkenäs tillsammans med hjälpledarskolning ett och avslutades på valborg med ett besök i Petrus och Matteus församlingar i Helsingfors.

– På Pörkenäs fokuserade vi på hur vi är som ledare på läger. Under resan till Helsingfors blickade vi utåt för att se att kyrkan är någonting större än bara Jakobstads svenska församling. Vi försökte lyfta blicken.

– Den andra utbildningen har ganska långt samma teman som den första, men på ett djupare plan. Vi som undervisar har känt oss ganska fria att prata om sådant som är viktigt för oss. Vi tar ett steg djupare i allt från kommunikation och relationer och skillnaden mellan den kristna kärleken och den romantiska.

Johannes Nylund och Moa Gripenberg har deltagit i utbildning två.

– Hela hjälpledarskolningen har betytt jättemycket för mig, både ettan men framför allt tvåan. Det har varit jätteutvecklande för mig som person. Vi har haft en bra gemenskap, säger Moa.

Hon säger hon blivit mera självsäker och lärt

Gruppen ungdomar utanför järnvägsstationen i Helsingfors. FOTO: PRIVAT

sig mera om olika sociala situationer.

– Vi har fått prova på olika saker och vara på läger över veckosluten. Vi har varit tillsammans fyra helger och kommit mera in i det än i ettan då vi bara deltog på kvällarna. Jag tycker det bästa har varit gemenskapen och att man utvecklas tillsammans som grupp och som ledare, säger Johannes.

– Jag håller med. Det är en bra gemenskap där man får vara sig själv, säger Moa.

I sommar ska de vara hjälpledare på konfirmandläger.

»Jag känner att jag hittat en plats i församlingen.«

– Jag är också scoutledare och för det har utbildningen utvecklat mig jättemycket, säger Johannes.

– I tvåan utvecklas man själv mera som ledare än i ettan. I tvåan går man mera in i sig själv och vad som passar mig som ledare, säger Johannes.

Båda säger sig var mera förankrade i församlingen än tidigare och kommer att fortsätta sitt engagemang.

– Jag känner jag hittat en plats i församlingen. Det känns som ett bra ställe att vara på och jag tror jag kommer att fortsätta på något sätt, säger Moa.

Till hösten planerar församlingen att starta en ny grupp på nivå två.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Där värmade filtar föds

Handarbete ger harmoni för både kropp och själ! Kyrkoherde Rose-Maj Friman besökte gruppen Träffpunkt i Taklax.

TEXT: ROSE-MAJ FRIMAN

KORSNÄS Taklax är en långsträckt by cirka 10 km sydost om kyrkbyn i Korsnäs kommun. Då jag viker av från Strandvägen, livsnerven genom Korsnäs, står skogen tät. Här och där finns hyggen som öppnar för vårens ljus. Efter några kilometer kommer de första gårdarna och sedan följer de varandra som pärlor på ett halsband. Den forna havsviken har länge varit bördig åkermark.

Redan då jag stiger in i i farstun hörs glada kvinnoröster inifrån serveringsrummet. Den varma stämningen välkomnar mig och jag finner mig snabbt till rätta. Som ny kyrkoherde vill jag komma i kontakt med olika grupper som samlas i församlingen och det är en av orsakerna till mitt besök. Damerna berättar hur de brukar lägga upp programmet. Till en början stillar vi oss för sång och andakt med bön. Sedan följer handarbetande och servering under livligt och gemytligt prat om allt mellan himmel och jord.

Träffpunkt har en lång historia. Den började på 1980-talet. För 20 år sedan tog **Maggie Haga** över ledarskapet och styrde in gruppen på regelbundna träffar. Maggies målsättning var att få gruppen att växa, att ha ett andligt innehåll, att samlas kring en gemensam målsättning och att erbjuda gemenskap för deltagarna. Dessa målsättningar har uppfyllts och Träffpunkt ångar vidare med god fart. Svackan som infann sig på grund av restriktionerna vid pandemin är övervunnen. Damerna intygar att det är gott att träffas och umgås igen.

Rutor växer fram

Stickboomen under pandemin är säkert ingen tillfällighet. Under långa tider har kvinnor fått terapi av att ha något för händerna som inbegriper att sitta ner, stilla sig och ha sysselsättning för händerna. Att handarbeta ger lugn och ro för

En del filtar lottas ut, som den vackra blåvita filten som ledarna Maggie Haga (till höger) och Birgit Granås (till vänster) håller upp. FOTO: ROSE-MAJ FRIMAN

kroppen och själen. Det vet damerna kring bordet i bönehuset. Det känns spaka ljudet av stickorna som under arbetets gång möter varandra medan maskorna radas upp till rutor i olika färger vittnar om iver och glädjen för det gemensamma projektet.

Under åren har otaliga filtar stickats ihop för att sändas till dem som behöver värme under kalla nätter och dagar. Under ett verksamhets-

år mellan höst och vår tillverkar gruppen sex filtar. Inkomster från lotterier, serveringar, auktioner och kollekt vid samlingar går till Svenska Lutherska Evangeliföreningen (SLEF) och dessutom via Kyrkans Utlandshjälp till Ukraina och senast till jordbävningsoffer i Syrien.

Forts. på följande sida. ►

Kring "bönhuset" i Taklax trängs bilar och cyklar då gruppen Träffpunkt samlas varannan vecka på tisdagar kl. 14. FOTO: ROSE-MAJ FRIMAN

Under "bönhusets" nästan 100 år har olika verksamheter kommit och gått. För den som leder, berättar Maggie Haga, är det viktigt att vara lyhörd och flexibel för strömningar och behov i tiden. Nu behövs en samlingspunkt, en Träffpunkt, för ensamma i byn och näromgivningen.

Att vara tillsammans är en viktig del av välmåendet och en viktig byggsten i världens lyckligaste land, Finland.

»Att handarbete ger lugn och ro för kroppen och själen. Det vet damerna kring bordet i bönehuset.«

Styrkan i gemenskapen

"Tillsammanskraft" är grunden för Träffpunkt. Guds kraft förmedlas till oss via gemenskapen: att vara tillsammans kring Guds ord, att sjunga tillsammans, att tillsammans jobba för ett gemensamt projekt och att få dela livet med varandra och förstås den finländska gemenskapens sigill: att samlas kring kaffekoppen.

Träffpunkt går bra ihop med firandet av Borgå stift 100 år. På stiftets hemsida står det:

"Ett av de bärande orden i firandet är tillsammanskraft. Ordet är dynamiskt och spännande. Här finns rikedomen i mångfalden. Här finns styrkan i gemenskapen. Här finns samhörighet trots olikheter. Alla är vi ett i Jesus Kristus."

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 21.5 kl 11: Högmässa i kyrkan, Guy Kronqvist, Kjell Lolax.

Ti 23.5 och 30.5: Baltikumvännernas loppis och varumottagning har öppet kl. 13–18.

Ti 23.5 kl 18: Vackraste sommarsångerna i Taklax bönehus. Allsång, dragspelsmusik av Jan-Ola Granholm, sång av Pörtom seniorkör, inledningsord av Hanna Hofman, predikan Rose-Maj Friman. Kollekt, servering och snabblotteri.

On 24.5 kl 19: Musikskolan Legatos avslutningskonsert i kyrkan.

Sö 28.5 kl 11: Pingstdagens högmässa i kyrkan, Friman, Granholm. Sång av kyrkokören. De som fyller 70 och 75 år är särskilt välkomna.

Må 29.5 kl 17: Information om cykelrikshen i församlingshemmet, Folkhälsans förbund och Hanna Hofman. Kom och bli cykelpilot och få rättigheter att köra cykeln som du kan skjutsa två på framme. Först teori för nya intresserade och kl.18.30 praktik för alla som vill, både för nya och för de som vill friska upp minnet från ifjol.

On 31.5 kl 18: Allsång på Strandhyddan. Sång av Projekt-kören. Servering och kollekt till Gemensamt Ansvar.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Lö 20.5 kl. 16: Musikstund i Lfds kyrka. Orgelmusik, sånger ur psaltaren, A.K. Martikainen, Bo Anders Sandström, Keijo Vättö, Olle Nilsson. Kollekt för missionsarbete via SLEF.

Sö 21.5 kl. 10: Gudstjänst i Lfds kyrka. Eklöf, Martikainen. Efter gudstjänsten uppvaktning vid hjältegraven.

Sö 21.5 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst i Krs kyrka. Lövdahl, Norrback, Vättö. Efter gudstjänsten uppvaktning vid Ulrika Eleonoras hjältegrav.

Sö 21.5.2023 kl. 15: Gudstjänst i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen. Före gudstjänsten kl. 14.45 uppvaktning vid hjältegraven.

Ti 23.5 kl. 13: Kenya syförening i grupprummet i Lfds förs.hem.

Ti 23.5 kl. 19: Bibelstudium i Krs förs.hem.

On 24.5 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

To 25.5 kl. 18: Bible study in English and Ukrainian i grupprummet i Lfds förs.hem. Norrback.

Lö 27.5 kl. 18: Musikkväll för Gemensamt Ansvar i Krs kyrka. Församlingens orkester, Krs kyrkokör. Engström, E. Norrback, Vättö, Martikainen. Kaffé efteråt i förs.hemmet

Sö 28.5 kl. 10: Högmässa i Lfds kyrka. Engström, Bergqvist.

MALAX Auktion

Välkommen på auktion!

Lördagen **27.5** ordnas auktion i Övermalax församlingshem. Auktionen börjar kl. 13, med visning från kl. 12. Till försäljning finns bland annat möbler och husgeråd, till exempel begagnade artekstolar Aalto 611 samt olika skrivbord i retromodell. Som mäklare fungerar Kent Herrgård.

KORSNÄS Musik

Sommarens vackraste sånger i Taklax

Vi sjunger de vackraste sommarsångerna i Taklax bönehus tisdagen **23.5 kl. 18**. Det blir allsång, dragspelsmusik av Jan-Ola Granholm och sång av Pörtom seniorkör. Inledningsord av Hanna Hofman, predikan Rose-Maj Friman.

Kollekt, servering och snabblotteri. Välkomna!

Sö 28.5 kl. 12: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen. Efter högmässan födelsedagslunch för församlingens 80-åringar på Jonnsborg. Anmälningar senast 24.5 till pastorskansliet 040 3573 910.

Sö 28.5 kl. 18: Folkmusikonsert i Lfds kyrka. Spelmän, Lappfjärds mans- och damkör, barn från Lappfjärds skola, Nanna Rosengård, Kenneth Nordman, Lafo folk-musikcenter. I förmån för Gemensamt Ansvar.

Ti 30.5 kl. 18: Vårtalko på Jonnsborg, servering. Ta med räfsa.

On 31.5 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka. Norrback.

On 31.5 kl. 18.30: Understödsförening för dagklubben i Kristinestad r.f. håller årsmöte i Krs förs.hem.

NÄRPES Familj

Dopkyrka i Övermark

Lördagen **20.5 kl. 10** är det dags för dopkyrka för barn i Övermarks kyrka. Alla döpta 2022 inbjudna. Varmt välkomna!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 20.5 kl 11: Soppdag i Norrnäs bönehus. Sångstund kl. 12 Torolf Westerlund.

Sö 21.5 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. Medverkan av Närpes manskör, dir Tobias Udd. Efteråt kransnedläggning vid krigargravarna. Strömbäck, Lindén-Liljehage.

Sö 21.5 kl 18: Bönehussamling i Öster-Yttermark; Göran Särs, Johan Pått.

Sö 28.5 kl 12: Högmässa på Fridskär, Jakobsson, Sam Lindén, Tomas Klemets, Laudatekören.

Pörtom

Sö 21.5 kl 10: Gudstjänst i Pörtom kyrka. Efteråt kransnedläggning vid Pörtom krigargravar. Jakobsson, Lindén-Liljehage.

Övermark

Lö 20.5 kl 10: Dopkyrka för barn i Övermarks kyrka. Alla döpta år 2022 inbjudna. Jenny Långkvist, Carita Stenberg, Ida Broo, Andreas Skrifvars.

Sö 21.5 kl 12: Kransnedläggning vid Övermark krigargravar. Jakobsson.

Sö 28.5 kl 10: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Granholm, Sam Lindén.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Lö 27.5 kl. 13: Auktion i Övermalax församlingshem. Möbler, husgeråd. m.m. Visning från kl. 12.

On 31.5: Syföreningarnas utfärd till Jakobstad. Bussen startar kl. 9.00 från Petalax församlingshem och kör via Kyrkhemmet och församlingshemmet i Övermalax. Anmälan senast 25.5 till diakon Anne Bjurbäck tel. 050 338 1059.

Må-fr 5-9.6: Dagsläger för barn i åldern 7-12 år, i Bergö församlingshem. Pris 25 €, skjuts ordnas. Anmälan till Jenni Broo, 050 441 8292, senast 22.5!

Bergö

To 18.5 kl. 10: Gudstjänst på Kristi himmelsfärdsdag, kl. 10 i kyrkan. OBS tiden!

Sö 21.5 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Kyrktaxi, ring Strömbäck 040 777 4951 för att boka.

Sö 28.5 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

To 18.5 kl. 10: Högmässa på Kristi himmelsfärdsdag, kl. 12 i Petalax kyrka. OBS tid och plats!

Sö 21.5 kl. 10: Messu kirkossa. Kunniakäynti sankarihaudoilla/Uppvaktning vid de stupades gravar.

Sö 28.5 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan.

Petalax

To 18.5 kl. 10: Högmässa på Kristi himmelsfärdsdag, kl. 12 i Petalax kyrka.

Fr 19.5 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet. Dragning i syföreningens lotteri.

Sö 21.5 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kransnedläggning vid de stupades gravar.

Sö 28.5 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

KOLUMNEN

ELLINOR GRAHN

Min själ längtar

VARJE ÅR är det samma sak. Varje vår är det samma sak.

Ljuset återvänder och därmed infinner sig hoppet och energin efter den långa vintern. Våren för med sig längtan efter något nytt.

Inspiration. Glädje. Nytt liv. Jag älskar. Det är den bästa tiden.

På sommaren är det som om det försvinner. Den där målmedvetenheten. Tillförsikten. Ser inte så klart. Och sommaren, blomstringstiden, blir oftast en besvikelse över vad som skulle ha kunnat vara. Jag är fullt upptagen med diverse sysslor och det blir svårt att njuta. Allting har så bråttom framåt då.

Förra året var jag i Stockholm, och vi hade låtskrivarveckor. Jag skrev en sång som var behövlig just då. Refrängen lyder: *"Min själ längtar efter vattenbäckar, Min själ törstar efter levande Gud."*

NÄR JAG börjar längta efter något, efter det jag hoppas att min vår och sommar ska innehålla, så får jag i stället rikta min längtan till Gud. Det är egentligen han som kan fylla den, så att jag inte misströstar.

När jag har sjungit sången har jag blivit du med saken. Den har fått mig att känna att det är helt okej att leva ett liv som inte blir som jag hoppas och vill.

När jag hoppas, när jag längtar och mitt hopp blir ouppfyllt – då håller han i mig och jag får vänta på att han ska fylla mig.

»Woho, vad Gud var god mot mig!«

Ifjol när jag traskade hem från pendeltåget överraskades jag av att min favoritblomma, krokus, hade växt upp i gräsmattan nära det hus jag bodde i. Jag gick närmare för att beskåda och njuta av dem där de satt så fint blommande i gräsmattan.

Till min stora förtjusning märkte jag att blommorna liksom bildade ett hjärta. Bredvid hjärtat fanns ännu ett litet hav av blommor, som också det bildade ett "krokushjärta". Dessa var de enda blommorna i gräsmattan!

Och jag tjöt! Woho, vad Gud var god mot mig! Han lät mina favoritblommor växa upp och bli till ett hjärta. Nej, två var det ju! Just där nära där jag bodde, bara för att välsigna och glädja mig. Så här visade han sin godhet mot mig och att han älskar mig! Wow.

KRISTINESTAD Barn

Anmälningar tas emot till höstens dagklubb!

Lek både inne och ute, sång och skrammelorkester, pyssel och dagens bibelberättelse och mycket annat skoj står på programmet för 3-5-åriga barn i höstens dagklubb. Klubbarna hålls på **måndagar fr.o.m. 11.9**, förmiddagar i Kristinestad och eftermiddagar i Lappfjärd. Klubben är gratis.

Mera info av Christina som är ledare i dagklubben, tel. 0400-218199. Anmälningar till www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Ellinor Grahn är ungdomsarbetsledare i Kristinestads svenska församling.

Hon vill möta människor

Nya Närpeskaplanen Patrica Strömbäck trivs bäst med att prata med och lyssna på människor.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES När jag ringer upp **Patrica Strömbäck** för intervju har hon bara hunnit tillbringa en halv dag på nya jobbet som kaplan i Närpes församling. Hon har fått kämpa med den klassiska utmaningen på en dagsfärs arbetsplats – att få e-posten att fungera – men är i övrigt trygg i det nya.

– Jag känner folk och känner Närpes, så det känns fint.

Närmast kommer hon från jobbet som tf kyrkoherde i Solfs församling. Eftersom hon är bosatt i Nämptäs i Närpes hoppas hon få mer tid över för annat nu när hon inte längre pendlar till arbetet.

– Det måste finnas annat att göra i livet än att köra bil! säger hon.

Vad ser du fram emot i arbetet?

– Jag ser särskilt fram emot att få möta människor vid förrättningar, och vid gudstjänster, där man möts på ett annat sätt.

När det gäller övrig verksamhet vill hon först se och känna in vart församlingen är på väg.

– Om man vill göra saker så behöver man vara flera, och inte ensam. Så där är jag mest öppet nyfiken på vad man kan göra.

Tidigare jobb stöder prästupdraget

Patrica Strömbäck har en rätt ovanlig arbetshistoria, med hela tre olika yrken i bagaget. Först jobbade hon som ergoterapeut i tjugo år. Sedan sadlade hon om och utbildade sig till diakon, och fortsatte efter det med teologin. Prästvigd blev hon år 2018.

– Jag tänker att min arbetshistoria stöder prästvarandet. Det formar hur man tänker när man möter människor, säger hon.

– Man måste tänka på vem det är man möter och hur man kan mötas. Det är onödigt att prata svårt åt barn, till exempel. När man är med barn ska det vara på barns vis och med vuxna på vuxnas vis.

En annan nyttig erfarenhet från åren som ergoterapeut är att hon då jobbade som företagare inom privata sektorn.

– Det ger en större förståelse för att allt inte är givet, om man inte hade arbete, något att göra, så hade man inte inkomst, man måste jobba själv för att driva saker framåt.

Marta och Maria

Som präst gäller det att ofta ställa sig framför människor. Att uppträda är ändå inte Patrica Strömbäcks första grej.

Patrica Strömbäck är ny kaplan i Närpes församling. FOTO: CLAIRE DEPIT

– Man får öva sig på det. Jag tycker bättre om att prata med, och lyssna på, än att prata åt människor.

Humor är en viktig sak i livet för henne. Humorn hjälper i prästyrket, liksom livserfarenhet som gör att man klarar sig i många olika situationer.

– Man får vara något av en mångsysslare.

När hon ska välja en biblisk förebild blir det därför både Marta och Maria: både den praktiskt lagda och den lyssnande. Båda behövs.

Patrica Strömbäcks rötter finns i Nyland. Till Närpes flyttade hon redan 1985, då hon och hennes man ännu var studerande. På heltid har hon bott i Närpes sedan 1988.

Vad tycker du är det bästa med Närpes?

– Jag tycker att Närpesborna är öppna och rättframma, på ett trevligt sätt. De är nyfikna på världen. Närpesbor finns lite överallt, det vittnar också om en nyfikenhet. Var man än är kommer man att höra Närpesdialekt!

– Jag tror att man är stolt över att vara Närpesbo, det finns något "räjdigt" i det. Man är stolt här över att ha ett arbete. Det spelar ingen roll vad man gör, men det är viktigt att man har något att göra och klarar sig.

Patrica Strömbäck

Är kaplan i Närpes församling.

Familj: Man och hund. Tre vuxna barn, två barnbarn.

Bor i Nämptäs, Närpes. Uppvuxen i Esbo och Helsingfors.

Favoritord på Närpesdialekt: "gårråt", som betyder lerigt.

Hemlig talang: Kan vifta på öronen. "Det betyder ändå inte att jag skulle tjuvlyssna!"

På fritiden: långa promenader med hunden, läsa och sticka, vara på sommarstugan. "Tycker om att rita och måla, men det är så länge sedan jag gjort det, så jag tror att jag måste sluta säga det!"

»Jag känner folk och känner Närpes.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Det blev jackpot

Anna Freiman och hennes familj valde Åland i stället för Stockholm. Just nu är hon församlingsmusiker i Jomala församling och testar orgel: hennes eget instrument är nyckelharpa. – Allt föll på plats, säger hon.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

JOMALA I juni flyttade Anne Freiman, hennes man och parets lilla dotter till Åland från Stockholm.

– Min man har släkt i Eckerö-Hammarland på Åland, och vi trivdes inte så bra i Stockholm.

De funderade på olika orter i Sverige, men beslöt sedan att testa Åland. De fick höra om ett hus de kunde hyra.

– Allt kändes rätt på en gång. Jag växte upp på landsbygden utanför Uppsala och trivs inte i storstäder. Här trivs vi så bra att vi hoppas kunna stanna.

Vad är det som känns bra med just Åland?

– Vi ville bo på landsbygden och hittade inget ställe i Sverige vi kände att vi ville flytta till. Vi trivs i ett litet sammanhang. Och i Stockholm är det problem med mycket: akutvård och skolor och dagis.

I Stockholm måste man välja hela tiden – medan deras dotter, som är femton månader, på Åland helt enkelt går i det dagis som ligger närmast.

Två pianotekniker

Anna Freiman kommer alltså från Uppsalatrakten, där man traditionellt spelat nyckelharpa. Nyckelharpan är ett stråkinstrument med tangenter som trycker mot strängarna för att få rätt tonhöjd. Det är ett instrument som är typiskt för svensk folkmusik och spelas, som sagt, särskilt i Uppsalatrakten.

– Jag hade spelat piano innan så jag förstod direkt hur man skulle få ut melodier. Att jag valde nyckelharpan berodde dels på att jag förstod hur den fungerade, men också på att jag hade en väldigt bra lärare.

Hon är alltså musiker, men också pianotekniker, liksom hennes man.

– Vi har en verkstad här och är både pianostämmare och pianotekniker. Vi kan till exempel byta hammare, strängar och naglar på pianon. Dessutom är min man även jazzpianist.

Hur känns det för dig att jobba i en församling?

– Jag känner mig hemma! Jag har varit aktiv i kyrkan i Sverige, lett olika grupper och spelat mycket i kyrkor.

Anna Freiman med sin nyckelharpa – ett instrument som traditionellt spelats i Uppsala-trakten.

FOTO: ANNICA ZION

I hennes arbetsbild i Jomala församling ingår att leda församlingens barnkör, spela och sjunga för barngrupper i dagis och en gång i månaden spela vid förrättningar.

– Orgeln är ett nytt instrument för mig.

Vilken del av ditt jobb gillar du allra mest?

– Jag trivs med att växla mellan olika uppgifter. Det är mycket olika utmaningar, och kyrkoåret leder ju till att det hela tiden kommer något nytt. Jag trivs bra med allt, men tycker det är roligt att sjunga med de minsta – alltså barn i dagisåldern.

Kanske, säger hon, beror det på att hon har en dotter i samma ålder.

– Men det kanske också är något som passar mig. Musiken och rörelserna kommer ju innan man lärt sig språket.

Flytten till Åland har också gett henne bonus som hon inte hade vågat drömma om: hon har dansat lindyhop sedan hon var tonåring och är nu ordförande för Swingdans-

Anna Freiman

Jobbar som församlingsmusiker i Jomala församling. Började i februari och fortsätter till årsskiftet.

Är musiker och pianotekniker, huvudinstrumentet är nyckelharpa.

Familj: Man och en dotter på femton månader.

Gör på fritiden: Tycker om att dansa olika danser. Började med lindyhop när hon var tretton: ”Jag kan både föra och följa.”

Är med i en ensemble som sjunger renässansmusik.

föreningen på Åland.

– Dessutom är jag med i en ensemble som sjunger renässansmusik, vilket jag också drömt om. Jackpot! Det är nästan som om det varit meningen.

»I Stockholm måste man välja hela tiden.«

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt

Sö 21.5 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahn, Hanna Lehtonen. De stupades dag – uppvaktning vid hjältegravarna kl. 11.30.

On 24.5 kl. 18: Församlingens vårfest på Koupo lägergård med avslutande veckomässa kl. 20 i Koupo kapell. Buss från Pargas församlingshem kl. 17.30.

Sö 28.5 kl. 10: Pingstdagens högmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Markus Ollila.

On 31.5 kl. 18: De vackraste sommarsångerna, musikevenemang i Pargas församlingshem.

Nagu kapellförsamling

Sö 21.5 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Janette Lagerroos, Robert Helin. De stupades dag – efter högmässan uppvaktning vid hjältegravarna.

Sö 28.5 kl. 11: Pingstdagens högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling

Sö 21.5 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling

Sö 21.5 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Terttu Laaksonen, Uma Söderlund.

Sö 28.5 kl. 11: Pingstdagens högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling

Sö 21.5 kl. 14: Tvåspråkig högmässa (OBS tiden) i Iniö kyrka, Eva-Lotta Blom. Gustavs kyrkokör under ledning av kantor Essi Takkinen medverkar. Iniö Marthor bjuder på kyrkkaffe efter högmässan.

ÅBO

sön 21.5:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Bäck, Schauman. Gudstjänstgrupp Efter medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe. Skribastart för sommarskriborna efter högmässan.

mån 22.5:

– **kl 12:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

tis 23.5:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 24.5:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. ”Vi sjunger vår- och sommarsånger”.

– **kl 13.30–15.30:** Barnhålan (åk 3–6), Aurelia.

tors 25.5:

– **kl 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia.

VÄSTÅBOLAND Utfärd

Prosteriutfärd till Borgå

Med anledning av Borgå stifts 100-årsjubileum ordnar församlingarna i Åboland en gemensam utfärd till Borgå, **lördagen 27.5.**

Bussen från Väståboland kör från Nagu kyrka kl. 6.40, Pargas församlingshem kl. 7.25 och Aurelia i Åbo ca kl. 8. Från Kimi-toön avgår en annan buss. Framme i Borgå ca kl. 11.

Biskop Bo-Göran tar emot oss och presenterar domkyrkan och biskopsgården. Tid finns även för egna små strövtåg i gamla Borgå. Lunch i Borgå ingår i resans pris, 30 €. Hemresan startar ca kl. 16.

Anmälningar till bussen från Väståboland tas emot av pastorskansliet i Pargas, **senast 22.5**, vastabolands.forsamling@evl.fi eller tfn 040 312 4410.

– **kl 18:** Vardagsrum – på svenska, S:t Karins kyrka. Bokbyte med svenska böcker, tag med en bok eller flera som du vill byta bort och få med dig något nytt hem! Vi får också lästips till sommaren och kvällste med gott tilltugg. Ordnas i samarbete med Röda Korset, Marthor-na, Folkhälsan i S:t Karins och Åbo svenska församling.

sön 28.5:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Eetu Kejonen (pred), Björkgren-Vikström (lit), Danielsson, Schauman. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

– **kl 15:** ”Määki laula” allsångsevenemang på Domkyrkotorget. Evenemanget leds av den kända programvärden Katja Ståhl och bandet som består av sex personer heter Jackpot Band. Sofia Liljeström sköter det svenska mellanpratet och under evenemanget uppträder också operasångaren och kantorn Nicholas Söderlund. Evenemanget arrangeras av församlingarna i Åbo och S:t Karins och Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet.

mån 29.5:

– **kl 19:** ”Ute blåser sommarvind...” vårkonsert med Marina Petterssons pianoelever, Aurelia. Fritt inträde. Programblad 10€/st till förmån för insamlingen Gemen-samt Ansvar.

tis 30.5:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 31.5:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. ”Våravslutning”.

tors 1.6:

– **kl 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia. Ordnas i samarbete med Åbo stad, servicehelheten för fritid.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 21.5 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

Tors 25.5 kl. 12 Sopplunch: 5€ för soppa, bröd och kaka

Fre 26.5 kl. 13.30 Andakt: på Rönngården Kaffeservering

Lör 27.5 kl. 16 Bönedag: på Gregersö lägergård

Sön 28.5 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

Sön 28.5 kl. 18 Vårkonsert: med församlingens grupper på Gregersö lägergård

JOMALA Pingstkonsert

Vårkonsert med församlingens grupper

Välkommen på vårkonsert på pingstdagen **28.5 kl. 18** på Gregersö lägergård. Kaffeservering. Kyrkokören, Jomala Joy, flöjtgruppen och personalkören medverkar.

MARIEHAMN Sommarinfo

Sommarprogram i Mariehamns församling

Välkommen och ta del av sommaren hos oss! Du kan läsa sommarens infoblad på mariehamnsforsamling.fi – missa inte missionsdagen, pensionärslägret, vägkyrkan S:t Görans, för att inte tala om sommarcafé och loppis!

ÅBO Samla sopor!

En miljon soppåsar

Kom med och gör vår natur renare! Kampanjen "En miljon soppåsar" pågår **fram till 14.6.** Det finns fem stycken skräpplockare att låna från Aurelia (Auragatan 18, Åbo). Kanske du gör promenaden med en vän som också kan samla skräp! Påsar och skräpplockare kan fås från Aurelia (vån. 3) tis–tors under församlingsbyråns öppettider. Ta med egna handskar!

Om du vill kan du registrera din soppåse på svenska.yle.fi/miljonsoppas för den ort där skräpet har samlats in. Kampanjen hittar du också via hashtaggen #miljoonaroskapussia.

MARIEHAMN

LÖ 20.05 kl. 19.00: Vålgörenhetskonsert "Tro, hopp och kärlek" i S:t Görans kyrka, .

SÖ 21.05 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, Cajsa Hallbäck – sång. *

SÖ 28.05 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *
*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

21.5 kl. 11 (obs! tiden): Högmässa med konfirmation i Geta kyrka. Jon Lindeman, Ingrid Björkskog, John-Adam Sjölund.

21.5 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Jon Lindeman, John-Adam Sjölund.

24.5 kl. 18.30: Gudstjänstgruppen i Mikaelsgården med Jon Lindeman.

25.5 kl. 19: Konsert med kören Spirit i Sunds kyrka.

26.5 kl. 12: Herrlunch i Mikaelsgården.

28.5 kl. 10: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

28.5 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Uppländsk spelmansmässa, Ålands spelmansgille och Mikaelskören medverkar. Jon Lindeman,

Johanna Evenson.

28.5 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

ECKERÖ-HAMMARLAND

21.5 kl 11.00 Högmässa: i Eckerö kyrka med Eva Williams och Pipsa Juslin.

28.5 kl 11.00 Gudstjänst: i Eckerö kyrka med Jean Banyanga och Christian Juslin.

4.6 kl 11.00 Högmässa: i Eckerö kyrka med Eva Williams och Christian Juslin.

ÅBO Sommarsånger

Määki laula – Allsång på Domkyrkotorget

Allsångsevenemanget "Määki laula" arrangeras för första gången utanför Domkyrkan på pingsten, den **28 maj kl. 15**. Kom och sjung in sommaren! De lätta och somriga tonerna hörs säkert ända till Skansen.

Programvärd är Katja Ståhl som vi känner från programmet *Mitt livs låt* och för musiken står Jackpot Band. Sofia Liljeström sköter det svenska mellanpratet och under evenemanget uppträder också operasångaren och kantorn Nicholas Söderlund. Kom med! Fritt inträde.

KOLUMNEN

GYRID HÖGMAN

Mer rum för kärlek

VI BEFINNER oss i knoppningens och hoppets tid. Våra ängar och dikesrenar täcks av vitsippornas vita mattor och gullvivornas klargula ansikten vänder sig mot solen. Träden vecklar ut sina blad och ramar in allt med sin skira grönska. Naturen bereder sig än en gång för sitt eviga kretslopp, oberoende av krig, flyktingströmmar, hot och elände.

Jag är inne på min tredje mandatperiod i Jomala församling. Det är en förmån att få vara förtroendevald i en församling som jag upplever som öppen och välkomnande. Kyrkoherden och hans stab strävar efter att skapa en delaktig kyrka för alla, ung som gammal. En nyligen genomförd aktivitet är ett nybygge av Gregersö lägergård, som ligger vid havet invid inloppet till Mariehamn. I lägergårdens andaktsrum behövs inga ord, du kan bara i stum förundran betrakta himmel och hav.

FÖR NÅGON tid sedan läste jag Carina Bergfeldts nya bok "En bra dag att dö". Hon har intervjuat fängelsepastorn Jim Brazzil i Huntsville, Texas. Brazzil har assisterat vid 276 avrättningar och var den sista som rörde vid eller pratade med dödsdömda fångar innan domen verkställdes. Det är en berättelse som inte lämnar läsaren oberörd, men det som mest påverkade mig var hans beskrivning av orden rättvisa, barmhärtighet och nåd. Enligt Brazzil är rättvisa att du får vad du förtjänar. Barmhärtighet är att du inte får det du förtjänar och nåd är att du får något du inte förtjänar.

I vår del av världen räknar vi med att behandlas med rättvisa, men det är långt ifrån självklart i världen där människolivet många gånger är utan värde och satt på undantag för maktfullkomlighet och girighet. I krigets skugga och under flykt är det få som kan förvänta sig barmhärtighet.

NÅD ÄR ett ord som är nära förknippat med den kristna kyrkan. Nåd och förlåtelse eller förlåtelse och nåd. Genom nåden att få förlåtelse och även förlåta andra får vi frid i hjärtat och mer utrymme för kärlek. Min mamma, som inte längre är med här på jorden, sa rätt ofta till mig: "Gyrid, sätt dig ner och låt Guds ande regera dig!" Jag kan inte minnas om jag lydde, kanske alltför sällan. Men just nu, i vårens och hoppets tid önskar jag att vi alla stannar upp, tar ett djupt andetag och trots allt elände insuper naturens rika överflöd och gläds över allt som livet ger. Allt detta gives oss av nåd!

Gyrid Högman är medlem av fullmäktige i Jomala församling och vice ordförande i kyrkorådet.

Han ville inte sluta vandra

Från att ha känt sig slut efter en sträcka på 300 meter förbättrade Mikael Grönroos sin grundkondition betänkligt. Resultatet blev 725 kilometer pilgrimsvandring.

TEXT: ULRIKA HANSSON

SIBBO Efter många stressiga år med jobb och barn hade **Mikael Grönroos**, informationssekreterare i Sibbo svenska församling, ett behov av en månad för sig själv. Att pilgrimsvandring hade länge varit en tanke han närt. I september 2013 var det dags.

– Jag åkte iväg ensam, det var ett medvetet val. Jag planerade allt själv och tog flyget till Barcelona.

Men innan han nådde så långt hade han en lång resa där hemma att göra.

– Jag hade en sådan kondition att när jag gick 300 meter tänkte jag att nu klarar jag inte mer.

Han började gå och gå och gå, med start i januari.

– Jag gick cirka 50 kilometer i veckan. Jag tittade inte mycket på tv om kvällarna den tiden.

Han hade 1 000 kilometer i benen, nyköpta vandringsskor och -rygsäck, innan han tog sig an den välkända pilgrimsvandringen från Pamplona till Santiago de Compostela i Spanien.

Första natten på ett härbärge i Pamplona gav honom minnesbilder från en helt annan tid.

– Det var lite av en déjà vu från armén, med vningssånger i en lång rad. Och sedan gick man ut tidigt på morgonen, precis som i Dragsvik.

Stor beslutsamhet

Han avverkade i snitt 25 kilometer om dagen i en månad. Han var fast besluten att inte sätta sin fot i något fortskaffningsmedel och att bära all packning själv, och så blev det.

– På morgnarna gick jag först kring tio kilometer, sedan stannade jag och åt frukost på något kafé längs vägen.

Hans budget för hela månaden var 1 000 euro; och den höll, mycket tack vare de billiga måltider och övernattningar vandrarna erbjuds.

Vad är ditt mest bestående intryck?

– Man träffar en massa människor från olika länder och kulturer, det bestående intrycket var att vi ändå är ganska lika och tänker lite likadant om världen, oberoende av om vi kommer från Brasilien eller Sydkorea.

Hur tänkte du när du inte skulle ha orkat ta ett enda steg till?

– Det kom dagar när själva rutten var tung med mycket backar. Och en dag gick jag i motvind och regn längs en gammal romersk väg som var spikrak, ingen bebyggelse runtomkring. Jaha 15 km kvar, kollade jag: Hur ska jag orka? Det

En genomblöt Mikael Grönroos framme i Santiago de Compostela. Samt vandring på Meseta, en platå i norra Spanien.

FOTON: PRIVAT

var bara att sätta ena foten framför den andra så kom man fram så småningom. Det var tungt i början av vandringen men efter några veckor var det inte tungt alls. I slutet kunde jag ha gått hur långt som helst, men dygnet tog slut.

Har du något dräpligt vandringsminne?

– Jag minns ett härbärge där det var en typ som snarkade något helt förskräckligt. Överlag finns det överseende med sådant. Men den här gången kom en amerikansk dam, väckte honom och skällde ut honom för att han inte hade vett att snarka mindre. En vecka senare drack jag kaffe på en uteservering och hörde någon säga: Har ni hört om den där amerikanska damen? Jo, jo, jag var där, sa jag.

Det dominerande var ändå en stark gemenskap bland vandrarna, och en stor respekt.

– Om någon behövde en dagslur tassade de andra på tå.

Mikael Grönroos har nu i efterhand hälsat på en skotte han blev bekant med.

– Man måste inte bli jättenära vänner, det är

den delade erfarenheten det handlar om.

Under hans sista vandringsdag hällregnade det. Han hade 20 kilometer kvar.

– Jag beslöt att nu går jag även om det skulle regna småspik. Den enda pausen jag tog var när jag drack kakao i ett kapell. Jag var dyblöt när jag kom fram.

Under de sista kilometrarna slogs han av en tanke.

– Jag fick en känsla av att nej, nu tar det här slut. Jag vill inte att det ska ta slut. Det visar också att det inte var resans mål som var viktig, utan upplevelsen.

Ser du annorlunda på något nu efteråt?

– Det jag lärde mig var att ta dagen som den kommer, inte gnälla på småsaker och problem. Det blev accentuerat under vandringen. Saker går vidare och går på. Det fanns inte något alternativ där heller. Jag uttrycker ofta frustration för att bli av med den, men vandringen har nog gett någonslags zen, lärt mig att inte stressa för framtiden.

»Nu går jag även om det skulle regna småspik.«

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 19.5 Kaikka Växby, Vanda

Måndag 22.5 Jakob Nylund, Åbo

Tisdag 23.5 Jakob Nylund, Åbo

Onsdag 24.5 Jakob Nylund, Åbo

Torsdag 25.5 Torbjörn Anderssen, Jakobstad

Fredag 26.5 Kaikka Växby, Vanda

Måndag 29.5 Hans Växby, Vanda (repris från 6.7.2020)

Tisdag 30.5 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 7.7.2020)

Onsdag 31.5 Yvonne Terlinden, Karis (repris från 8.7.2020)

Torsdag 1.6 Johanna Evenson, Hammarland (repris från 9.7.2020)

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 21.5 Högmässa med Hangö svenska församling. Predikant och liturg: Monica Cleve. Kantor: Jan Hellberg. Kör: South Point Singers.

Söndag 28.5 Gudstjänst med Sionförsamlingen i Vasa. Predikant: Anders Olin.

Söndagen den 21.5. firar vi gudstjänst med Hangö svenska församling. FOTO: ARKIV

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 19.5 Birgitta Sandås, Vörrå

Lördag 20.5 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 21.5 Väntan på den heliga Anden.

Textläsare: Caroline Sandström och Kalle Sällström. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 24.5.2020)

Måndag 22.5 Margareta Puiras, Ekenäs

Tisdag 23.5 Margareta Puiras, Ekenäs

Onsdag 24.5 Margareta Puiras, Ekenäs

Torsdag 25.5 Margareta Puiras, Ekenäs

Fredag 26.5 Birgitta Sandås, Vörrå

Lördag 27.5 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 28.5 Den heliga Andens utgjutande. Textläsare: Sarah Tiainen och Heidi Storbacka. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 31.4.2020)

Måndag 29.5 Sarah Tiainen, Karleby

Tisdag 30.5 Leif Erikson, Vasa

Onsdag 31.5 Leif Erikson, Vasa

Torsdag 1.6 Leif Erikson, Vasa

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Förordnanden

Tf. kyrkoherden i Saltviks församling Carolina Lindström förordnas fortsättningsvis sköta samma tjänst på viss tid 1.6-30.11.2023.

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande till ordinarie kaplanstjänst i Ekenäsnejdens svenska församling åt pastor Meri Yliportimo från 1.5.2023.

Pastor Saara Maria Roto förordnas fortsättningsvis som tf. kaplan i Västebolands svenska församling 1.6-31.8.2023. Förordnandet innefattar även tjänstgöring i Iniö kapellförsamling.

Förordnandet för tf. kyrkoherden i Eckerö-Hammarlands församling Eva Williams förlängs 1.6-31.12.2023.

Församlingspastorn i Grankulla svenska församling Jona Granlund förordnas sköta samma tjänst från 1.5.2023 tills vidare.

Pastor Benjamin Sandell förordnas fortsättningsvis som församlingspastor på deltid 1.8-31.12.2023 i Vörrå församling.

Kaplanen i Sundom kapellförsamling Malin Lindblom beviljas tjänstledighet 1-31.5.2023 för att sköta annan tjänst.

Församlingspastorn i Vasa svenska församling Hanna Jern förordnas som tf. kaplan i Sundom kapellförsamling på viss tid 1-31.5.2023.

Prosten Gunnar Särns förordnas som församlingspastor i Vasa svenska församling på deltid 1-31.5.2023.

Kyrkoherden i Korsholms svenska församling

Mats Björklund och kaplanen i samma församling Rune Lindblom förordnas sköta kyrkoherdetjänsten i Solf församling vid sidan av egen tjänst enligt följande:

Rune Lindblom tf. kyrkoherde vid sidan av egen tjänst 1.5-14.5.2023.

Mats Björklund tf. kyrkoherde vid sidan av egen tjänst 15.5-31.5.2023.

Rune Lindblom tf. kyrkoherde vid sidan av egen tjänst 1.6-30.6.2023.

Mats Björklund tf. kyrkoherde vid sidan av egen tjänst 1.7-31.8.2023.

Församlingspastorn i Västebolands svenska församling Pär Lidén beviljas tjänstledighet 1.5-30.6.2023.

Kyrkoherden i Norra Ålands församling Jon Lindeman förordnas sköta kyrkoherdetjänsten i Brändö-Kumlinge församling vid sidan av egen tjänst 1.4-30.6.2023.

Kyrkoherdetjänsten i Solf församling

Kyrkoherdetjänsten i Solf församling har inom utsatt tid sökts av:

Camilla Svevar, kyrkoherde i Replots församling

Johan Kanckos, tf. kaplan i Esbo svenska församling

Domkapitlet har konstaterat bägge vara behöriga för tjänsten. Domkapitlet placerar Camilla Svevar i första förslagsrum. Valdagen fastställs till 13.8.2023 och valproven hålls 23.7.2023 för Camilla Svevar och 30.7.2023 för Johan Kanckos.

Kyrkoherdetjänsten i Peder söre församling

Kyrkoherdetjänsten i Pedersöre församling har inom utsatt tid sökts av:

Daniel Björk, kyrkoherde i Petrus församling

Domkapitlet har konstaterat Björk vara behörig för tjänsten. Domkapitlet inväntar ett utlåtande från församlingen om huruvida de väljer Björk.

Kaplanstjänsten i Västebolands svenska församling

Kaplanstjänsten i Västebolands svenska församling (Pargas distrikt) har sökts av:

Saara Maria Roto, tf. kaplan i Västebolands svenska församling

Pär Lidén, församlingspastor i Västebolands svenska församling

Domkapitlet konstaterar att bägge är behöriga för kaplanstjänsten i Västebolands svenska församling och uppmanar församlingsrådet i Västebolands svenska församling att välja någondera till kaplanstjänsten.

Kaplanstjänsten i Jakobstads svenska församling

Kaplanstjänsten i Jakobstads svenska församling har inom utsatt tid sökts av:

Jakob Edman, församlingspastor i Jakobstads svenska församling

Åsa Turpeinen, tf. kaplan i Jakobstads svenska församling

Domkapitlet konstaterar att bägge är behöriga för kaplanstjänsten i Jakobstads svenska församling och uppmanar

församlingsrådet i Jakobstads svenska församling att välja någondera till kaplanstjänsten.

Arrangemang inom arbetsområdet mission och internationellt arbete vid domkapitlet i Borgå stift

En visstidsanställning på deltid inrättas för Kaj-Mikael Wredlund för att handha uppgifter inom området missions- och internationellt arbete 27.4-31.12.2023.

Notarien Linus Stråhlman utses till handläggare för frågor som berör miljödiplomati; i övriga miljöfrågor hänvisas till sakkunnig i miljöfrågor vid Kyrkostyrelsen Irene Erkkö

Stiftssekreteraren Cecilia Forsén ansvarar för uppgifterna kring insamlingen Gemensamt Ansvar

Rekruteringsprocesserna handhas gemensamt av Domkapitlets tjänsteinnehavare

Följande sammanträde

Domkapitlets följande sammanträden 2023: 16.5, 13.6. Stiftsfullmäktiges sammanträden 2023: 1.6 i Tammerfors

Domkapitlet betjänar

Domkapitlet tar emot besöken enligt överenskommelse. Domkapitlets personal nås per telefon och epost. Domkapitlet håller sommarstängt 26.6-6.8.2023.

Kvalificerad fortbildning i predikan 2024-2026

FÖR VEM? Präster i Svenska kyrkan, svensktalande präster i andra nordiska kyrkor och pastorer, vars främsta uppgift är att i ord och sakrament räcka människor evangelium.

LÅNGSIKTIG KOMPETENSUTVECKLING En processinriktad och pastoralteologisk fortbildning under två och ett halvt år, som vill bidra till predikans förnyelse.

KURSENS KÄNNETECKEN Varvande av teori och praktik. Grupphandledning och personlig handledning Internationella och svenska föreläsare. Studier av internationell och svensk homiletisk litteratur. Predikoprojekt i församlingen. Samtalsgrupp om predikan i församlingen.

KURSENS INNEHÅLL Teologi, hermeneutik och tolkning. Luthersk predikotradition i mötet med internationell homiletik. Predikans språk, innehåll och form. Kroppsspråk och framförande. Receptionsteori om det som hörs. Kreativt skrivande. Predikan i liturgin.

Mer information finns på vår hemsida www.fjellstedtska.se

Samhället är allt ovanare att tala om tro. Så vården vet inte alltid hur den ska hantera den som mår dåligt av att ha hoppat av miljöer där religionen har blivit för trång. Det har **Maria Björkmark** forskat i.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Vården vilsen när någon hoppat av ett trångt trossamfund

Läkare och vårdpersonal har då och då någon på mottagningen som mår dåligt efter att ha lämnat ett religiöst samfund. Men då är vården ofta vilsen och handfallen. Det anser forskaren och nyblivna doktorn i hälsovetenskaper Maria Björkmark från Karleby.

– Rädslan att prata om religiösa frågor kan böttna i att man tidigare lärde ut att det finns två ämnen du absolut inte får prata om med dina patienter – religion och politik.

Maria Björkmark disputerade i mars vid Åbo Akademi i Vasa på en avhandling om lidande, hälsa och vård efter att man har lämnat ett religiöst sammanhang.

– Jag har brunnit för det här temat i många år sedan jag själv för tolv år sedan lämnade ett religiöst samfund, säger hon.

En viktig källa i hennes forskning har varit det organiserade arbete som sedan 30 år tillbaka i Finland har gjorts för att stöda dem som råkat i svårigheter i religiösa miljöer.

Det är föreningen UUT (Uskontojen uhrien tuki) som startades 1993, uppmuntrade av folk i mentalvårdsbranschen. I kamratstödsgrupper runtom i landet kom UUT:s arbete att fokusera på människor med rötter i Jehovas vittnen, mormonkyrkan, pingströrelsen och andra karismatiska samfund eller den laestadianska väckelsen.

Maria Björkmark har inom sin forskning intervjuat människor som har lämnat sina rörelser, en del så långt tillbaka som för 35 år sedan.

– Det kan vara en lång process att ändra hur man ser på sig själva och andra. Det går inte över en natt och de flesta talar om att det tar många år, vissa om att man kommer att le-

va med det livslångt, säger Maria Björkmark.

Ser du några skillnader enligt vilket samfund man har lämnat?

– Mycket av det mina informanter om berättar om är gemensamt. Jag kan inte rangordna, men bland det vanligaste är att man lever med rädsla och skuld, eller skam. Man har så många rädslor för vad som ska hända en här i livet och hur man ska klara sig. Andra talar om rädsla för vad som ska hända i evigheten eller om rädsla för Gud, säger Maria Björkmark.

»Två saker fick man förr i vården inte tala om med patienten – politik och religion.«

Vilken roll har familjen när man vill lämna en rörelse? Måste man bryta med dem också eller kan det finnas förståelse i den närmaste familjen för att man vill gå?

– Många av mina informanter hade råkat ut för att familjen och vännerna hade tagit avstånd, fast de själva skulle ha velat ha de relationerna kvar. En del samfund är väldigt svartvita med det. Du får inte svara när din dotter ringer. De kallar det ”kärlek”, och det blir väldigt tungt för den som blir ensam.

Maria Björkmark har hört berättelser om människor som har varit tvungna att skaffa sig helt nya vänner och hobbyer. I andra fall kunde relationerna helas efter hand. De som har gått med i samfundet som vuxna har ibland

kunnat gå tillbaka till sina gamla vänner.

– Scenariona är nog många olika, men vad jag tycker mig ha sett är att om man har vuxit upp i ett sammanhang och varit med där från baby, så är de nog de svåraste. Du måste hitta en nytt livsåskådning eller sätt att se på allting. Du måste hitta nya relationer och allting byggs upp på nytt, ibland från noll.

Maria Björkmark poängterar ändå att långt ifrån alla som lämnar religiösa samfund upplever det som något oöverkomligt svårt steg. Tro är också i allmänhet en källa till glädje och hopp, säger hon.

Vad är det som kommer först när man går ur? En livsomställning som gör att man kommer bort från sitt samfund – eller själva beslutet att lämna?

– Många talar om att beslutet att gå ur kommer först. Men det finns ju de också som blir utkickade från sin församling. Det är också väldigt traumatiskt för de ville ju vara med, men fick papper på *tack-och-hej*. Det är också ett stort lidande, att inte få vara med längre.

Vilka fel kan man göra i vården, eller som medmänniska om man vill stöda en kompis som har lämnat sitt religiösa sammanhang?

– Ta personen på allvar. Många säger att andra helt enkelt inte trodde på deras berättelse som kunde innehålla till och med våld och trauma. Det är inte som att lämna en fotbollsklubb. Har du hört till ett sådant här samfund påverkar det hela ditt liv. Om det är en värld den andra inte är bekant med kan det hända att man inte blir trodd, eller förminskad. Då blir det ett dubbelt lidande.

– En dag får man skratta åt hur man själv en gång har tänkt, säger Maria Björkmark.

När tron blir en trång miljö

UUT – Stödföreningen för religionens offer har grundats 1993 för att stöda personer som har råkat ut för övergrepp, manipulation och begränsningar som förekommer inom religiösa samfund.

UUT samarbetar i dag med de flesta samfund. **Maria Björkmark**, 54, doktor i hälsovetenskap, arbetar som universitetslektor vid Åbo Akademi i Vasa.

Disputerade i mars 2023 med en avhandling om att utveckla värden för människor som lämnat religiösa miljöer.

Kan man hitta en "bättre tro" efter den sämre som var skadlig? Nya sammanhang där man talar om de jobbiga termerna på ett nytt sätt?

– Det fanns informanter från den ena ytterligheten till den andra. Det fanns de som ville ta fullständigt avstånd från allt och vara ateister; andra hade fortfarande en varm tro. Det fanns de som hade hittat en annan gemenskap, där det inte fanns krav, eller där de kunde få sitta längst bak i kyrkan. För vissa var det viktigt.

För Maria Björkmark var en kamratstödsgrupp inom UUT viktig åren då hon själv hade lämnat sitt gamla religiösa sammanhang. Så kom hon också själv i gång med att hjälpa andra.

– Det är otroligt viktigt att man kan sitta i en grupp och märka att man har samma upplevelser, och till och med skratta åt sånt som man har varit med om, säger hon.

Även om det andliga språket i olika grupper är olika så har man samma upplevelser, säger Maria Björkmark. Och så ser man hur symptomen också småningom försvinner: att människor inte längre har ångest eller stark rädsla.

Berättelserna från UUT-grupper citeras ofta av dem som är allmänt kritiska till religion. Men UUT samarbetar i dag med de flesta olika samfund, bland vilka många i dag är öppet självkritiska till sitt baksidor av sin egen verksamhet.

– Där har det hänt mycket de senaste åren. Pingstkyrkan har ett väldigt aktivt samarbete med UUT och i Österbotten har många församlingar själva börjat tala om *andligt våld*. Det skulle jag aldrig ha trott för tio år sedan. Så det finns ett slags medvetenhet och öppenhet nu. Det går i rätt riktning.

Finströms kyrka är en av Finlands viktigaste kyrkor. Den har så mycket av allting – och än bjuder den på överraskningar. Det säger konsthistoriker **Åsa Ringbom** som ägnat en stor del av sin karriär åt att forska i kyrkorna på Åland. Nu är hon aktuell med en bok om Finströms kyrka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **KJELL SÖDERLUND**

Kyrkan som berättar vår historia

Asa Ringboms familj har en sommarvilla i Bartsgårda i Finström, Åland. De bor granne till ett forntida gravfält.

– Redan när jag gick omkring där som ung tänkte jag: det här måste ju vara gamla husgrunder.

Idag tror hon att en av de små fyrkanterna kan vara resterna av ett kapell. När den svenska arkeologen Björn Cederhvarf i början av 1900-talet systematiskt gick in för att gräva fram järnåldersboplatser i relation till gravfält kom han till att det måste ha funnits verklig tätbebyggelse intill Bartsgårda gård. Gravfältet i Bartsgårda är alltså socknens största.

– Men sedan finns ju teorin om tomrummet, säger Ringbom.

Det första som måste sägas är att hon inte tror på den över huvudtaget. Teorin lanserades ursprungligen av arkeologen Helmer Salmon vid Helsingfors universitet, som menade att Åland var obebott i 150 år vid övergången mellan järnåldern och medeltiden, och befolkades på nytt av inflyttare från bland annat Roslagen.

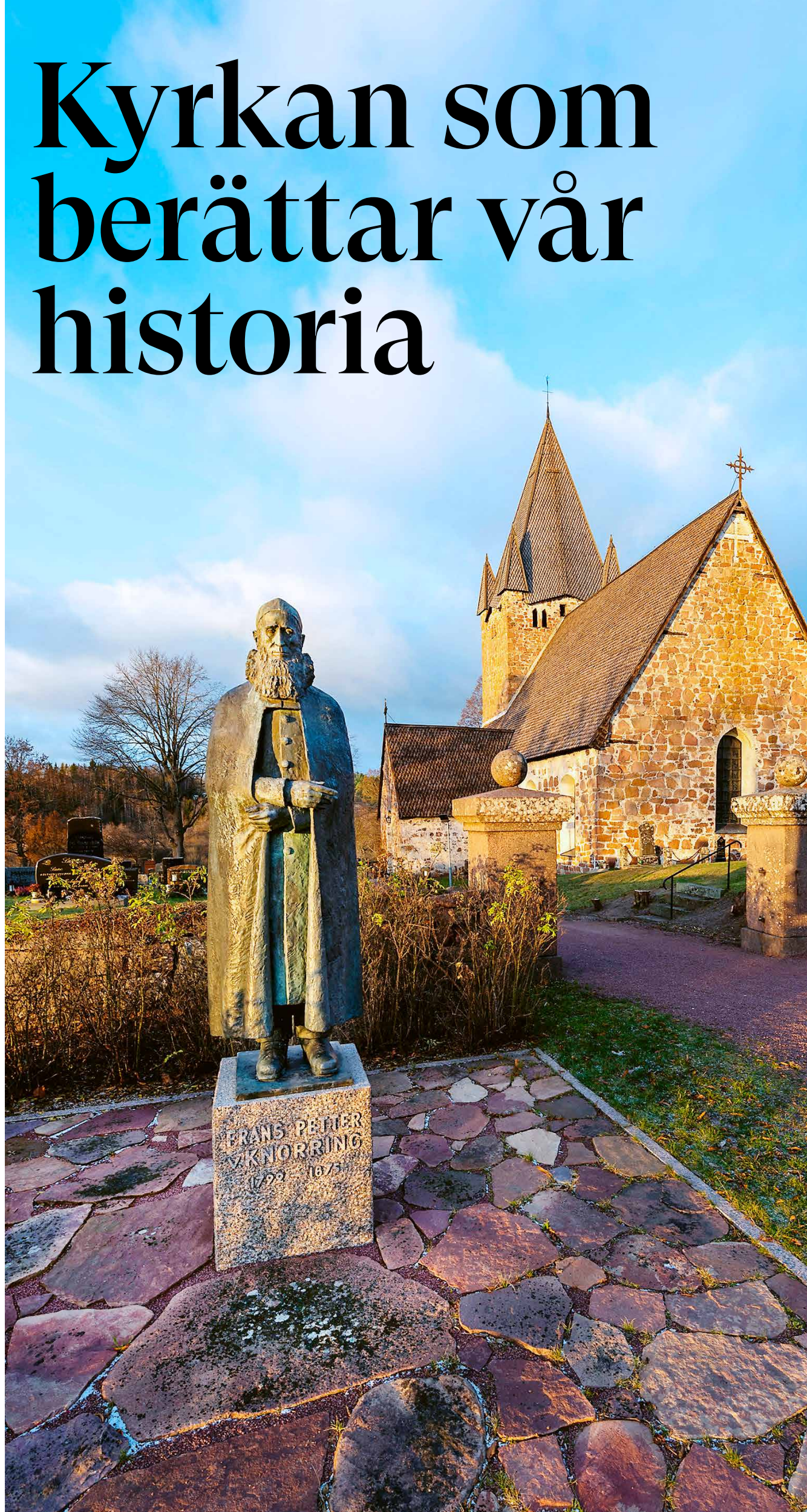
– I två år har vi nu väntat på DNA-analyser från 1100-talsgravar intill Finströms kyrka. Jag har svårt att tro att Åland skulle ha varit obebott på 1100-talet, när vi ändå hittat mynt och skelett som bekräftar den tiden. Jag förväntar mig att DNA-analysen ska kunna avgöra frågan.

Kyrkans medeltida liturgi bevarad

En av de mest spännande frågor Åsa Ringbom tar upp i volym IVa över Ålands kyrkor – som alltså handlar om kyrkan i Finström – är att den antagligen var dominikansk.

– För mig har det varit jättespännande att musikforskaren Anja Inkeri Lehtinen tipsade mig om sekvenserna som också ingår i Missale Aboensis, Åbo domkyrkans mässbok. Finström hade egna sekvensmelodier som nedtecknades vid universitetet i Sorbonne i Paris på 1320-talet.

Till Finström kom de antagligen med Sigurd Finastromiensis, som var kyrkoherde i Finström

i början av 1300-talet och hade studerat vid Sorbonne. Det spännande med Finströms sekvenser – som sparades för eftervärlden tack vare att de användes som pärmar till räkenskaper bland annat i Kastelholms slott – är att de innehåller alla sekvenser ur Missale Aboensis – och en extra: Mikaelsssekvensen *Laus Erumpat*.

– Den finns inte i Åbo för Mikael var inte skyddshelgon där.

Hon minns också hur det var när hennes gamla vän, dominikan och chef för Vatikanbiblioteket fader Leonard E. Boyle, kom på besök till Finström.

– Han fäste sig genast vid målningen som föreställde Petrus martyren.

Om den visste han också att berätta att varje dominikansk kyrka enligt regelverket var skyldig att ha en målning som föreställde Petrus martyren.

– Hela Finland var dominikanskt och ändå är den som finns i Finström den enda i sitt slag i Finland.

En annan sak som pekar på att det fanns dominikaner i Finström är en träskulptur som föreställer Ingrid av Skänninge, den dominikanska nunneordens helgon. Under hela medeltiden syns också de starka banden till Åbo domkyrka, som var dominikansk.

– Redan Valdemar Nyman, som var kyrkoherde i Finström 1934–1968, identifierade henne korrekt. Finströms kyrka var hans ögonsten och han tröttnade aldrig på att undersöka den. Han har insett många saker tidigare än andra.

»Den är unik både vad gäller kalkmålningar, struktur och arkitektur.«

Fanns det ett dominikankloster där?

– Det är frågan, för Finströms kyrka ligger märkligt i relation till kyrkogården – som i en grop med konstigt uppfyllda jordmassor mot norr.

En skanning av området har visat att vallarna döljer märkliga stenkonstruktioner.

– Eventuellt var klosterbröderna närvarande ända fram till reformationen.

Hon påpekar också att det är fel att tro att reformationen framför allt kämpade mot den medeltida bildvärlden. I Finströms kyrka finns en doptavla som är ett altarskåp. När man undersökt virket har man kommit till att skåpet är från 1600-talet.

– Men inne i skåpet finns medeltida skulpturer. Så i stället för att göra sig av med katolska skulpturer har man tagit dem tillvara.

Åtminstone i Finström har övergången mellan den katolska och den lutherska tiden varit långsam och tolerant.

– Det finns bevarade protokoll av Boetius Murenus, en präst i Saltvik som på 1600-talet förde protokoll över varje visitation i en åländsk kyrka. Han är tydlig med att prästerna som ansvarar för kyrkans underhåll ska lyda sakkunniga noggrant när det gäller reparationer. Så inställningen var: bevara.

Finlands viktigaste kyrka

Hur gammal är då kyrkan i Finström? Den första stenkyrkan är från 1280-talet, menar Ringbom.

– Vi har undersökt murbruk och ett trästycke

inne i murbruket, och alla undersökningar ger samma resultat.

När det gäller dateringen har hon samarbetat med ett internationellt forskarnätverk. Tillammans med dem har Åboforskarna bland annat daterat Colosseum, byggader utmed Via Fori Imperiali i Rom och annan antik arkitektur både i Portugal och Spanien.

– Den här medeltidsforskningen och metodutvecklingen har varit mitt livsinnehåll, säger Åsa Ringbom.

Det är inte bara hon som anser att Finströms kyrka är en av Finlands viktigaste.

– Den är unik både vad gäller kalkmålningar, struktur och arkitektur. Den har så mycket av allting kvar.

Att kalkmålningarna kunde tas fram mer eller mindre oskadda i början av 1900-talet är också det ett litet mirakel. När Fornminnesföreningen år 1871 företog en konstvetenskaplig expedition till Finström såg de inga målningar över huvudtaget. Arkitekten Carl Frankenhausen från Kullo gård i Borgå fick uppdraget att undersöka väggarna. Han hade i sin tur precis återvänt från Danmark, där han lärt sig restaurera kalkmålningar.

– Han fick i tiden kämpa för sin sak. Nyligen har man dessutom märkt att det finns spår av frescomålningar på östra korväggen – sådana har inte dokumenterats någon annanstans i Finland.

Det är alltså till Finström man ska bege sig om man vill se Finlands finaste kalkmålningar.

– På korväggen i Finström syns de fyra kyrkofäderna: Augustinus, Ambrosius, Gregorius och Hieronymus. Dessutom finns där en utsökt credoserie (alla apostlarna skildrade i en svit) runt hela långhuset. Det kontrasterar mot Finlands nästan slarvigaste målningar i ribbvalven västerut, säger Ringbom.

Ju längre västerut man kommer, desto värre blir det, konstaterar hon.

– Jag tolkar det som att man började med utländska expertbyggare. Och sedan i något skede började man använda lokala krafter.

Arbetet välsignat i sig

År 1969 utfördes noggranna arkeologiska utgrävningar vid Finströms kyrka. Då hittade man rester av den första träkyrkan, som låg innanför stenkyrkan. Den har blivit daterad indirekt, eftersom trävirket var så ruttet.

– I tornvalvet finns ett märkligt människoansikte i trä, jätten Finn. Vi har kommit till att den hör till den första träkyrkan och tagits tillvara och placerats där den är idag. Den har visat sig vara från 1100-talet.

Åsa Ringbom är tacksam – det känns att allt arbete med kyrkan varit meningsfullt och välsignat i sig. Hon har hittat många syskonsjälar både i historien och nutiden, andra som passionerat ägnat sig åt samma sak.

Kanske det snart blir dominikanfest i Finström, liksom det sedan länge firas Franciskusfest på Kökar?

– I så fall ska kyrkokören under Johanna Evensons ledning förstås uppträda med Mikaelsssekvensen. Kyrkokören har lärt sig den och kommer att återkomma till den – och det var stort för mig att höra den ljuda i Finström efter en paus på så många hundra år.

Än är hon nyfiken på mycket.

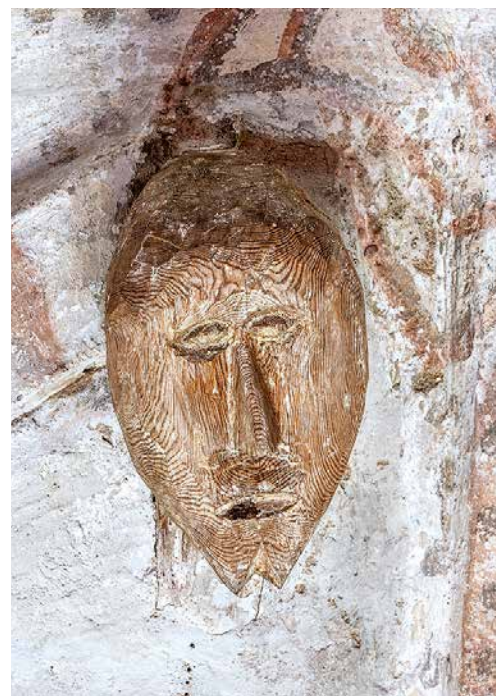
– Jag är 77 år och leder nog inga fler utgrävningar, men jag tycker att kyrkans norra sida ska undersökas.

Medeltidsforskningen och metoden att datera byggnader med hjälp av murbruk har varit Åsa Ringboms livsinnehåll.

Ärkeängeln Mikael var Finströms kyrkas patronatshelgon.

Jätten Finn härstammar antagligen från den första träkyrkan från 1100-talet.

The image shows a 15x15 crossword puzzle grid. In the top left corner, there is a photograph of a red church with a yellow steeple. The grid contains various Swedish words and clues, some of which are already filled in. The clues are in Swedish and include references to the Bible and other sources.

Clues and Answers:

- Across:**
 - 1: HAN BLEV FRIGIVEN Matt 27:26
 - 3: SNÄLL HAR MÅLAT FRISKEN I ÅBO DOMKYRKA
 - 5: MODERN TEKNIK
 - 7: GREK Gal 2:3
 - 9: PASSIV SUPINUM FORM AV BE
 - 11: AREA
 - 13: BMA 2023
 - 15: KÄNNA LÅNGTAN EFTER
- Down:**
 - 2: LÄG-VATTEN
 - 4: BROR TILL MOSE 4 Mos 20: 7-8
 - 6: JAKOBS SON 1 Mos 30: 17-18
 - 8: TVÅ I REBUS GUD Matt 19:41
 - 10: ENGLSK POJKNAMN LENA NILSSON
 - 12: SALES PROMOTION
 - 14: FLAX

Other words in the grid:

- ANPASSBAR
- KÖRTEL-TUMÖR
- PROTAK-TINIUM
- EFTER-TRYCK
- GRUS
- SNÖ-HYDDA
- SMÄLLER HÖGT SOM GÄSTEN
- 10/5 MOTSÄTS TILL OFF
- KYLA
- HÄNG-SMYCKE XENON
- EVIG
- MISTER "VAR INTE SOM EN HÄSTELER PS 32:9
- ACCESS
- TÄVLING DISKU-TERA
- JAFETS FAR 1 Mos 6:10
- EBB I KOSSAN TERROR-ATTENTAT
- LÄGGER SKYT VÄXT
- MOROT
- DANSKT LÄN
- OCH
- RADIUM VALUTA RUMÄNIN
- DAVIDS SON 2 Sam 13:1 NBD-SIGNAL
- RÄKNE-ORD OM-FAMNAR
- HÖGTIDS-SKRUD
- GÖRAN ROOS CARL HAMILTON
- NAFTALIS BROR 1 Mos 30: 6-8
- FINSKT POJK-NAMN
- GRUS-MARKER
- TAR IGEN SIG
- IRIS TALL-GREN

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Carita Blom**, Vörå, **Margareta Lindqvist**, Jorvas och **Gun Britt och Henry Nyman**, Närpes.

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 2 juni 2023 till: Kyrkpressen, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet ”Majkrysset”. **För kännedom:** de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete. Du kan också ta en bild av krysset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

[illegible]

Sommar i Svenskfinland

NYKARLEBY I SOMMAR

–Kuddnäs med Café Emilié öppet hela sommaren
–Besök även Café Brostugan och Tullmagasinet vid andra sjön

7.6-29.7 Den hängande trädgården – utställning vid Rådhuset

11-20.8 Nykarlebyveckan

17.8 Kulturnatten

18-19.8 Juthbackamarknaden

MERA INFO:
WWW.NYKARLEBY.FI

Ett sevärt utflyktsmål är

Hembygds- och Berga glasbruksmuseum på Dahlbacken i Pörtom

PÖRTOM HEMBYGDSFÖRENING,
tel. 050-541 6092
www.portom.hembygd.fi

Öppet: 1-31.7
kl 12-17 alla dagar
Övriga tider enl.
överenskommelse.
Rafael Kecklund
träsniderier 1-31.7
Allsång 28.6 kl.18,30
Sommarmarknaden
9.7 kl. 10-15
Bothnia Slowriders
11.7 ca.kl 18.00

presenterar

Astrid Lindgrens

Madicken

Dramatisering: Staffan Götestam
Musik: Bengt Hallberg, Anders Berglund,
Lennart Simonsson
Regi: Ylva Edlund

Spelsäsang
8.6.-2.7.2023

Biljetter via NetTicket
och 040 3616 234
ti&on kl 10-14,
i juni alla vardagar
kl. 10-14

NETTICKET.FI Info: finnssommarteater.fi

ASTRID LINDGREN COMPANY

Upphovsrätten övervakas av Nordic Drama Corner Oy

Sång, dans, musik och
många skratt utlovas!

KORSHOLM

Music Festival

MOMENTUM

26.7-2.8.2023

KONSTNÄRLIG LEDARE • CELLO
JAN-ERIK GUSTAFSSON

26.7. Öppningskonsert 28/24 €

Korsholms kyrka • 19.30

Vasa stadsorkester, Jan Söderblom dirigent,
Tuuli Lindeberg sopran, Elina Vähälä violin

30.7. Intima brev 23/19 €

Kuntsi Museum • 14.00

Eriny's Quartet, Lis Laviola recitatör

31.7. Rosamunde 23/19 €

Baptistkyrkan i Vasa • 15.00

Eriny's Quartet, Petri Kumela gitarr

NETTICKET.FI

HELA PROGRAMMET: www.korsholmmusicfestival.fi

info@korsholmmusicfestival.fi • +358 40 833 2022

Senatsgatan 1, 65100 Vasa

Byskiston presenterar Bar, Bed & Breakfast
Manus och Regi: Rafael Frans

Arstu hembygdsgård

Bykiston teatern

Petalax hembygdsgård

Torsdag 6.7 kl.19.00
Söndag 9.7 kl. 17.00
Tisdag 11.7 kl.19.00
Torsdag 13.7 kl.19.00
Söndag 16.7 kl.17.00
Tisdag 18.7 kl. 19.00
Torsdag 20.7 kl.19.00
Söndag 23.7 kl.14.00
Tisdag 25.7. kl.19.00

Plats: Arstu hembygdsgård. Nybyvägen 185, 66240 Petalax
Kan bokas på netticket.fi från 02.05.2023. Vi gör samarbete
med restaurang Red Sea Petalax i år som nyhet.
Kontakta Yvonne 040-8493195 om ni vill göra gruppbokningar.

ÄR DU INTRESSERAD AV VETERANTRAKTORER?

Traktormuseet är öppet hela sommaren.
Tel. 040-844 7400/Per-Erik, 040-740 8764/Sven
Norrstrandsvägen 1092, Nagu

Tottesunds herrgård
En äkta herrgård med anor
från 1600-talet med ett
flertal utställningar. Öppet på
beställning för grupper min.
10 personer. Möjlighet till
kaffe, mat och guidning.
Tottesund 529, Maxmo
Tfn 040-1896882
www.tottesund.sou.fi

Klemetsgårdarna
Idylliskt hembygdsmuseum
med utställningar och
sommarcafé. I caféet
serveras kaffe med hem-
bakat och SIA-glass Öppet
23.6-13.8.2023 ti-sö,
måndagar stängt.
Kärklaxvägen 308, Maxmo
Tfn 06-3450122
www.klemets.fi

STUNDARS

Öppet varje dag
26.6-15.8 kl. 11-16

Gammaldags lantliv,
historia, mat och hantverk.
Djurgård. Utställningar.

6.7 Lekdag • 29.7 Hantverkardag

Välkommen!

Tel (06) 570 99000 www.stundars.fi

Wikro Marina

Dreams
made real

YAMAHA

YAMARIN
CROSS

POWER CENTER

Ny adress!

Lagervägen 9, 65610 KORSHOLM
www.wasapowercenter.fi

- Yamaha service och reparationer
- Försäljning av båtar och motorer mm.

Buster

KONTIO MOTORS

ELMOPO
olika modeller

Från oss!

STIHL
Gräsklippare mm
från oss!

Vagnsmakarevägen 10
Jakobstad ☎ 781 6000
www.wikromarin.fi

Sommar i Svenskfinland

VÄLKOMMEN TILL KORSHOLM

Stundars:

26.5-15.8 varje dag 11-16

Världsarvspoten och konstgalleri Arte Mare:

måndag-söndag 10-18 (juni, juli, augusti)

Replot hembygdsmuseum:

1.7-30.7 lödag-söndag 11-15

Granösunds fiskeläge:

28.6-6.8 on-sö 11-17, torsdagar 17-20 (29.6-20.7)

Märtes gårdsmuseum:

27.6-13.8 ti 11-17, fr 11-17, lö 10-15, sö 11-16

KORSHOLM
MUSTASAARI

beställ behändigt online:
tilaa kätevästi verkosta:

WWW.HELAKAUPPA.COM

*Håller du på med renovering
eller ett nybygge?
Titta då hit!*

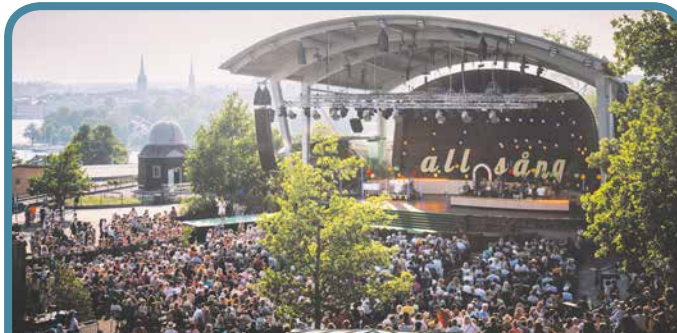
Svensk service
fås av Kai,
Michael och Minna

Beslag för fönster, dörrar, möbler mm.

HELAKAUPPA.com

HELOJEN ERIKOISLIKE - BESLAGSSPECIALISTEN

Hämeentie 20, 00530 Helsinki p. 09-71 71 72 info@hokola.fi

Ett urval av sommarens resor

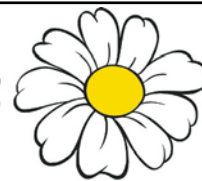
Allsång på Skansen	10-12.7
Bottenhavet runt	30.7-1.8
Åland Opera Festival	4-6.8
Hemliga resan sommar (med buss)	6-9.8
Geiranger med 'The Golden Route'	7-14.8
Släktbussen - 5 avgångar fr.o.m.	4.7

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

INGSVA
RESOR • MATKAT

www.ingsva.fi
info@ingsva.fi
Tel.nr. 06-7811 703

Rönholm's
blommor

Vid Halpahalli i Närpes

Tegelbruksvägen 12, 64200 Närpes. Telnr. 0500 863 834

Sommar i Svenskfinland

Mårtes gårdsmuseum öppet 2023;

27.6 – 13.8. ti & fre kl. 11 - 17,

lö 10 – 15, sön 11 - 16

Skärgårdsdagen 29.7 kl. 11 - 16

+358 44 3245 730

Uppbyggd 71, Björköby
bjorkomuseum.hembygd.fi

SOMMARTEATER

Kaplan Gabriel Kalm och sonen Pehr Kalm

Manus och regi: Lasse Hjelt

Spelplats: Museiområdet vid Korsnäs Prästgårdsmuseum, Kyrkobyvägen 32.
Vid regn i Korsnäsgråden, Vikingvägen 9.

Föreställningar:

16.6 kl 18

17.6 kl 13

18.6 kl 18

Programblad inkl kaffe o bulle:

25 euro/vuxen

Barn under 15 år 5 euro/barn

programblad inkl saft o bulle

Bokningar: Anita Ismark tel 050-5181949

e-post anita.ismark@gmail.com

Arr: Föreningen Prästgårdsmuséet i Korsnäs rf

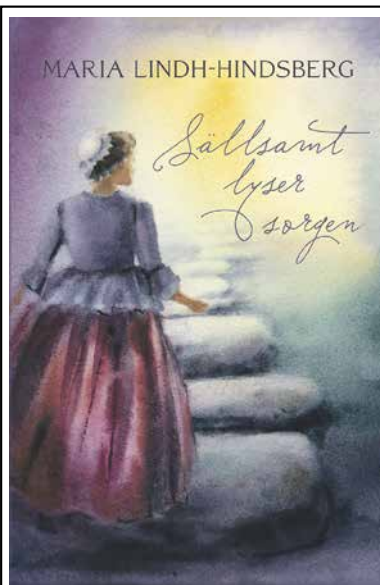

Firma K.Rusk

-Städning
- Byggstädning
- Fastighetsskötsel

046-5743685

rusk.kristoffer@gmail.com
Molpe

Maria
Lindh - Hindsberg,
Sällsamt lyser sorgen

20€

"Detta är en säregen
och djärv roman om
en tid av uppbrott i
en kvinnas liv i ett
samhälle som tar sina
första steg mot moder-
niteten" Maria Antas

vibosa@vibosa.fi,
mer böcker och mer info på
www.vibosa.fi, tel 050 458 9678

Firma Ekström EN HJÄLPANDE HAND

Vi gör städning,
handlar, fönstertvätt,
trädgårdsarbete,
vedarbete, byggen,
renovering, flytt hjälp,
mm.

Hur kan vi
hjälpa dig?

050 58 99 741

MALAX

www.enhjalpandehand.fi

S&T ÖSTMAN

Allt inom jordbyggnads

Grävmaskiner 1,5-26 tn band & hjul

3D-maskinstyrning

Transporter, Materialförsäljning

Lavett, Krockbil

Borring, Sprängning, Bergkilning

Kontakta för info och offert!

Thomas 050 59 81 666 | Stostman

PLANERAR NI SOMMARUTFÄRD? VÄLKOMMEN HIT!

ZACHARIAS TOPELIUS KUDDNÄS I NYKARLEBY

Öppet dagligen 18.5-31.8 (stängt 23-24.6).
Maj kl. 12-16, juni-juli kl. 10-17, augusti kl. 12-17.
WWW.NYKARLEBY.FI/KUDDNAS / 06 785 6482

AV ERIC IDLE OCH JOHN DU PREZ • REGI: JERMO GRUNDSTRÖM • ÖVERSÄTTNING: ADDE MALMBERG / HUGO CARLSSON
NÄYTELÄKULMA - NORDIC DRAMA CORNER OY

MONTY PYTHON'S SPAMALOT

29.6-6.8.2023

BILJETTER: 28€ / 23€ / 15€ • Grupper över 20 pers. 23€ / 20€ / 14€

NETTICKET.FI • 0600 399 499 (1 €/min + lna/msa)

VNUR: 019 241 5035 (vard./ark. 9-16) • info@raseborg.org

VILLALIV

3.5-3.11.2023

TEMPUS

Jakobstads museums utställningshall

Otto Malmgatan 3

www.jakobstadsmuseum.fi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Gift par med litet barn behöver ett hem (2-3r+k) i EKENÄS från 1.7. Ring 040-7023509

Fastanställd IT-konsult söker etta eller två i Helsingfors. Rökfri och skötsam, inga husdjur. Tel: 040-5453075 /Rasmus

Första årets läkarstuderande som önskar hyra lägenhet i Mejlans eller nära Mejlans med bra transportförbindelser. Max. hyra 750€/mån. Djur- och rökfri. Kontakt: 0451133336/ wini.verde@gmail.com

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m2) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477 Ons kl. 10-15.

Uthyses 2r+k (38,8kvm) centralt i Ulrikasborg nära Johanneskyrkan. Nyligen renoverad med bevarad stämning i gammalt hus. Hyra 950€ (plus vatten, el, gas). Tel 0405313549.

Etta i Munkshöjden, alkov, kokvrå med diskmaskin, badrum med plats för tvättmaskin. Gratis nät 10 Mb/s. Bra förbindelse till centrum. Hyra 620€/m inkl. vatten. Tel. 0400424358

Fin etta i Åbo, Lindv. 35, alkov, ingl. balkong, nyrenoverad kokvrå, diskmaskin. Tel. 0407557249

SÄLJES

Säljes Investeringsobjekt 4st lägenheter av 18st i litet välkött bostadsbolag i Närpes 1500€/m2. 0503138678

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad.

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

LEDIGA TJÄNSTER

Kristinestads svenska församling
lediganslår två vikariat som

DIAKONIARBETARE

Se hemsidan www.kristinestadssvenskaforsamling.fi för mera info!
Ansökningar riktar till: Kristinestads svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad. Eller via epost: daniel.norrbck@evl.fi
Frågor riktar till: Kyrkoherde Daniel Norrbck, tel: 040-5862370

Kristinestads svenska församling
lediganslår ett arbetsavtalsförhållande som

VÄRDINNA

Arbetet inleds 1.9.2023 eller enligt överenskommelse.
Ansökningar riktar till: Kristinestads svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad. Eller via epost: daniel.norrbck@evl.fi
Frågor riktar till: Kyrkoherde Daniel Norrbck, tel: 040-5862370
För mera info se hemsidan:
www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Teknologföreningen söker en ny kanslist

Till uppgiften hör att sköta bokföringen för nationen och dess helägda aktiebolag, löneräkningen samt många andra uppgifter. Detta i en miljö av unga medlemmar av Teknologföreningen som Du dagligen har kontakt med.

Är Du noggrann, tycker om att arbeta i en miljö nära studielivet och vara en aktiv kontinuitetslänk i en varierande miljö? Har Du redan ett par års bokföringserfarenhet och är initiativtagande och självgående? Då är Du personen vi söker.

Vi erbjuder Dig en fast arbetsplats med möjligheter att påverka arbetssätt samt skräddarsy dina arbetsuppgifter och -tider.
Kom med och ta del i den stora familj som väntar på just Dig. Sök genom att skicka en fritt formulerad ansökan med CV till kanslirekry@tff.fi senast 29.5.2023.

Mer information fås av Anselmi Jokinen per telefon (040 483 6014) eller per e-post ekonomichef@tff.fi. Bekanta dig gärna också med annonsen i elektronisk form och med nationen i allmänhet på <https://kanslist.tff.fi>.

Teknologföreningen är den 151-år unga svenskspråkiga nationen vid Aalto Universitetet i Otnäs. Nationen bedriver förutom verksamhet för sina medlemmar även en studeranderestaurang i sitt nationshus Urdsgjallar. Nationen har cirka 10 fast anställda samt en ivrig skara medlemmar som arbetar för nationens väl. TF är en trevlig och mångsidig arbetsplats.

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLA KARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

KRISTNA SKOLAN OASEN SÖKER LÄRARE

Kom och jobba på Oasen i Sundsvall, en liten skola med hög lärartäthet och där alla elever blir sedda.

Kristna skolan Oasen jobbar utifrån kristna värderingar där dagen inleds med morgonsamlingar både för personal och elever. Du får ta del av en arbetsgemenskap där pedagogerna jobbar tätt tillsammans för elevernas bästa.

Varmt välkommen att läsa mer om skolan samt att skicka en intresseanmälan via www.kristnaskolanoasen.se, oavsett slutdatum för ansökning.

Hälsningar från rektor Shannon Lehnberg, med personal

Mail: shannon.lehnberg@kristnaskolanoasen.se
Tel: +4673-625 29 29

Skäriteatern visar en komedi av S. Erlands och J. Karhulahti

Svinn i Panget

Spelplats:
Brännkull. Replot

Premiär fredag 7.7 kl. 19

Övriga föreställningar
sö 9.7 kl. 19. må 10.7 kl. 19.
ti 11.7 kl. 19. ons 12.7 kl. 19.
to 13.7 kl. 19. fre 14.7 kl. 19.
lö 15.7 kl. 19. sö 16.7 kl. 14 och kl. 19

Bokningar:
Biljettbokningen öppnar 25.6 och görs på
www.skariteatern.fi

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er

Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

info@begravningsbyramarjamaki.fi

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO

WERTHMANN

Fullständig begravningservice sedan 1912

KARIS
Köpmansg. 18, 044 509 1817

EKENÄS
Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818

HANGÖ
Bulevarden 9, 044 509 1819

INGÅ, SJUNDEÅ
044 509 1817

DEJOUR 24h 0400 473 391

Lockande erbjudanden ända fram till 31.05.2023

Eden 6 jenkki 180 cm 1999 €

(norm. 2704 €)

Priset innehåller säng, fötter, Comfort bäddmadrass och hemleverans.

Eden 3 jenkki 160 cm 1399 €

(norm. 1744 €)

Priset innehåller säng, fötter, Comfort bäddmadrass och hemleverans.

Eden 3 resårmadrass 80 cm 299€

(norm. 375 €)

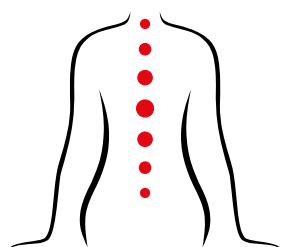

Premium bäddmadrass

160 cm 426 € norm. 569 €

180 cm 490 € norm. 655 €

Beställningar kan även göras i vår webbshop på adressen www.bedinvest.fi eller telefon 0500 162 423.

Bed Invest

Wake up happy everyday

Marknadsvägen 3,
65610 Korsholm

Må-Fre kl 12-18 Lö kl 11-16

**Specialläkar-
mottagningar**
Undersökningar
Recept
Utlåtanden
Operationer

**KRISTINA
MED**
WE OPERATE WITH THE BEST

Oy KristinaMedi Ab
- sakkunnig hälsovård & kirurgi

Tilläggsinfo & tidsbeställningar
vardagar kl. 9-16 tel. 06 -357 8700

Oy KristinaMedi Ab
Lappfjärdsvägen 10
64100 Kristinestad

www.kristinamedi.fi
www.facebook.com/kristinamedi

Vi är verksamma i f.d.
Bottenhavets sjukhus OP-lokaler

Diabetes
Fysioterapi
Gastroenterologi
Gynekologi
Inre medicin
Ortopedi
Plastikkirurgi
Psykologi
Urologi

Välkommen till oss!

1. Remiss
2. Försäkring
3. Privat

Vi svarar gärna på
ev. tilläggsfrågor.

**Sakkunnig hälsovård
& kirurgi snabbt,
nära och enkelt!**

UNGDOMAR OCH UNGA VUXNA TILL TAIZÉ 29.7–6.8.2023

Varje år besöker tusentals unga vuxna och ungdomar komuniteten i Taizé. I Taizé möter du människor från hela världen, du får leva enkelt en vecka och delta i komunitetens liv. Vi stannar också en dag i Paris för att hinna med lite sevärdheter. Resan är tänkt för 18–29 åringar som vill uppleva Taizé.

Resan kostar 490 euro. I priset ingår resor, boende och mat under vistelsen i Taizé, samt en dag i Paris. Anmäl dig senast 31.5 till kontakt@forsamlingsforbundet.fi. Kontaktperson är Kalle Sällström, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475, hör av dig om du vill veta mera. Kolla också www.taize.fr.

 **FÖRSÄMLINGS-
FÖRBUNDET** f.f.

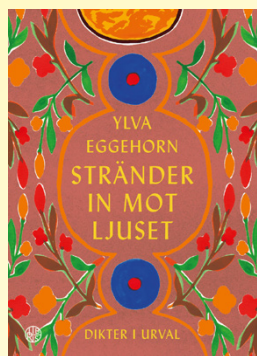

SENSOMMARDAGAR FÖR SENIORER 22–24.8.2023 PÅ RETREATGÅRDEN SNOAN

Vi delar skön gemenskap med lätt somrigt program, njuter av vacker natur och stilla stunder i kapellet, god mat, samtal och trevliga aktiviteter. Tisdag till torsdag, helpension i enkelrum, deltagaravgift 100 €. Anmälningar och information: kontakt@snoan.fi, retreatkoordinator Birgitta Udd, 040-630 7771. VÄLKOMMEN!

 SNOAN

MOT LJUSET!

YLVA EGGEHORN Stränder in mot ljuset – dikter i urval

Ylva Eggehorn är en av vår tids mest kända och omtyckta poeter. I *Stränder in mot ljuset* samlas ett stort urval av hennes andliga lyrik – dikter om att ta livet och sin längtan på allvar.

Libris, inb. 28,00

BRENÉ BROWN Våga vara operfekt

Var som du är, säger Brené Brown. Var glad för det som blir bättre, men acceptera dina fel och brister. Strunta i vad andra tycker. Våga vara operfekt! Du är värdefull i alla fall. Reviderad jubileumsutgåva.

Libris, hft. 26,50

SVEN HILLERT Pilgrimsbön

Böner för naturnära vandringar och för vardagslunken! *Pilgrimsbön* innehåller mer än 100 böner om livet och framtiden för oss människor och vår värld. Böner utgår från pilgrimens sju nyckelord.

Argument, inb. 22,00

CHARLOTTE FRYCKLUND Bibelns förlorare – 44 berättelser om hopp och hopplöshet

Vi är vana vid att höra berättelserna om Bibelns hjältar. Men hur är det med alla de som misslyckas, de som inte får något lyckligt slut? Kan vi lära oss något av dem?

Argument, inb. 26,50